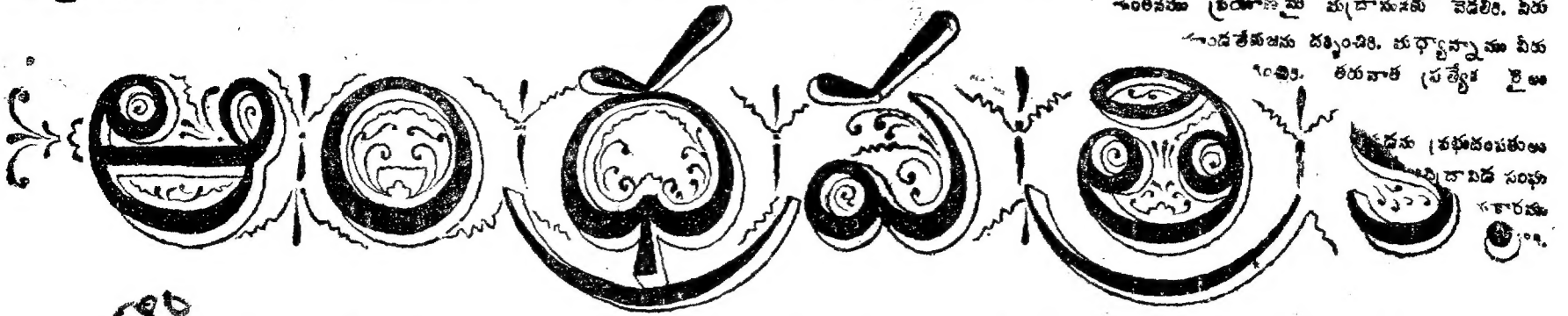

Register No. M. 1118

Post Box No. 21-వ

విల్లింగ్డనుదంపతులు

మేమిటా ఏప్రిల్ 20:—విల్లింగ్డను (కళిదంపతులు) అంతము ప్రయాణమై మద్రాసుకు వెదలిరి. వీరు అందరూను దక్కందరి. మధ్యాహ్నము వీరు 10.30. తరువాత ప్రత్యేక రైలు

30590

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 10.

సంపుటము 100

జెన్నవట్టుణము 1923 వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 21-వ తేది శనివారము
ఈ థి రో ద్దా రి నా మ స ం వత్స ర ము, వైశాఖమాస శుద్ధ పంచమి గి.

No. 18

సంచిక 100

అమృతాంజనము అన్ని నోవ్వలకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు ఘనమయిన మందు

చక్కని డబ్బీ తో సహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింటను ఉండగినది

అమృతాంజనము లోక ప్రసిద్ధిని బడసియున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నోవ్వలకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతశబ్దమాదిగల మాయమందుగా. సకలములను బలన మోసముగలుగును. వంశభావచీటిని చూచి కొనిన మోసముగలుగుదు అమృతాంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతవలన జేశమునందంతటను వెలసిగో.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

నిర్ణయకాలమునందు నగలుతయారుచేసియిచ్చునట్టివారు

లేరని సందేహమువలదు

ధరలు 40, 50, 60, 70, 80

మేలైన పుష్పరాగములు, సవరము బంగారుచేర్చి కట్టబడిన తోడుజతలు తయారుగా నున్నవి. ఆశాభంగము కలుగకుండుటకై త్వరలో తీసుకొనుట మంచిది.

ఉమిడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ,

(6) 25, చైనాబజారురోడ్డు మద్రాసు.

త్వరపడుడు

ధరలు తగ్గినవి

వెలులు

త్వరపడుడు

ధరలు తగ్గినవి

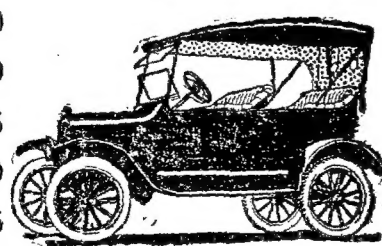
టూరింగు 2,550

రన్నెజాటు 2,450

ప్లాండ్డు చాసిన్ 2,045

టూరింగు (ప్లాండ్డుతో) 2,860

ఒకటన్ను చాసిన్ 2,375

16-సీటరు బస్సు 3,300

*పోర్టున్నట్రాక్టరు 3,250

ఇంగ్లీషు రాడీయో

డెలివరీ ఎంబి.ఆర్. మదరాసు

కావలసిన వారికి టైమర్

బాడీల వెలులున్ను శ్వవసా

యపు ఆయుధముల వెలులు

న్ను తెలియజేయబడును.

యీ రోజుననే మీ ఆర్డరును మాకు పంపును. మాద్యారా కొనిన ఎడల మీకు ఎక్కువ సదుపాయము కలుగును. (598)

మోటార్ అందు జనరల్ ఇంజనీరింగు కంపెనీ, బెజవాడ

సబుడిలర్లు:— కృష్ణ గుంటూరు జిల్లాలకు

మరస్రవరము! 430 ఫుటలు గలది!!

ది లేట్ వేయూరు-వేంకటకృష్ణముపైట్టి అన్వేషము
వారిచే బ్రతికింపబడుచుండిన

నామలింగానుకాననము అను నామాంతరము గల

అమరకోశము

త్రికాండము - సటీకము - అంగ్లేయభాషాంతర
పదములతో గూడినది.

20 రతుల డిప్లొమేజాకాగితములు
క్యాలికోబైందు 1-12-0

16 రతుల సాదాకాగితములు అట్టబైందు 1-0-0

ఈ క్రొత్తకూర్పు ఆనందమక్రాంతికాలముందు ముద్రితమై
ఎ. కణ్ణన్ సెట్టి అన్వేషకంపెనీవారిచే

బ్రహ్మరింపబడి విక్రయింపబడును.

ఇతరగ్రంథముల కేటలాగు ఉచితము.
286, చైనాబజారు రోడ్డు (అప్పాబిల్డింగ్సు), మదరాసు.

పాఠశాలముసహాగలక్రొత్తడ్రెస్సులు
క్రొత్తసంకల్పమునండి క్రొత్తసంఖ్యలైన అంగ్ల, తెలుగు
తెలుగు భాషలలోని డ్రెస్సు ఇవామగా యివ్వబడును.
ఒక అడాప్టేషన్తోసహా బాలుబాలికలకు.
మేనేజర్, ఆంధ్రా ఆయుర్వేదిక్ ఫర్మసి,
185 మాంటురోడ్డు, మద్రాసు.

కూడకండి! క్రొత్తవరిక్రూటకము!

బళ్లారి ధర్మవరం. కృష్ణమూచార్యులు.

రోషనారాశిఎజి
అను నామకము వెలురు 1-0-0

వలయువారు బల్లారి, రిమూవిలాస ప్రెస్సువారు
(వామనగును).

హనుమాన్ పర్వ సిలి

శరీర పోషణకు సుఖమైనది.

ఎస్. రంగనాథం శెట్టి అందుబ్రదర్, ఈవినింగ్ బజార్ రోడ్డు, మదరాసు.

అమెరికాదేశమునందు తయారుచేయబడి

ప్రపంచమందు అంతటను అతి సుందరమైనదని

వేరు పొందిన సేప్టిమంగల కత్తితో (3)

మీరే ఊరముచేసికొనుడు

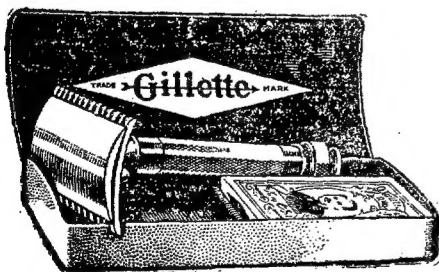
బ్రౌనీ

ధర రూ. 4-8-0 లు మాత్రమే.

ఇంతవరకు గిల్టెట్ రేజరులు

రూ. 12-0-0 కంటే తక్కువ ధరకు

విక్రయించబడలేదు.

సులభము!

మంచి గిల్టెట్ కత్తిని రేజరులో నుంచి
సబ్బు తడవి, ఊరము చేసికొనుడు.

సుఖముగా నుండును!

సులభముగా ఊరము చేయును, ముఖ
ము శుభ్రముగాను, చల్లగాను, అంద
ముగా నుండును.

అపాయము లేదు!

గాయములు కలుగ నీయకుండను, చర్మ
మునకు మంటలు లేకుండునట్లును, శుభ్ర
ముగా వెంట్రుక లన్నిటిని పూర్తిగా
తీసివేయును.

ధర సులభము!

ధర అతివాక ఒక కత్తి (బ్లేడు) అనేక
ఊరములకు ఉపయోగ పడును.

క్రొత్తగా అభివృద్ధి జేయబడిన గిల్టెట్ రేజరు

ధర 1-కిర్రు. 21-8-0 అంతకు వైగా యుండును.

Gillette Safety Razor Co.,

Representatives: Muller & Phipps (India) Limited, Calcutta, Bombay, Madras, Karachi, Rangoon

నూతనముగా తెరువబడిన
పట్టువస్త్రములపాపు

చైనా, జపాను, కాశీ, బెంగళూరు కంచి మొదలగు
జాగాలనుండి వస్త్రముల పట్టుబడినవి.

క్రొత్తగా వెప్పించి పూత చేసి యున్నవి.

స్త్రీకు కావలసిన పలురకముల పట్టుచీరలు, జాకెట్టు
డినుసులు, పావడ దినుసులు, దావణీలు ఉన్నవి.
పురుషులకు పైసవేసుకొను పట్టు అంగవస్త్రములు,
కోట్లకు కావలసిన పట్టుగుడ్డలు, టీవీడులు, ఆల్ సాక,
షర్టుకు కావలసిన సాదారణములు, గీతలది మద
లగునవి అనేకములున్నవి.

ఒక రూ. యాదు కాణమునకు దయచేసి కచ్చి ఒక బేరము
చేయకొరవము.

స్వత్రామ్ దాస్ కిషన్ చందు, మద్రాసు
సిల్లు ఎంపారియం, 31, 32 రత్న బజారు, మద్రాసు

యినాం! యినాం!!

60 సం॥ రముల అనుభవముగల సర్కారు
వైద్యాధికారి రావు సాహెబు డాక్టరు బానుగారి
సుఖజీవిత సహస్యపుస్తకము

ఇనాముగా పంపబడును. ఈ దిగువవిలాసము
నకు వ్రాయవలెను. (3395)

ఉత్తరములు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను.

The swasthya Sahaya Pharmacy,
30-2 Harrison Road, Calcutta

ఇంద్రజాల మహేంద్ర జాలము

ఈ అపూర్వగ్రంథములో జర్మనీ గారడీ యొగబట్టి
కాస్తలాసుము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము మంత్రకాస్త్రము,
భూతైద్యము, యంత్రములు, అమెరికానారి చీట్లకేక తి
సాలు విచిత్ర వివోదవిద్యలు గలవు. ఇంకా గాక మనుష్యుని
మాయముచేయుట, మామిడి చెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో
గమాధియగుట, శరీరములేని కలకాయచేత మాటలాడుచుట
భూమిపైన గజముయెత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా
నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథ
మును చదివిన అత్యద్భుతముగా మేజిక్ చేయగలరని గ్యారంటీ
యిచ్చుచున్నాము. దీని కల రూ 4-0-0 లు. (211888-8)
సి. ఆర్. జనార్దనశాస్త్రి. ఒంగోలు, నుంట్లూరు జిల్లా.

రంగునలేకుకలవు
అతి చవుకలవు
పలకలు - రవునకరలు -
పైజులు - త్రేష్టమైనవి, సరస
మగుధరలకు విక్రయించెదము
అద్దేపల్లి హరిశ్చంద్రుడు,
కలపడిపో కాకినాడ.

(206)

SIGHT RESTORED
A Sure Remedy of Nature for all Eye-dis-
eases. Cures Cataract, Glaucoma, etc.,
without knife. No failure; absolutely safe;
highest testimony. Particulars free. Correspon-
dence confidential.
L. H. SELLER, D. Samta (Bengal)

SANTI OIL.
Simple, harmless, external application for
functional weakness, Loss of Manhood,
etc. No irritation, no discolouring, no
bad smell. Particulars free. Correspon-
dence confidential.
HEALTH HOME, D. Samta (Bengal)

సూ:- యుగములను గురించి చెప్పేటప్పుడు వాటి

రుహార కస్తూరిమాత్రలు

అన్ని ముదలు వదిలిన పెద్దవారికి సాధారణ వ్యాధులన్నిటికిని వాడతగినది.
250-300 మాత్రలుగల సీసా 1-కి ధర 0.4-0.1 మొదలు 6 సీసాలవరకు రూపు 1-4-0

(1002) సాధారణమైన వ్యాధులన్నిటిని మిఠి కస్తూరిమాత్రలు అద్భుతమైనవిగా మొసంగినది. దయచేసి 6 బుడ్లు పంపుడు. డి. శ్రీనివాసరావు, కామయ్య ఇట్టి గేవక దీపాబ్జమెంటు రాయలూరు (పెట్రోల్ ప్రావింసు).
(1008) మీ కస్తూరిమాత్రలను వాడుటచే చలిజ్వరము, దగ్గు మొదలగు వ్యాధులు బాగుగా కుదినవి. రక్షణకు 6 బుడ్లు పంపుడు. హరంగ టై సీసా గౌడారు హనుమాన్ సార్వీ, కర్ణాటాపురం)

సారస్వతానవం (బుద్ధిప్రసాదినీ)

పిల్లలకు, తరుణులకు, వృద్ధులకు, స్త్రీలకు మంచి బలమునిచ్చు ఔషధము.

జ్ఞాతకీర్తిని కలిగించును, సంగీతజ్ఞుల కంఠస్వరములకు మనోహరత నిచ్చును. కడుపు, రొమ్మ, పక్కలు, మోళ్లు, మోసాదములు, కిరన్ను పీటిలో గలుగు నొప్పులను పరిహరించును. మెదడు దుష్ఫలముగలవ గలుగు మరపు, అలస్యము, తల వేడిమి, కంఠచీకటి, కేవలకంఠము, చీపునరములు చేదదరం, కడుపునొప్పి మంటు సుంకిటుము, కలబద్ధము, ఆకలిలేకుండుట, తలతిన్నడము, కాంతిహీనత, గుల్మము, మూలలోగములు, ఇంకను అనేక లోగములును గుణపరమును. విద్యార్థులకును, వ్యాపకాదులకు సుదీపితుడిది. 6 బొమ్మ సీసా 1-కి రూ 1-0-0 అ.

రు. 2 లు ఔషధములు కొనువారికి మా శ్రీరామాలవారి పట్టాభిషేక కార్యాలయం ఇనాం.

ప్రాంత, పెం 381, కంబుకెట్టిపేట, మద్రాసు. (ప్రాంతముండి వీటిలుపంపబడవు.

సాశ్వత వేంకటాచల మండితులు, శ్రీ శీతారామవైద్యశాల మైసూరు. (4)

తల్లి బిడ్డ యిరువురును "హిమాని"ని

మిగుల ఉత్సాహముతో

ఉపయోగించుదురు

ఇది మంచుకలి తెల్లగానుండి, అందమునిచ్చు స్వకేశకర్ము. సోగును కాంతి హెచ్చించును. చర్మము నునుపుగాను చలగాను, కుద్ధముగా నగును, చర్మముమీద కుదిన నులభముగాకరుగును. జీర్ణుగాను, గట్టిగాను ఉండదు. యిందులో క్రొవ్వ, చమురు, గ్లిసరైన్ మొదలగునవి కలియుటలేదు. మొటిమలు, మడతలు, ఎండవేడిమి ఎఱుపు, చర్మము గరకుగానందుట, మొదలగునవి కటాపంచిత్ర పోవును.

బ్రష్టిలోనట్టి కర్ములచే తయారుచేయబడినది. రక్తచాఢారముగా పావను.

స్వేదనము, కేమిదము మన్నుగువారకద్ద పెలకు దోరకును మంచినీగ సైన పెట్టలో నుంచబడిన బుడ్డి 1 కి ధర రూ 0-12-0

Sharma Banerji & Co,
43, Strand Road,

CALCUTTA.

MADRAS }
AGENTS. }

PANDYAN & Co.,
5, Old Jail Street, G. T. MADRAS.

నోటీసు

ఉయ్యూరు యస్టేటు యిలాకా లంకపల్లి లంకతాలూకు నూతనముగా కలబడిన లంక అనగా ఘూరు య 100 నూరు యకరములు నజరానా పద్ధతిమీద జరాయితీ హక్కుకు యిప్పించబడును. గనుక కావలసినవారలు య 1 కి ఎంత మొత్తము నజరానా దాఖలుచేయునది, ఎంతభూమి కావలసి యుండునది, దరఖాస్తులు 1923 సం. 10 మే నెలాఖరులోపుగా పంపుకొనవలెను. ఈభూమి కుయిన ప్రతి సం. 1 రం య 1 కి రూ 12-0-0 లు చొప్పున సేవ్యపు భూమికిన్ని య 1 కి రూ 6-0-0 లు చొప్పున బంజరుకున్న రివాజుప్రకారం బాపతు లున్న కేరిశిస్తు యస్టేటుకు చెల్లించుచుండవలెను. యావత్తుభూమి వకేలాటుగాగాని అవసరమయితే వేరువేరులాట్లు వర్పరచిగాని పైనలు చేయుచడ మవును.

ఈలంక అనెడి, గుడివాడ తాలూకా మేమారు గ్రామమునకు 4 మయిళ్ల దూరములో నుండి యున్నది.

ఉయ్యూరు యస్టేటు హుజూరు } ఎమ్. వి. అప్పారావు,
అధిక, నూజివీడు తేది 12-1-23 } మహంబర

పాండురోగము

Serravallo

నెట్టావల్లో

Tonic Wine

టానిక్ వైన్

బలహీనత

బుడ్డి 1-కి ధర రూ 3-4-0, 3 బుడ్లు ధర రూ 9-4-0.

డ్లబ్యా. ఇ. స్మిత్ అండ్ కో., (లిమిటెడ్) మౌంట్ రోడ్, మద్రాసు

W. E. Smith & Co, Ltd., Mount Road, Madras.

మాత్ర కోశ వ్యాధులు - ఒక కొత్త చికిత్స

URESOL (యురీసాల్)

అను ఔషధమును వాడుటచే తప్పక నిజముగా కుదురును

9 మొదలు 12 కాప్ సల్య ఉపయోగించిన చాలామ

అన్ని మందుల హెతులందు, యితర దుకాణములందు విక్రయమునకు దొరకును.

ప్రాసిక్రెసు కావలసినవారు ఈ దిగువ విభాగమునకు వ్రాయవలెను.

C. T. Hari & Co. 48, Singarachari Street Triplicane Madras

దేశీయ వార్తలు

శ్రీకాకుళం వార్త

శ్రీకాకుళం, ఏప్రిల్ 20:—తేయాకుపన్ను సుంపుయంతరీ సలహానుబంధి భారతదేశ శాసనసభలందు తేయాకు ఎగుమతులపై 100 పానులకు ఆరుశాల చొప్పున పన్ను నిర్ణయించబడినది.

కలకత్తా జ్యూట్ మిల్లుల సమ్మె

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 20:—కాల్కీ జ్యూట్ మిల్లులందు తిరిగిని ప్రారంభం జరిగినది. కార్మికులకును యజమానులకును గలగిరివివాదములను ఈమిల్లులందు కార్మికులు ఈ మాసారంభమునండియు సమ్మెకట్టిరి. ఇతరమిల్లులందు కార్మికులు ఇంకను సమ్మెమీదనే యున్నారు.

నీటి ప్రమాదము

హర్యానా దండకుల కిరీరములు కనబడుట
పూనా, ఏప్రిల్ 20:—ఇటీవల పూనానగరమునందు నాకావిసేదమున మునిగి మరణించిన కలనల్ హర్యానానగర కిరీరములు కి మైల్లదూరమున గానించిన ఈయదమున పైనికగారముతో వారి కంక్రీటు లానర్లుబడినది.

పిల్లలను దాచుట

ఉద్రేకమునగుట
పూనా, 20:—మూర్ఖిదాము నిర్వాణ సమయమున కానిక్రింద చంపివేయటమ పిల్లలను ఎత్తుకొని పోవుచుండిరను వదంతులు దానితో పాటు ప్రజలయంద్రేకమును తగ్గెను. ఇండియానగర్ నందు పనితీయుచున్న ఒకడు కరకరములను పందిపెట్టుచుండగా ప్రజలువానిని పట్టాడిరి. కాని అతడు పోలీసు స్టేషనులో తలదాచుకొనెను ఇతరవిధసంఘటనలు తెలియు గలగా లేదు.

తిరువాన్కూరు శాసనసభ

తిరువేంద్రము, ఏప్రిల్ 20:—శాసనసభయందు, ఇరిగేషను కార్యముల నిర్వహణకు మునుములను ప్రత్యేకించవలెననియును, పనులు మేర కుట్టేయవలసిన ప్రత్యేక ప్రదేశముల నిర్వహణకు నిశ్చయించును అందు పర్యావరణము ప్రతిపాదించబడినది. ప్రభుత్వముకిరీరము సహాధానమును జెప్పిన తరువాత నీరీర్యానము ఉత్తరవారిముఖంబున బడినది. అధికారుల చేతనములను నిశ్చయించుట అధికారసభ్యుల ధికముగల శుభమును నియమించవలెననిపర్యావరణము పిగిపోయెను. ప్రత్యేక ప్రాంతములందు నివసించువారు లైసెన్సు అవునును లేకయే తునాకుల నుంచుకొనవచ్చునని తీర్మానము అధిక సంఖ్యాకులచేత సామోదింపబడినది.

సోలర్స్ దొంగతన మొనర్చుట

శిక్ష విధింపబడుట
సికిందరాబాదు, ఏప్రిల్ 20:—తిరువల్లేయందు జై. ఎం. సి. పి. కార్యదర్శి బంగారాను ప్రవేశించి రూ 1000 ఆస్తిని దొంగిలించిరిని శేరమారోపించబడిన హెచ్. రాజుగారి పేరున జై. ప్రాసము అనువాద జిల్లాకోర్టు ముగ్గులు వారిచే ఒక్కొక్కరు రెండువత్సరముల కాలమువరకు డిజైన్ ను చేయవలసినది శిక్షవిధింపబడిరి. ఈశిక్షను భారతదేశమునందే అనుభవించవలెనని ఆంగ్ల దేశమున గారు. విచారణకు పూర్వము పీరు 69 దినములుగా ఖయిదునుండెడిను కారణమున శిక్షయందలి 69 దినములను పైనికాధికారి తగ్గించెను.

ఏజంటు కావలెను

తెలుగుజిల్లాలలో బ్రచారము చేసి ఆంగ్లప్రచారానికి గ్రంథనిలయమునకు జంబాదారులను, సహాయులను చేర్చు ఏజంటు కావలెను. మంచికమీషను ఇయ్యబడును. వివరణలు తెలియగోరువారు, "మేనేజరు. ఏ. పి. జి. నిలయము, కాకినాడ" అని రావలెనని తెలుసు.

విల్లింగుడనుదంపతులు

మేమియో ఏప్రిల్ 20:—విల్లింగుడను ప్రభుదంపతులు గతసాయంత్రము ప్రయాణమై మద్రాసుకు వెదలిరి. వీరు సోమవారమున మాండలేరును దర్శించిరి. మధ్యాహ్నము వీరు స్మిత్ గారితో వింజాంగింపిరి. తరువాత ప్రత్యేక రైలు బండిమీద రంగూనుకు జరిరి.

రంగూను, ఏప్రిల్ 20:—విల్లింగుడను ప్రభుదంపతులు మద్రాసునకు బయలుదేరి వెల్లిరి. ఇక్కడ అవిద్రావిద సభకు మువారు తమ సంఘాభివృద్ధికి ప్రభువు గావించిన యుతకారమునకు కృతజ్ఞతను దెలుపుటకు వార్యుద్దేశిరి వీరుకోలు నొసరిరి. ఈసంఘటనను వానుజీవన్మరగా గుర్తుగారి ప్రవృత్తులూ లంకీకుల నొసరిరి.

రంగూను, ఏప్రిల్ 20:—గూడ్సు రైలుబండి భ్యాంబు గారితో పట్టాలనుండి తొలగబడెను, మేమియోనుండి బయలుదేరిన, విల్లింగుడను ప్రభుదంపతుల రైలుబండి రెండుగంట బాలస్యముగ వచ్చెను.

యేలూరు ప్రెస్సిపలు డిస్ట్రిక్టు మునసబుకోర్టులో

ఒకన 818/1922
వాది నందివాడ వెంకటసుబ్బారాయుడు
2 వ ప్రతివాది నందివాడ వెంకటసుబ్బారాయుడు
3 వ ప్రతివాది యూ రాజేశ్వరరావు
4 వ ప్రతివాది యూ సుభద్రమ్మ
5 వ ప్రతివాది యూ రామలక్ష్మమ్మ
6 వ ప్రతివాది యూ మంగమ్మ
వాదించిన వుదహరించిన ప్రతివాదులు కర్రలపై: దాఖలుచేసిన యాదావాదవల ప్రతివాదులను నోటీసునిమిత్తము 7-5-1922 తేదీకి వాయిదా వేయబడినది ఆ తేదీకి ఆక్షేపణల వున్నయెడల తెలియజేసుకోవలెను.
కాల్ల కూరి రాజన్న.
నకిలు.

సుప్రసిద్ధ నిఖిలభారత వర్షీయ వస్తుప్రదర్శనములలో నొనగిన పతకములు

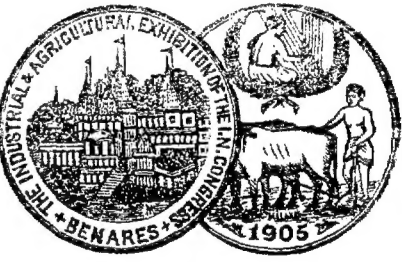
పూనా 1917

బొంబాయి 1905

కలకత్తా 1907

గవ్వత్ 1905

కాళీ 1906

విద్యార్థులకును
యోచనాపరులకును
మిక్కిలి యుపయోగ
కారి

అమృతామలకతైలము

నేత్రరోగములకును
శిరోరోగులకును
జగత్ప్రసిద్ధి చెందినది.

అమృతామలకతైలము:—

ప్రతినిత్యము తలకు రాచుకొని స్నానముచేసిన
మొన్నిదీగ్రిల యెండ వేడిమినైన తెలియనియ్యదు.

మరియు:—

కండ్లకు మెదడుకును చలువచేయును
తల సరములకు బలమునిచ్చును
మాడుపోట్లు నిర్మూలముచేయును
పార్శ్వనొప్పులను మాయముచేయును.

6 అవున్సులు. రు 1-0-0

క్యాటలాగు కోరువారికి ఉచితముగా పంపడును. ప్యాకింగుఖర్చులు ప్రత్యేకముగానియ్యవలెను.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులు గారి

ఆయుర్వేదాశ్రమం

41 ఆచారహన్ వీధి జూరిటౌన్ మదరాసు.

తెలిగ్రామ్ అడ్వన్.
కంపిట్ మదరాసు.

రంపితురీ నాయకుడు అల్లూరి సీతారామరాజుగారు

అన్నవరములో రాజుగారికి తెలుగులో నరసింహమూర్తిగారికి జరిగిన సంభాషణ

వశ్యురీతురీ నాయకుడు మరలకునికీ పదిమైళ్ల దూరముననున్న కోటనందూరు వద్ద రా. గ్రామములలో తిరుగుచున్నట్లు వగుతులు ప్రబలివి. కొత్తల్లి రైలు స్టేషనుకు రైలు మైళ్లలో నున్న అన్నవరమునకు రాజుగారు 17 వ తేదీ ఉదయమునకు వచ్చిరి. అన్నవరములో జరిగిన సంగతులను సవిస్తరముగా గోదావరిజిల్లా రామచంద్రపురం తాలూకా దంగేరు పాస్తపులగు శ్రీయుక్త చెరువారి నరసింహమూర్తిగారు తెలిపిరి. నరసింహమూర్తిగారు అత్తవారిల్లు అన్నవర మగుటచే వారు 18 వ తేదీన అన్నవరములో నుండిరి. మూర్తిగారు వయసు 20 ఏండ్లు. ఇత డెహరాదూన్ వాది. మూర్తిగారు రాజుగారిలో స్వయముగా సంభాషించెను. రాజుగారును నలుగురు అనుచరులును అన్నవరము పోలీసు స్టేషనులో ఆగ్రహనేళ్లను సక్రములో రెండుగంటలసేపును నుండి సంగతి నిజమని మూర్తిగారు తెలిపిరి. రాజుగారు స్నానముచేసి చాలసేపు జపముచేసిరి. ప్రజలు కచ్చిచూచిపోవుచుండిరి. మూర్తిగారు అత్తవారింటనుండి బయటకు 18 వ తేదీ ఉదయం పానెంజరుబడిలో కాకినాడ వచ్చిరి. కాకినాడలో నేను (స్వకీయవిలేఖరి) మూర్తిగారి నడుగగా వారింటుల తెలిపిరి. వారు కాకినాడ నుండి మరల దంగేరు వెళ్లిపోయిరి.

రాజుగారి రాక

ఏ.తే.17 వ తేదీ ఉదయమునకు రాజుగారు అన్నవరము వచ్చివారనునంతకు లభికముగానున్నవి. అది నిజమేనా? మీరన్నవరములో రాజుగారిని స్వయముగా చూచితిరా?

న-నిజమే. చూచితిని.

వి:-అయిన ఎన్నిగంటలపుడువచ్చిరి?

న:-ఉదయము 6-80 కు వచ్చెనని వింటిని.

వి:-మీరెటుల నతని కలిసికొంటి?

న:-నేను ఉదయమున బహిర్యమునకు పోయియునంత కేగి మరల వచ్చునంత ప్రజలు సంపులుగంపులుగా పోలీసుస్టేషనువైపున పరుగువ్రేలుచుండిరి. ఏల పరుగువ్రేలుచున్నారని నేను వారి నడిగితిని.

శ్రీరామరాజుగారి పుట్టే పోలీసుస్టేషనుకు వచ్చిరి. అని వారు చెప్పిరి. రాజుగారు చట నేమి చేయుచున్నారో చూడమని నేను పోలీసు స్టేషనుకు వెళ్లితిని. నేను వెళ్లునంత రాజుగారు స్టేషనులో కుర్చీపై కూర్చుండియుండిరి. పోలీసు కలుయినప్పట్లను ప్రక్కను నిలవబడిపోలీసు రికార్డులను కాజుగారికి చూపించుచుండెను. ఒకకనిస్టేబులునున్నట్లకు ప్రక్కను కూర్చొందర వెనుకలను నిలచియుండిరి. వారందరను చూచుచున్నంతలో నున్నారని పోలీసు దుస్తులతో లేరు.

వి:-ఈవార నేమిజరిగినది?

న:-రాజుగారు రోడ్ అడుగగా స్టేషనులో నిలుచు కు పోతుంటు పిస్తోల్లును లేపు వానినివరకే తినుకొనిపోయిరి నేను వెళ్లునంత సబుయినప్పట్లకు తెలుపుచుండెను.

కత్తుల నిచ్చివేయవలెనని రాజుగారు యినప్పట్లకు నడిగెననియు అతడు యియ్యకాలనగా సరేమేము తీసికొనిపోయి రెండని రాజుగారినిరనియు అవట నున్నవారు వాడు తెలిపిరి. రాజుగారి సహాయనాడుడరు గంటంబుల్లదొర పోలీసుస్టేషను కదిలి కేరేనలయను గాతించివెనకను. ఉదయము 7 గంటలకు రాజుగారు స్టేషనునుండి శ్రీసత్యనారాయణస్వామివారి కేవాలయమునకు వెళ్లిరి.

రాజుగారి ఆకృతి

ఏ.తే.అయినతో అనుచరు రెండరు గలరు.

న:-అయిన మల్లుదొర మరలగుడు మొత్తము రి గురు మూర్తిమే వచ్చిరి.

వి:-రాజుగారి ఆకృతిఎటులుండును?

న:-రాజుగారి నడుగగా హేమిగోరిసంకర్షణను శ్రుట్టిని చెప్పిరి. అయినకు 26 ఏండ్లవయసు. రి అగులు 4 అంగుళములు ఉన్నతము. బక్కపలచగానుండును గాని చాల ఆరోగ్యముగా నున్నాడు. చాలఅందముగనుండును. ఎప్పుడును చుట్టముతో కడుమరుకుగా నుండును. విషయసంబంధకలిగి మర్యాదను చాలాభిరముగాచూపును. ఆయనయొగులరె గడ్డమున కలతెండుకలనుగూడ బాగుగావెంచెను. ఇద్దరు కాకినాటి (నిక్కర్లు)ను ఇద్దరుచొక్కాను ధరించెను. వైదొలికొనెను. రెండుఅంగుళముల పొడుగును క్రి అంగు

ళములుట్టు కొలతనుగల పేనువెత్తెను. చేతులలో నున్నది. పాదములకు చెప్పులేమియు లేవు.

వి:-తక్కినవారో?

న:-వారందరను కోయవారు. తెలుగుభాష నే మాటలాడిరి. రాజుగారు యింగ్లీషుభాషలో గూడ మాటలాడిరి. వారలో గంటంబుల్ల దొర నయను 30 ఏండ్లు. అతడు పొట్టి కస్తాడువలె నున్నాడు. అతడు మామూలుదోరిని కట్టికొటు తొడిగి తెల్ల కలపాగా చుట్టుకొనెను. ఒక చేతితో కుపాకిని ఒకచేతితో కత్తిని పట్టుకొనెను. ఒక పెద్ద రూపాయలసంచి (చునీబాగ్) బుజమున కేలాడ వేసికొనెను.

తక్కిన వాగురును గూడ పొట్టిగానే యున్నారు. వారిలో నొకనికి 50 ఏండ్లు వయసుండును. వారు భోజనిని కలపాగాను మాత్రమే ధరించిరి. చొక్కానని కొటుగాని ఓంటి కేమియు తొడుగుకొనలేదు. వారిబట్టలు ఇద్దరు బట్టలరెనే యున్నవి. వారందరను గూడ చెరి యొకకుపాకిని కత్తిని పట్టు ను అయిల పొడిని ఎండు సారకాయబురను ధరించిరి. వారి కృతును గూడ కాళ్లకు చెప్పులను తొడుగుకొనలేదు.

వి:-రాజుగారి చెట్టికెట్టిది?

న:-శ్రీసత్యనారాయణ మూర్తివారి కొరడ మెట్టు వరకు వెళ్లిరి. వందలకొలది ప్రజలు కట్టివినోదమున కాయనను వెంటిచిరి.

“నేను స్నానముచేయలేదు గాన వివుకు కొండ ఎక్కి స్నానిని కర్పనము చేయవలె”దని పలుకుచు రాజుగారు వెనుకకు మరలి సక్రములోనికిపోయి ఒక కుర్చీలో కూర్చుండిన.

వి:-అదివరకు మీ రాయన నెరుగుదురా?

న:-నేనెరుగను. ఇదే చూడదము. రాజుగారు గొప్ప తపశ్శాలి అయినకు అప్పుకొక్కటలు కలనను కదంకు లభికముగా నుండుటచే అనవంతులను విని ప్రజలు విస్తారముగా నవటికి వచ్చి ఆయనకు దండములు పెట్టుచుండిరి. శ్రీసత్యనారాయణమూర్తిగారికి మొత్తులు చెల్లించుటకు ప్రజలు చేయుటకు యితర గ్రామములనుండి వచ్చిన యాక్రమణులు గూడ రాజుగారికి నమస్కరించుటకు వచ్చిరి. పిమ్మట వాకును రాజుగారిని యిట్లు సంభాషణ జరిగినది.

రాజు, మూర్తిగార్ల సంభాషణ

న:-మీరెటుల నెంతసేపుండెద?

రా:-రెండుగంటల సేపుండెను. 10 గంటలకునంత బయటకు వెళ్లేదము. పోలీసు సబుయినప్పట్లకు కర్చిపట్టుచునకును కాకినాడకును కలిపివార్ల సంపుట కొక అరగంట జలస్యము కాకమానది. పిమ్మట ఆటనుండి పోలీసువారు మోటారుబద్దలో బయటకు వచ్చెదరు. వారు గూడ పదిగంటలపాంతముననే యిగ్రామము చేరుగలుగుదురు.

న:-మీ కక్కడకు వెళ్లదలచిరి?

రా:-నే నట్లు చూచుచుకాదులను నిర్ణయించుకొనలేదు.

న:-ఇక్కడికి మీ రేల వచ్చితి?

రా:-కా అనుచరులు వాడొత్తులను సరిగా గ్రహించ బాలకదారిలో కుపాకులను కార్మిరిగాన వాడడ తెలిసి పోవు నేమోచుని నేను వా ప్రయాణమును మార్చి కటాంబున నిచటికి వచ్చితిని.

ఉద్దేశ్యము

న:-మీ రెండుట్టులతో నీటితూరిని నడుపుచున్నార.

రా:-ప్రజలకు స్వాతంత్ర్యము లభించుటకే.

న:-ఏసాధనమునకు?

రా:-దౌర్జన్యముననే. యుద్ధము చేసినగాని మనకు స్వరాజ్యము రాదు.

న:-స్వాతంత్ర్యమును బడయగలుగుదునను నత్యుక్తము పొతు కలదా?

రా:-రెండేడ్లలో స్వరాజ్యము తప్పక లభించు నను నత్యుక్తము వాడు కలను.

న:-రెండేడ్లలో స్వరాజ్యమెట్లు లభించును? మీ కలలం బించుచున్న పద్ధతలని నే స్వరాజ్యము వచ్చునా?

రా:-రమ్మను. తప్పక వచ్చును. వారు అనుచరుల సంఖ్య అత్యధికముగానున్నది. జనులలో పేమియును లేదగాని కుపాకులును ముందుగుండును కావలెను. వానికొరకే సంధారము చేయుచున్నాను.

న:-దౌర్జన్యముతో కూడినయుద్ధములను జననప్రముఖలను ప్రపంచము వినుకు చెందియున్నది. దౌర్జన్యము కూడదను నిధాంతము నే యిప్పుడు ప్రపంచములోని అన్ని దేశములవారును అదరించుచున్నాడు. జగ్జనీవాడు గూడ సాత్వికనిరోధము నే ప్రారంభించిరి. గాంధీ నుహాత్ముడు బోధించిన దౌర్జన్యరాహిత్యకాంతి సాధనములందుమాత్రమే మాకు నమ్మకముకలదు. సకలప్రపంచమునకు కాంతిమార్గమును బోధించుటకు దేవదూత గాంధీచూహముని రూపమున వచ్చె ననిప్రపంచమువారందరను నమ్ముచున్నాము.

రా:-వాడు దౌర్జన్యరాహిత్యమునందు నమ్మకము లేదు. దౌర్జన్యమువలననే స్వరాజ్యమును బడయగలుగుదు మని నేను గట్టిగా నమ్ముచున్నాను.

న:-దౌర్జన్యమువలన ప్రాణాన్యమును విశాకనమును కలుగును. కాంతిసాధనములవలననే స్వరాజ్యము లభించును. ఇంతకుపూర్వము మీకును పోలీసువారిని జరిగినయుద్ధములందు మీసిద్ధి ఎటులుండెను?

పోలీసువారిలో జరిగినయుద్ధము

రా:-మొదటి రి యుద్ధములలోను నేను సులభముగానే జయమును బడసితినిగాని ఆరవయుద్ధమునను కడపటియుద్ధము నను మేము నిద్రపోవుచుండగా పోలీసువారు మాకాత్తుగా కలవడిరి. వారు దూరముగానుండి ముందుపాదలను కుపాకులను కాలపాసిరి. అరగంటసే పటుల విడువకుండ వారు కార్మినిపిమ్మట మాజట్టు లోని వారికి మెలకువ వచ్చినది. మరి రెండు నిమిషములకు వారు గూడ మెలకువ వచ్చెను. నేను లేచి చూచునంత పోలీసులసంఖ్య విస్తారముగానుండెను. మావారిసంఖ్య చాల తక్కువగా నుండెను. కుపాకీ రక్తము కలిగి వాచువంతులను చిల్లలు పడియుండెను గాని వాకొక్కటియును తగులలేదు. నేనంతట మావాకితో గూడ కప్పించుకొని పోతిని.

న:-ఈనాడుగు నెలలను మీ చేమి చేయుచుంటి?

రా:-నేను కలము చేయుచుంటిని.

న:-గియలో జరిగిన కాంగ్రెసు మహాసభకు మీరు వెళ్లివారని ప్రజలు విస్తారముగా వెప్పుకొనుచుండురు. అది నిజమేనా?

రా:-వాస్తవశరీరము గలకు పోలేదు. కాని వాయాత్మ అచటికి పోయినది.

న:-అచట జరిగిన విషయము లన్నియు మీకు తెలియున్న మాటయేనా?

రా:-నేనంతయును స్వయముగా చూగిరితిని. రెండుగట్ల తేర్చడెను. కొందరు కాననంధులను బహిష్కరింపవలెననగా మరికొంద రానంధులకు వెళ్లవలెననిరి కర్కరతనవారికి దానుగారు వాయుకుడు. వారిసంఖ్య అల్పము. ఉప్పుపన్నును హెచ్చించినందులకును, ధర్మాచారములచట్టము వామోదించిరి. దులకును భారతకానన సంఘసభ్యులలోను చెన్నపురిరాష్ట్రము. కాననసంఘసభ్యులలోను ఎదిరె వారాజీవామల నిచ్చిరా?

న:-ఎవరనురాజీవామల నీ నులేదు గాని మీకిరాజకీయవిషయము లన్నియు నెలుల తెలియుచున్నవి?

రా:-నేనందులకు తగినవిర్మాటులను చేసితిని.

రాజుగారు వెడలిపోవుట

న:-ఈరీతిగా మాకీరువులను సంభాషణ జరిగిన పిమ్మట రాజుగారు లేచివెళ్లి స్నానము చేసిరి. రాజుగారు దరింగ్గీ భూభావలో చక్కచాటాటాడిరి. తెలుగులోవాడ కొంతుకి జవాబు చెప్పిరి. సక్రముచూతినట్ల అరగంటసేపు చన్నీళ్ల స్నానముచేసిరి. తరువాత నొకపావుండుసేపు ప్రక్కనున్న వనారాలో జపముచేసిరి. అంతట నేను గూడ యింటికి పోయి స్నానముచేసి మరలసక్రమువద్దకు వెళ్లితిని. అప్పటికప్పుడే రాజుగారును అనుచరులను సక్రమునుండి బయటకు వెంటికి రి మైళ్ల దూరముననున్న కంభవరము వంకకు వెళ్లిరి తెలిసినది.

పోలీసువారి రాక

న:-కాకినాడ పెద్దాపురం డిలజనుల తీర్మాటిమేజిస్ట్రేటులును పోలీసు ఉద్యోగులును మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు అన్నవరము చేరిరి. మేమును ప్రేయిల కొత్తల్లిలో ఆగరు. దాని నీయద్యోగులు ప్రత్యేకముగా అసాదచట వాకించి దాని మీద వచ్చిరి నేను వింటిని. వారచటిప్రజలను వాకబుచేసిరి కాకినాడ డిప్టీ మేజిస్ట్రేటు నన్ను పిలువించెను. నేను వెళ్లితిన్ని ఆయన నన్నుడుగగా యీ సంగతులనే ఆయనకు తెలిపితిని. తరువాత మేమందరమును సక్రములోనికి వెళ్లితిమి. రాజుగారు కూర్చుండిన స్నానముచేసిన జపము చేసిన స్థలములను మేజిస్ట్రేటు చూచిలిచ్చెను. రాజుగారి కరణ సీటుతోడి పోసిరి మేజిస్ట్రేటు సక్రముగుమాస్తాడిగెను. రాజుగారి అనుచరులే నీటుతోడిని గుమాస్తా చెప్పెను. తక్కిన సంగతులను నేను తెలిపితిని.

అని నరసింహమూర్తిగారు వా కరిగించిరి మా క్షుక్తియ విలేఖరి కాకినాడనుండి 19 వ తేదీన మాకు వ్రాసెను.

ఎరవాడచెరసాలలో గాంధీ మహాత్ముడు

శ్రీరంగులూరి ప్రకాశంగారు

భరతఖండమున రాజకీయములను సాకర్వముల నొసంగుటలో తక్కిన రాష్ట్రముల దొరతనములవారి పద్ధతులతో పోల్చిచూచిన బొంబాయి దొరతనమువారి పద్ధతి ఏమియును ప్రశంసనీయముగా నుండలేదు. విశాఖ ను ఎరవాడచెరసాలల చరిత్రలు చాల విమోచకముగ స్థితిని కల్పించుచున్నవి. మహాత్ముని కిరీటు బొంబాయి ప్రభుత్వమువారి ఆధీనము చేయబడుటకు ప్రత్యేకకారణమేమియునులేదు. అది యొక చలచిత్రమే. మానసికముగా మహాత్ముని మాన్యవేయుచున్నారని బొంబాయివారి తలపెట్టి. మహాత్ముని కారాగృహమున కప్పించి రెండు నెలల క్రితము రాజగోపాలాచారిగారు వారిని సందర్శించిరి. ఆ దరణలో అప్పటికిని యిప్పటికిని అధికముగా మార్పుయ్యును కలిగినట్లు కనబడదు. అప్పుడు కిరీట సంతులమునకు కలయు సాకర్వములు గూడ సరిగానుండలేదు. ఇప్పుడని చాలకరకు సమకూర్చునెడను. ఏకాంతవాసములననే కారాగృహవాసము దుర్భరమగును. అది నాటికిని ఇటికిని తొలగింపబడలేదు. ఏవ్రతులను గూడ నిచ్చుటలేదు. వ్రాసిన ఉత్తరములను కఠినముగా పరీక్షింపవారంటిం చుటచే మహాత్ముడు తేల్చులను వ్రాయుటయే మానివేసెను. సందర్శనములనుగూర్చి ముం బేటల నుండునో యిప్పటికి సంకేతస్వరూపముగా నే యున్నది. ఆను నీవిషయములనుబట్టి చూడ బొంబాయి దొరతనమువారి చర్య మిక్కిలి ఆశ్చర్యకరముగా నున్నది. వారు రాజకీయ ఖయీలను కనువులవలె చూచుచున్నారేగాని మానవులవలె చూచుటలేదు. మహాత్ముడు సత్యాగ్రహములో సాకర్వముగానుగనలేదు. తనకట్టియిట్లుగిరిగినను సహించుననేగాని ఎల్లవైకిలేవును. తన అనుచరులనుగూ మేమియును దానినిగూర్చి ఆందోళనము చేయగూడదనకూడరానిది. ఈరీతిగా మహాత్మునికి ఏకాంత వాసము విధించుటలో వారిని ఉత్సాహకర్తృ కడగించుటయే దొరతనమువారి సంకల్ప మైపోయి అది చాల నింద్యము.

“అతడు ఆపాదుకరుడును ఆసాఖ్యులదారయనగుకాతవుడు. అతని కిరీటును మీ రెభద్రులను లోబరుచుకొనవచ్చును గాని అంతమాత్రమున అతని ఆర్థ్య మీ కన్నటికిని వశముగాదు” అని గొప్పద్రులరేగాదు తెలివిన నర్తకులు త్వరలోనే దొరతనమున కనుభవములోనికి రాగలదు. అసహాయవాదులు చేయవలసిన దొక్కటియే గలదు. గాంధీ మహాత్ముని విడిచిం చుటకు నిరాణుకాగ్రహమును కొనసాగించుట యొక్కటియే సాధనము. మహాత్ముడు చెరసాలలో ప్రతి దినమును నాలుగు గంటలపేపు రాట్టయై నాలు వదిల చున్నాడనటంబై నుత్తమ సంకేతము కనీయములకు చేరి కలదు! మనము నిక త్యాగములమై దీక్షగా పనిచేయకపోవుట వలననే మహాత్మునికి కారాగృహవాస మింకను తొలగబడ నున్నది. ఇకనైన చురుకుగా పనిచేసి స్వరాజ్యముకు కీడుముగ బడయకలెను. అప్పుడుగాని మన దురభివృద్ధియును తొలగవు. దేశము లభింపకపోయినచేయినో స్వరాజ్యము రాదు. మన దుర్భల ఎన్నటికిని తొలగదు.

వార్తాపత్రికలవారినభ

నాయకుల హితబోధ

లాహోరులో 19 వ తేదీ రాత్రి వార్తాపత్రికల ప్రతి నిధులనభిజరిగినది విరోధములకు స్థితి సాధనములను గూర్చి వాసు, నెహ్రూ, అజు, గోదసీతేగా ర్హుత్వస్థితి. కొన్ని పుస్తకలలోని వాదన విరోధములను వెంటింపజేయుచున్నది కాన ప్రతికల వారటి ప్రారంభము వాయించిన వారు బోధించిరి. ఆయనకు పుత్రికల వారీంపు మొదలుపెట్టెను. వాయులనభిజరిగిన జరుగుచు నేయున్నది. (20 వ తేదీ 20 వ తేదీ సాయంకాల మొక బహిరంగసభ జరుగును.

మూలీ సత్యాగ్రహము

24 గురికి ఫిక్షన్ చేయబడెను

మూలీ చేతు సత్యాగ్రహములో 24 గురికి 15 కోట్లకు మొదలు 6 నెలల కరకును కిక్కులు కేటించెను.

ARABIAN HAIR OIL

వెండ్రుకలకు దీనికి సమానమైనది లేదు వెంట్రుకలను కృత్రిమముగా పెండుటయందు అసమానమైనది. వెంట్రుకలు రాలుట కరణము నెంచును. ఇది అత్యంతముగా నున్న ఒక ఋషిశ్రమచే కనిపెట్టబడిన యోగము. ఒక వారములోపల దీని ఆస్వాదము గుణము తెలియును

మద్రాసులోనున్న డాక్టరు ఎస్ ముద్దులక్ష్మీ ఎం. బి. అండ్ సీ. ఎఫ్. గారి ఆధిపత్యము:—నానందభక్తయ్య కోసులలో నొకడు మీవాసన తెలమును వాడించున వెంట్రుకలు పెండుట నిలిచింది. మఱియు బాగుగా వెంట్రుకలు పెరుగుటకు సహాయకారిగా నుండెను

ఎమ్. వ్రెనెట్ టేవల్ మెటర్నిటీ నూరే వై జరు మద్రాసు:—నాచేతను, నాన్నపాతం లనేకులచేతను మీ ఆశీర్వాదముల వాసన తెలము వాడబడినది. దానిచేతు వ్యాధులను కడుక్కునట్టియు, మలల పూర్వపుస్థితికి తెచ్చునట్టియు అన్యుక గుణముగలదని నేను రూఢిగా తెలుపుచున్నానని వ్రాసిరి.

డాక్టరు ఎస్ జె. మున్నేను, ఎన్కోరును: యిట్లు తెలిపి:—అరేబియన్ వాసన తెలమునందు మంచి గుణముగలదని నేను నిజముగా చెప్పుచున్నాను. దానిని ఉపయోగించునట్టి శ్రీలంకదరు అది వెంట్రుకలకు చక్కగా పోషించి, పెరుగుటకురొద్దును. గ్రహించెదరు.

వెల సీసా 1-కి రు. 1-4-0.

ARABIAN HAIR OIL Co., 45, PETER'S ROAD MADRAS.

బంగారు, కెంపులుచేర్చి కట్టబడిన ఉంగరములు

నెం 52

నెం 51

నెం 53

పువ్వురాములది 1-కి ధర రు 25-0-0 తిరిగి యిచ్చునది రు. 17-8-0

కెంపులులది 1-కి ధర రు 27-8-0 ,, రు. 17-8-0.

ముఖ్యగమనింపు:—నా కద్దకొనిన ఏననుగాని మాకే వాకనుచేసి, పుచ్చుకొని వైక తెలుపబడిన ప్రకారము నైకము రావలెను. మా చిత్రచిత్రపు క్యాటలాగు యివాముగా పంపబడును. హిరాలాల్ మోతీలాల్ 126 సాత్రకామకేట మద్రాసు.

వజ్రలు కంపెనీ రిటైల్ కపు టేవరములు

కంపెనీ వజ్రలుకంపెనీ వజ్రములు కిరీకాత్రమునకును, కోక చిత్రమును సంబంధించినవి మా వైరులచే రసాయన కాత్రములచే కాత్రపరిశోధనాసారము యేర్పరచబడినది. మా వజ్రముల తయారుజేయు కాలలో వలయు సామగ్రి యంతయుగలదు. ఇది యిండియాలో నెల్ల చాల పెద్ద ప్రస్తుతియు కావలసిన వస్తు సామగ్రి యంతయుగలదు. అనిట మూలికలు వృక్షకాత్రప్రకారము, రసాయన కాత్రప్రకారము, భూ తద్దముగూడ గూడ పరిశుభమును. అనిట బి. పి. స్టాండర్డు ప్రకారము సాధనములు మూలికలుచే తయారు గనును. కావున యీ వజ్రములు పారిశుద్ధ్యతయున్న, నమ్మకమున్న యేమాత్రమును అనుమానింప వక్కరలేదు

డాక్టరు యాస్ ను సరపు

సరపు ఫెరి సాస్పాటిన్ కాంపౌండు క్విన్లెను సెంట్స్క్వియా ఈసరపు డాక్టరు యాస్ నుపద్ధతి ననుసరించి విరనుఫాస్ఫే. యి. క్విన్లె, స్క్వియా యిచ్చు యుక్తే దిక్రముగ తయారు జేయబడినది. ఈ వజ్రము అతి ఉష్ణప్రదేశములోగాని యిండియాలో గల వలన గలగు దుర్బలత్వమును పోగొట్టుటకును, మానసిక కేళివాదాధగాని దుర్బలత్వమును పోగొట్టుటకును ప్రపంచ మంతటను ప్రసిద్ధికెక్కిన దివ్యావధము. వెల పెద్ద బుడ్డి రు 2-8-0 మీడియం నైజ బుడ్డి రు 1-4-0. చిన్న బుడ్డి 12 అణాలు.

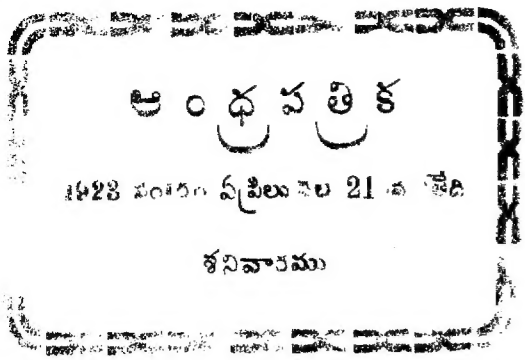
కెమిక్ ల వుడ్డు

ఇది విరక, లైము, పొటాషు, సోడా ఫాస్ఫేటులసరపు ముఖ్యమగుండును. అడుగున సమయేమియు నుండదు. ఫలకల్పియైయెద్దయ పారిషుగారు చెప్పిన పాళ్ల ప్రకారము తయారుకాబడినది. ఇది పిల్లలకు ఆరోగ్యతోపయోగకరమైనది. ఇది బలమునిచ్చు మంచియోగము. దువిగానుండును. మంచికల్పిగావించి నరములకు పుష్టినిచ్చును. పెద్దనైజ బుడ్డి రు 1-12-0, మీడియం రు 1-0-0, చిన్ననైజ 10 అణాలు.

వజ్రలు కంపెనీవారి సరుకులకు మా ముందులను వివరించుచు వ్రాయుదు. N. POWELL & Co., Manufacturing Chemists, Bombay.

తామర తైలము — తామర, తిట, గజికి మంచిది

రాజరాణి గురుగల తామరతైలము పూరివాకకములగు చాల మంచియందు. చేయబడిన సాఖ్యతిగాంచినది. డబ్బి 1-కి 0-6-0. అమ్మకాంజనము డిపో, మద్రాసు

మైసూరు రాజ్యాంగ సంస్కరణములు

మైసూరు రాజ్యాంగ సంస్కరణముల రిపోర్టు కొండను త్రవ్వ ఎలుకను కట్టినచందాన, గనుపించుచున్నది. మైసూరునందలి ప్రత్యేకపరిస్థితుల ననుసరించి, రిపోర్టు తయారుజేయబడినటుల దెలిపినన, బ్రిటిషు ఇండియాలో నమలులోనున్న సంస్కరణముల స్వభావము వీనియందు గనుపించుచున్నది. రూపములు మారవచ్చును. కాని, మాంటుఫర్డు విధానమునకును, మైసూరువిధానమునకును ముఖ్య విషయమున పోల్చిగలదు. రెండువిధానములును ప్రజలకు స్వపరిపాలనపు హక్కు నొసగవు. ఆర్థిక మధికము. ఫలితము నున్న. ఇంతకన్నను ప్రజలకు సంస్కరణముల నసలే నిరాకరించిన మేలుగ నుండును. పైకి బూతబూసి, నిరర్థకముగ సంస్కరణముల నెసగిన నెవరికిని ప్రయోజనముండదు. ప్రజలు కొంతకాలము మోసపోయినను, సంస్కరణముల స్వభావము త్వరలో బయల్పడక మానదు. హిందూదేశమునం దటులనే జరుగుచున్నది. మైసూరులో నటులనే జరుగక తప్పదు. ప్రజలతో నీతిరున దాగురుమూతలాడుటవలన ప్రయోజన మేమి? సంస్కరణములను కొలదిగ నిచ్చినను, అవి నిజాధికారము కలవిగ నుండవలెను. మైసూరు సంస్కరణముల రిపోర్టు 240 పేజీల గ్రంథము. మాంటుఫర్డు రిపోర్టునందువలె, దీని యందును మొదటి 111 పేజీలు సిద్ధాంతములతో నింపబడెను. పిమ్మటి పుటలలో, కమిటీవారి సిఫార్సులు, కార్యక్రమ నిబంధనలు మొదలగునవి వివరింపబడెను. మొదటిభాగమునందు, చదువదగిన విషయములు పెక్కులు గలవు. కమిటీకథ్యక్షులు ప్రజేంద్రనాథ సీలుగారు. సీలుగారి పాండిత్య ప్రకర్ష ఎల్లరకు విదితమే. రిపోర్టునందలి విశేషముగ మెల్లడి చేయబడెను. కాని, పైపైమెరుగు లన్నిటివెనుక నేమికలదని పరిశీలించిన, నిరంకుశ త్వము స్పష్టముగ గనుపించును.

సంస్కరణములవివరముల నన్నిటిని విమర్శించుట మామని గాదు. ఇందలిముఖ్యాంశముల నింపుక పరిశీలించిన, సంస్కరణముల స్వభావము తేటపడును. మైసూరు ప్రతినీధిసభ, ఇకముందును నిలిచియుండును. ఈసభకు 250 మంది సభ్యులుండరు. వీరిలో నధిక సంఖ్యాకులు ప్రజలచే నెన్నికొనబడుదురు. ఇట్టిసభకు నిజాధికారము నెసగిన, సంస్కరణ విధానము ఫలప్రదముగ నుండెడిది. అందుకు మారుగ ఈసభ నంకారపు సభగ నుంచెదరు. ఈ సభవారితో ప్రభుత్వమువారు సలహా మాత్రము గైకొందురు. ఈ సభతో నింతకన్నను ప్రయోజనములేదు. ఈ సభవారి యభిప్రాయములను కనుగొని, ప్రభుత్వమువారు శాసనసభకు దెలుపుచుండురు. ప్రతినీధిసభవారి నిర్ణయమును ప్రభుత్వమువారుగాని, శాసనసభవారుగాని అంగీకరింప వలసరములేదు. అందుకై సంస్కరణములనాటి శాసనసభల మైసూరునందలి ప్రతినీధిసభ విధానముల

డిబేటింగు సభ జూలియుండును. ప్రతినీధి సభకును శాసనసభకును, ప్రభుత్వమువారు మధ్యవర్తిగ నుండురు. వీరి యభిప్రాయములను వారికి దెలుపుటకును, వారి యభిప్రాయములను వీరికి దెలుపుటకును, ప్రభుత్వమువారు పూనుకొందురు. ఈసభకు మైసూరు దివానుగారే అధ్యక్షులుగ నుండురు. అనధికార సభాధ్యక్షు నెన్నికొనుటకయినను సమయమురా లేదని, రిపోర్టును తయారుజేసినవారి తలంపు. ఎట్టి యధికారము లేని ఈ సలహాసంఘపు వివరములను విచారించుట, ప్రయోజనములేని కార్యము. మైసూరు విధానమునందు ప్రస్తుత శాసనసభల బోలియుండుసభ మరియొకటి గలదు. దీనికి శాసనసభ యను పేరుంచబడెను. ఈసభయొక్క అంగనిర్మాణము జూచిన, ఇది కేవలము అధికారులకు లోబడియుండు సభయని దోషకమానదు. ఈ సభద్వారా ప్రభుత్వమువారు తమ ఇచ్చను యథేచ్ఛగ కొనసాగింపగలరు. ఈ సభవారి తీర్మానములు, సలహాలుగ మాత్రము పనికివచ్చునుగాని ప్రభుత్వమును బాధింపవు. శాసనసభవారు కొన్ని శాఖలగూర్చి యోచించుటకే వీలులేదు. బడ్జెటు సందర్భమున కొన్ని యంశములగూర్చి వీరు వోటుజేయగూడదు. శాసనసభవారు బడ్జెటులో నేగ్రాంటునయినను నిరాకరించినగాని తగ్గించినగాని, ప్రభుత్వమువారు దానిని పునరుద్ధరింపవచ్చును. ఈ విషయమున బ్రిటిషు హిందూదేశపుమార్గమే యనుసరింపబడుచున్నది. బ్రిటిషు ఇండియాలో సర్టిఫికేట్లు నీయవలయును. మైసూరులో సర్టిఫికేట్లతో బనిలేదు. ప్రభుత్వమువారు తమ యభిప్రాయమును సూచించిన జాలును.

ప్రభుత్వమువారు రెండునిరంకుశముగ ప్రవర్తించినను, వారిని తొలగించుమార్గము లేదు. వారియు తరువు కలిగిమించుమార్గము లేదు. శాసనసభకు గల అధికారములు నానుమాత్రములు పోసి, ప్రజలపక్షమున తీర్మానములనయినను గావించుటకు వీలుగలదా యనిన, అదియు గనుపించదు. శాసనసభయందు 50 మంది సభ్యులుండరు. ప్రభుత్వనియమిత అధికార సభ్యులు 20 మంది గలరు. ప్రభుత్వనియమితులగు అనధికారసభ్యులు 8 మంది యుండురు. ప్రజానియుక్త సభ్యులు 22 మంది యుండురు. ఈ 22 మంది సభ్యులలో, విశ్వవిద్యాలయప్రతినీధి యొకరును, వాణిజ్యప్రతినీధి యొకరును, తొటయజమానుల ప్రతినీధి యొకరును, లేబరుసభ్యులొకరును గలరు. లేబరుప్రతినీధి నెన్నికొనుటకు నియోజకగణము మున్ముందేర్పడువరకు, ప్రభుత్వమువారే యీ సభ్యుని నియమించెదరట. 8 మందిసభ్యులు, ప్రతినీధిసభవారిచే నెన్నికొనబడుదురు. పరోక్షపు ఎన్నికల నన్నిభాగములందును రద్దుజేయుచున్నను, మైసూరులో నికను ఈపద్ధతి నవలంబించుచున్నారు. సరాసరి ఎన్నికలు లేకుండటవలన, సభ్యులు ప్రజలకు నిజప్రతినీధులు గాజాలరు. అట్టివారు ప్రజలకు తరవాడులును గారు. మైసూరు బెంగళూరుకట్టణములకు ఇరువురుప్రతినీధులుండరు. ఇతరప్రదేశములప్రతినీధులు 8 మంది యుండురు. నియోజకవర్గము కడు సంకుచితముగ నున్నది. అనధికార సభ్యులందరును కలిసి వోటుజేసినను, 20 వోట్లకన్న నధికము రాజాలవు. ప్రభుత్వనియమితసభ్యులగు 28 మందితో ప్రభుత్వమువారు తమయిచ్చను నెరవేర్చుకొనగలరు. శాసనసభలో ప్రభుత్వపక్షమువారికి సంఖ్యాకులు. ప్రజలకోర్కె లిండు నెరవేరుట దుర్లభము. ఇందుకు దోడుగ శాసనసభా నిర్ణయమును పోనాడుటకు ప్రభుత్వమువారికి సాధారణముగలదు. ప్రజా ప్రతినీధులు విశేష

ముగనున్న ప్రతినీధిసభకు, పైపై న చర్చ జరుపుట దప్ప వేరుపని లేదు. అసలు శాసనసభ అధికారసభ యగుచున్నది. శాసనసభను క్రిందిసభయొక్క నిర్ణయమును సరిజూచుసభయని భావించజనదు. ప్రతినీధిసభయొక్క యునికేని గుర్తింపనక్కరలేదు. నిజము శకు, మైసూరులో నధికారముగల సభ యొక్కటియే గలదు. అది శాసనసభ. ఈసభవలన ప్రజలకినుమంతయు ప్రయోజనములేక, మార్గే సంస్కరణములనాటి సభను పోలి యున్నది.

ఇట్టి పనికిమాలిన సంస్కరణములను సమర్థించుటకు సీలుకమిటీవారి కేమేమో వ్రాసిరి. ప్రపంచమునం దమలులోనున్న రాజ్యాంగవిధానములను పెక్కింటిని పేర్కొనిరి. మైసూరునకు సరిపోవునది, ఈవిధానముకట్టియే యని ప్రతిపాదించిరి. సీలుకమిటీవారి తెలివితేటలను మెచ్చుకొనవచ్చును. కాని, వారుసూచించిన నిరర్థక సంస్కరణములను ప్రజలెవరును అంగీకరింతురని దోచదు. ధర్మములను దెలుపుటలో, ఈకమిటీవారు దిట్టలు. శృషీవలుడుబాగుపడినగాని, సంస్కరణము లభివృద్ధిజెందవనియు, గ్రామప్రభుత్వమును బలపరుపవలయు ననియు, కమిటీవారు హెచ్చరించుచున్నారు. కాని, ప్రస్తుతసంస్కరణములవలన, గ్రామపరిపాలనము చక్కబడుటకు గాని, శృషీవలుడు లభివృద్ధిజెందుటకుగాని అవకాశము గనుపించదు. స్వపరిపాలనము నొసగకపోగ, జన్మస్వాతంత్ర్యరక్షణ నమునను ప్రసాదించి యుండవలసినది. అందుకు రిపోర్టు గ్రంథకర్తలు పూనుకొనరయిరి. జన్మస్వాతంత్ర్యరక్షణముతో బనిలేదనియు, సంస్థానధర్మమునందే ఇది చేరియున్నదనియు, తెలుపుటతో వీరు సంతృప్తిజెందిరి. మైసూరులో ప్రెస్సుఆక్టు మొదలగు నిరోధములు, ప్రజల స్వాతంత్ర్యముల కెంత భంగపాటు కలిగించెనో, వివరింప బనిలేదు. ఇట్టి దుస్థితి మరల తటస్థింపకుండ కట్టుదిట్టముల గావించు టంతయు నవసరము. సంస్కరణములస్వభావము గాంచిన, ప్రజలకు చేకూరిన స్వపరిపాలనాధికారము హుళిక్కియని తేలును. ఈ సంగతిని, గంభీరసిద్ధాంతములతోను, బాతడేసి పదములతోను కప్పిపుచ్చినను అది మరుగుపడజాలదు. స్వదేశసంస్థానప్రజలయినను, ఎండమావుల గాంచి నీరని భ్రమించెడిదినములు గతించినవి. నిరంకుశాధికారముతో వారు సంతృప్తిజెందజాలరు. ప్రజలలో స్వాతంత్ర్యభావములు మొలకెత్తి చిగుర్పచున్నవి. ఇందువిషయమై కన్నులు మూసికొనిన లాభము లేదు. స్వదేశసంస్థానప్రజాభిప్రాయము వెలువడకుండ, ప్రెస్సుచట్టము బోలు చట్టముల నెన్నిటిని నిర్మించినను, ప్రయోజన ముండదు. మైసూరు ప్రభుత్వమువారు సీలురిపోర్టునందలి సూచనలను నిరాకరించి, ప్రజాభిప్రాయమును గౌరవించుట యుక్తము. స్వాతంత్ర్యమును శకలములక్రింద విభజించుటకు వీలులేదు. కొంచెము రుచి జూపి, అంతటితో సంతృప్తిజెందుదని ప్రజలను గద్దించి లాభములేదు. ప్రపంచచారిత్ర మిందుకు విరుద్ధముగ నున్నది. బ్రిటిషు ఇండియా యందేమి, స్వదేశసంస్థానములందేమి, ఒక్కమహాద్వయమే ప్రజలను సంతరింపజేయుచున్నది. అది సఫలము గాక మానదు.

హిందూమహమ్మదీయసఖ్యము: అవసర కర్తవ్యము

పంజాబునందు హిందూమహమ్మదీయ సఖ్యమును బలపరుచుటకు దేశనాయకులెల్లరు జేరి, ఘన ప్రయత్నముల నాచరించుచున్నారు. వీరి ప్రయత్నములు ఫలమగుగాక యని కోరెదము. మహమ్మదీయ ప్రముఖులగు డాక్టరు అన్వారీ, హాకీ అబ్దుల్లాఖానుగారు హిందూమహమ్మదీయైక్యమును కూర్చుటకు పూనితో బనిచేయుచున్నారు. తప్పే వరదని నిర్ణయించుటకంటె, ఉభయసంఘములను దగ్గరకు జేర్చుట ముఖ్యమని అబ్దుల్లాఖానుగారు గ్రహించిరి. ప్రతి మతమువారికిని తమ మతములోని కిరీతులను జేర్చికొనుటకు హక్కున్నను, శుద్ధి యుద్యమమును పెద్దపెట్టున నీ సమయమున పంజాబులో ప్రారంభించుటకు, రాజకీయోద్దేశమును దీని కాధారముగ జెట్టుకొని పనిజేయుటకును, సమయ మిది గాదని, అబ్దుల్లాఖానుగారిలంపు. ఒక సంఘమువారిచే నడుపబడు ప్రతీకలు మరియొక సంఘమునుండింపకుండకట్టడిట్టములగావించుటకు నాయకులు ప్రయత్నించుచున్నారు. స్వరాజ్యము కొరకు దేశమంతయు పాటుబడవలసిన యీ సమయమున, హిందువులును మహమ్మదీయులును కొరగాని యద్యోగములకొరకును, మ్యునిసిపలు సంఘములలోను శాసనసభలలోను స్థానముల కొరకును తమలో తాము తగవులాడుట అవమానకరమని చిత్తరంజనదాసుగారు హెచ్చరించిరి. హిందూ మహమ్మదీయ సఖ్యము గుడిరి నపుడే స్వరాజ్యము లభించునని దాసుగారు నుడివిరి. హిందూస్వరాజ్యముగాని, మహమ్మదీయ స్వరాజ్యముగాని దేశమున కక్కరలేదని, వీరు ఊహిగ చెలిపిరి. పంజాబు స్వరాజ్యమునకు వేచి యుండవచ్చును గాని హిందూదేశము వేచియుండదని, దాసుగారు మందలించిరి. పంజాబు తన అంతఃకలహములను మానుకొననిచో, హిందూదేశ మంతటిచే నిరసింపబడునని, షెర్వానీ, పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ గార్లు నూచించిరి. పంజాబుప్రజలు దేశసాభాగ్యమును పరికించి, తమపోరాటముల నింతటితో మాపుకొనుట, ముఖ్యము. హిందూమహమ్మదీయసఖ్యము బలపడినగాని స్వరాజ్యముసిద్ధింపదను దాసుగారి వాక్యమునందు, సత్య మొకేని గలదు. ఇక్కార్యము నెరవేరవలెననిన, దాసు నెహ్రూ ప్రభృతులు అసహాయోద్యమముయొక్క ధార్మిక స్వభావమున కిసుమంతయు భంగము గలుగకుండ కాపాడుట అత్యవసరము. అసహాయోద్యమమునకు అహింస యే మూలాధారము. జాత్యైక్యత ప్రధాన సంభము. రాటము జాతీయసంయోగమునకు మూలబలము. ఈ మూడు యంత్రములను చులుకనజేయుట దాసుపక్షమువారిలో కొంతవడి గనుపించుచున్నది. స్వరాజ్యమునకు మూలాధారములగు నీయంత్రములను వెనుకకు ద్రోసి, మరల ప్రజలదృష్టిని శాసనసభలవంకకు మరల్చుటచే లేనిపోని స్పర్ధకవకాశమేర్పడును. ఇట్టి పోటీవలన, హిందువులును మహమ్మదీయులును, తమ నిజధర్మమును మరచుట సహజము. ఉభయసంఘములకును, త్యాగమునందే వికమత్యము గురుదును. హోదాలయందును పదవులందును చీలికయు ఎడబాటును గలుగును. స్వరాజ్యము సిద్ధించువరకును, హోదాల గూర్చియు పదవుల గూర్చియు తలపెట్టుట అధర్మము. గాంధీ మహాత్ముడందు చేరినే శాసనసభలను బహిష్కరింపవలయునని భిక్షుత్రిముగ బలికెను. హిందూమహమ్మదీయసఖ్యమునందే స్వరాజ్యముగలదని, అనందిగ్ధముగ వెల్లడి జేసెను. కద్దరు దేశమోక్ష మొనగగలదని చెలిపెను.

అహింసను విడనాడుచో, ఉద్యమము కూలి పోవునని నిరూపించెను. మహాత్ముడు చెలిపినసత్యములు కొందరకు నిరాధారముగ గనుపించియుండవచ్చును. రాజకీయవాసన, వానియందు లేదని తోచి యుండవచ్చును. ఆధ్యాత్మికోన్మాదమును కొందరు చూచియుండవచ్చును. కాని, హిందూదేశపు ప్రస్తుత పరిస్థితులజూచిన, గాంధీమహాత్ముడు చెలిపినసూత్రములే దేశమునకు మోక్షమిప్పించునని రూఢియగుచున్నది. జాత్యైక్యత లేనిది, స్వరాజ్యములేదని, దాసుగారే చాటియుండిరి. అసహాయోద్యమపు ధార్మికస్వభావమునకు భంగముకలుగుచో, జాత్యైక్యత చెడిపోయి, అహింసకు భంగము వాటిల్లును. ఇట్టిస్థితిలో మహాత్మునిఉపదేశములను నిష్కర్షతో దేశమవలంబించునపుడే, స్వరాజ్యసిద్ధి గలుగునని తెలుప నవసరములేదు.

వై. యం. సి. ఎ. పై దాడి

యువజనక్రైస్తవసంఘముపై మెయిలుపత్రిక దాడివెడలుచున్నది. ఇందుకు కారణము విదితమే. గాంధీమహాత్ముని యుద్యమము జనించిన దాదిగ, దేశీయక్రైస్తవుల భావములు మార్పు జెందెను. పాశ్చాత్య క్రైస్తవప్రచారకులపైననే ఆధారపడి దేశభ్యుదయముకొరకు కృషిపలుపకుండుట దోషమని, వారు గ్రహింపదొడంగిరి. క్రైస్తవసమావేశములందు జాతీయోద్యమముపై సానుభూతి చూపబడుచుండెను. గాంధీమహాత్మునిపై భక్తిగనుపరుపబడుచుండెను. ఇట్టిసందర్భములు ఆంగ్లో హైందవ ప్రతీకలకు కంటకముగ నుండుట వింతగాదు. దేశభక్తియందు, మతవిభేదములు మిళితమైనకొలదియు జాత్యైక్యత బలపడుచుండును. జాతీయోద్యమముకొరకై పూనితో పనిజేయుచున్నవారిలో, చక్కరయ్యశెట్టి, జార్జి జోసెఫ్, డాక్టరు రామచంద్రరావు, గార్లు మున్నగు దేశీయ క్రైస్తవులు గలరు. దేశభక్తి యనిన రాజద్రోహమని భావించెడివనములు గలిగినవి. జాతీయత భేదము లేక, భారతీయులెల్లరును మార్త్యసేవకు బూనుచున్నారు. వివేకరీ తెలుల నడిపిన నటుల నడిచెడి రోజులు దాటిపోయినవి. క్రీస్తు ఉపదేశములకు నిజార్థము గ్రహింపబడుచున్నది. హిందూదేశమున క్రైస్తవమతము వేరుమార్గము ద్రొక్కుచున్నది. వై. యం. సి. ఎ. సంఘములు వివిధ సంఘములకు జెందినసభ్యులను జేర్చుకొనుచున్నవి. రవీంద్రుని బోలు దేశాధాతులను గౌరవించుచున్నవి. ఈసంఘముల దృష్టిపథము మారినది. వీనితరపున వివేకానందసంఘసభ్యులును, హిందువులును, మహమ్మదీయులును, తదితరులును ఉపన్యాసముల నిచ్చుచున్నారు. అందరమధ్య సమరసభావము పెరుగుచున్నది. ఈస్థితినిజూచి, సంకుచితహృదయులు సహించుట కష్టము. మెయిలుపత్రికకు, వై. యం. సి. ఎ. లలో రాజకీయవాసన గొట్టినది. ఇంగ్లీషుమెనుపత్రిక ఇందువిషయమై తీవ్రవ్యాఖ్యానము జేసెను. ప్రస్తుతస్థితి కొంతకాలము నిలిచెనని, వై. యం. సి. ఎ. లకు డబ్బిచ్చుచున్న పాశ్చాత్యులు ధనసహాయమును మానినై చెదరని, ఈప్రతీక బెడరించుచున్నది. ఇట్టిబెడరింపులన, క్రైస్తవులు మార్త్యదేశాభిమానమును విడువరని తలచెదము. పాశ్చాత్యులు ధనసహాయము జేయనిచో, దేశీయక్రైస్తవులు తమవై తా మాధారపడుట యోగ్యము. ఆత్మగౌరవమును కోల్పోవుటకన్నను, ధనసహాయమును కోల్పోవుట మేలు. వై. యం. సి. ఎ. కరపత్రముపై, గాంధీమహాత్ముని గ్రంథముల ప్రకటనమును, మాక్ స్వీసీ బర్నార్డునాచారుల గ్రంథముల ప్రకటనమును గలవట, ఇందువలన మెయిలుపత్రికా విలేభ

కునికి పట్టరానికోపము గలిగెను. కాని, దేశీయ క్రైస్తవులలో బెరుగుచున్న జాతీయభావము, ఇట్టి నిరోధముల మూలమున అంతరింపజాలదు. గాంధీ మహాత్ముని గ్రంథములను చదువకుండ మెయిలు పత్రిక క్రైస్తవులను ఆటంకపరుపజాలదు. ఆంగ్లో హైందవప్రతీకలు జాతీయభావప్రవర్ధనము గాంచి, నెహ్రూగారున్నటుల మాత్రము విదితమగుచున్నది.

స్థానిక వార్తలు

ఎఫ్. ఎల్. బి. ఎల్. పరీక్షలు:— కరీబ్ పత్రములు పరీక్షకు ముందుగనే విద్యార్థులకు తెలిసెను. కారణముచే మరల విద్యార్థులను పరీక్షించెదరని నమోదును సమాచారము తెలియుచున్నది.

శ్రీ సీతావివాహ మహోత్సవము:— ఇందు కల్ల భక్తియందులకు తెలియవరకడ మేరుగూ, చెన్నపట్టణము కృష్ణపునాయని ఆచారము 18 నెంబరు గృహమునందు 1928 సం॥ మార్చి 14 తేది మొదలు క్రమింపబడి రాత్రి 8-30 గ. ఉ. మొదలు 10 ఘటకురకు శ్రీమత్ వాల్మీకిరామాయణము బ్రహ్మశ్రీ విద్యాకా తిరనదమబడుచు, సాంబమార్తి ఘన పాటివారివలన సకలజన మనోరంజకముగా ఉపన్యసించుట చున్నది.

1928 సం॥ మే 7-తేది సోమవారం, సీతావివాహ ప్రకరణమును జరిపించ పెద్దవి నిర్వయించియున్నాడు. గాన భక్తిపలంకరును వచ్చి క్రమదానండుపొంది శ్రీరామలభారి కృపాకటాక్షమునకు పార్థభూతు లగుడరని కోరుతున్నాడు ఇట్లు భక్తులు.

మే 6 తేది, జామరా ఊరేగింపు, 7,, సీతా కల్యాణము, బామ్మణ కంఠర్పణ, 8,, నలుగు పాస్సు, 9,, పాటః చేర్చి, 10,, నాగవల్లి, ఊరేగింపు.

నూతన విద్యార్థులు

అడయాత జాతీయ విద్యాలయమువారి నేత, అడయానండి నేతము హైస్కూలు ప్రధానోపాధ్యాయులకు ప్రాసెసు జి. వి. నువ్వారావువంటుం ఎ. ఏ. గారు మాకిటుల వ్రాయుచున్నారు:—

అడయాత జాతీయ విశ్వవిద్యాలయమువారు నూతన విద్యార్థులను పెంపొంద చేయుటకు ఇరికరట్ల చేసిన కార్యవిధానమును చేతుబోపు కార్యక్రమములను ఆంధ్రదేశీయులకు నివేదించుటగాన, ముదివ్యాలయము నందలి యాపాధ్యాయులకు వి. ఎస్. శ్యామి, పి. బి. టి. గారు; వారణాసి రామనాథశాస్త్రి, బి. ఎస్. సి. గారు, వెల్లూరు ముద్దాపాణ్యులు బి. ఎ. బి. టి. గారు, వి. శేషుది బి. టి. గారు. కే. వి. కాలపు నెలవులలో నెల్లూరు, గుంటూరు కృష్ణామండలములలో సంఘముచేయ నిర్వయించుకొనినారు.

సాధారణపు ఉపన్యాసములు ఇచ్చుటయొక్క, విద్యాధ్యయములకు కార్యరూపమున జెట్టుటకు విద్యార్థులు, ఉపాధ్యాయులు ఆన్యోన్యసహకారముతో చేయుచున్న ప్రయత్నములు ఇరికరట్లలో బాలరనధిరించుటకు సాంఘికసంఘములు చేయుచున్న కార్యవిధానమును మ్యాజిక్లంకరు తటయలవ్వారా ఆరాలగోపాలమునకు మానెట్టుటకు ఏర్పాట్లు చేయబడుచున్నవి.

ప్రచారము ఈనెల 28 తేదీన మదరాసునండి బయటికి వెల్లూరు, ఒంగోలు, తెనాలి, గుంటూరు, పమిడిపాడు (మే 1,2,3 తేదీలు) బెడవాడ, బుదరు, ఏలూరు మొదలగు పట్టణములకు, కొన్ని గ్రామములకు దర్శింపబడు. అభిమానులు, ఆహ్వానించిన ఇరికరట్లకు వైతము ప్రచారము జెట్టుటకు సంసిద్ధులైయున్నాడు.

ఈ మాకార్యమునకు సహాయము చేయువారును, ప్రకారముల తమతరు గ్రామములకుగాని, పురములకుగాని ఆహ్వానము చేయదలందువారు, నామ వెంటనే వ్రాసిన తగిన ఏర్పాట్లను చేయగలరు.

జాతీయ విద్యార్థిమాసందర్శన మా యూ యుద్యమసభ తగినవిధమున కోర్కెతో కోరుతున్నాను.

కె. నారాయణస్వామి శెట్టిగారి ఇంసాలు మొన్న పీఠమధ్యవిషయములో మద్రాసు ఆపిషియల్ ఆఫీసర్ గారి తరపున డా. డెనుకం వెనీవారు హామిడిగ్రాంట్ ములోనుండు నెం, 985, 1143, 1145, 1146, 1154, 1155 లు ఇండ్లున్నా ఇతరుకుటుంబ భూములున్నా సదరు కె. నారాయణస్వామి శెట్టిగారి సొంతహక్కుగలవిగా పరిగణింపవలసి వలెనని అమ్మటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. ఈ నోటీసువల్ల స్వామిగారు తెలియబరచునది యేమనగా సదరు ఇండ్లున్నా, భూములున్నా కె. నారాయణస్వామి శెట్టిగారికి పూర్తిహక్కు లేదు, మూడవవంతు భాగముమాత్రం వున్నది. మిగత రెండువంతులున్నా ఇంసాలు మొట్టొడారు అన్నకుమారులైన మై. డి. సుబ్బయ్య శెట్టి, లక్ష్మయ్య శెట్టి గార్లకు సొంతము అయివున్నది. సదరుపరిగణన కొనువారు సదరు మై. డి. సుబ్బయ్య శెట్టిగారి లోబడికొనవలసియుండునని అందరకు తెలియపరచడమొనరి.

విదేశ వార్తలు

ఈజిప్టు స్వాతంత్ర్యము

ప్రజల స్వేచ్ఛ
(బిటునాహుక్కులు)

లండన్, ఏప్రిల్ 19: ఈజిప్టులో విప్లవము జరుగనున్నది అందఱులూ అభిప్రాయపడుచున్నారు. ఈజిప్టులో మంత్రివర్గమునకు రాజునకు తగవు కలెనియు అందులో ప్రేటుబ్రెన్సు హెల్మన్ దనియు తెలుపుచున్నారు. ఈజిప్టు స్వాతంత్ర్యము ప్రకటించబడినపుడు ఈజిప్టు ప్రజలు తమ రాజ్యాంగ నిర్మాణమున రామే ఏర్పడయకొనెను.

ఈ విషయమై మంత్రివర్గమువారు చాలవరకు పనిచేయుచున్నారని తెలియుచున్నది. చిర్రురాజ్యాంగవిధాన మిదివరకే యున్నది. యుద్ధము జేసిన తర్వాతగదా ఈజిప్టు ప్రభుత్వమువారు అధ్యక్షునియొక్క చట్టమును ప్రకటించువరకు ఈజిప్టులో సైనిక శాసనమును ప్రకటించి తమ సర్వములను గాపాడుకొనుటకు తగిన సదుపాయములను బ్రతిపదించుచున్నది.

ఏప్రిల్ 20: రాజునకును, మంత్రివర్గమువారికిని సంకల్పపీడనమును ప్రకాశపరచుచు రాజ్యాంగవిధానము కేరవుచుటకు ప్రయత్నములు అంగీకరించినది తెలియుచున్నది. సూచనాకేళి పునరావరముచే ప్రేటుబ్రెన్సు ఈజిప్టుకు చాల తగాయదా జరిగెను. బిటునాహుక్కులకిని మంత్రివర్గమువారు బదులిచ్చిరి.

కడైపుగారి జనని ఈజిప్టుకు తిరిగి వచ్చుటకు రాజుగారు తృప్తిపడినది.

జిల్లామజ్దగారిని అరబ్బుకేసి ఎల్లిస్ ద్వీపమునకు గొంపోయిరి.

నార్వేకు పాలి కాపుల తగవు

నార్వేకు కాపులకును పాలి కాపులకును తాత్కాలిక ఒక తగాయదా పరిష్కారమైనది. 25 ఏప్రిల్ గురికి తేదినము, తర్వాతయించుచు, వారమునకు 50 గంటలు పని, 54 గంటలవరకు 50 గంటలకుపైగా పనిచేసిన గంట 13 6 పెన్ను లియ్యవలెను. వారమునకొక అర్ధరోజు సెలవుకల్పనముల పనిచేయు గంటలు ఏర్పాటుచేయవలెను.

యుద్ధమునకు పూర్వమున్న రైలుకేళి పునరావరముచే ప్రయత్నము నూటికి 75 నుండి 50 కి తగ్గించబడును. మామూలు కర్తవ్య సరకులకు యుద్ధమునకు పూర్వమున్న ధోరణికి నూటికి 75 నుండి 80 వాగ్గ కేళి పనిచేయవలెను అని నిశ్చయించిరి.

రైల్వే ధరల టెల్లు తగ్గించుట పరిశ్రమలకు లాభకరమని క్యర పాయ ప్రభుత్వము నుండి పొందిరి. రైల్వే పనివాండు తక్కువ వేతనముల సంకీర్ణించునటుల జేయగల్గితమని రైలుకేళి ఇంకను తగ్గునగుననుచున్నారు. ఇకతరువాత ప్రయాణికుల టిక్కెట్ల టెల్లుగూడ తగ్గించబడునని ఆశించుచున్నారు.

జాతములచట్టము లోకభూమిపై పైసదనియు దీనిని దురల కాననభవారు పూర్తి నిర్వచించవలెననియు కింగ్స్ బెంటిలో న్యాయమూర్తి మకార్డుగాను తెలియజేసిరి.

వేగండు సేనానిగారు సిరియా హైమిమనరగ నియమిడిరి.

బ్రిటిషువర్తకము

అభివృద్ధిచెందు గుర్తులు

నుండి కొంతవరకు వర్తకము పడిపోయినదియు కనుపరల యభివృద్ధియగు నూచుట కనిపించె యున్నదనివారాగారు తెలియజేసిరి.

ప్రధానామాయ్యము

బోసర్లాగారిపై తుట్టుబు

ప్రధానమంత్రివరదని గూర్చి తుట్టుబు బుచ్చుచున్నారని యానియన్లును ఎరుగుదురని ట్రెస్సు పార్లమెంటు విశేషి తెలుపుచున్నాడు. ప్రభుత్వమువారు మంగళవారమునాడు ఓడిపోయినపుడే ఒకసభ జరిగెను. ఓరికి తుట్టుబు బుచ్చుట కిష్టము లేదనియు ఈసభ జయన బోసర్లాగారి కొక్కరే నడిపించగల గాముననియు ప్రకాశించిరి.

ఆంధ్ర దేశ మం దలి

ఖద్దరునిలయములవారి కొకవిజయ

ఆంధ్రదేశముందు ఖద్దరును ఉత్పత్తిచేయువారి యొక్కయు అమ్మువారి యొక్కయు జైరెక్కరి యొకటి తయారుచేయబడుచున్నది. ఉత్పత్తిచేయువారు ఎన్ని మగములతో చేయుచున్నది, ఎన్నో నెంబరువంకు నేయగలిగినది, తయారు చేయుచున్న వస్తువుల వివరం, గజం 1 టికి ఎంత ఖరీదు గిట్టి నది, లెప్పీలుగా దెలుపవలెను. ఉత్పత్తి చేయుచువారు అమ్మువారుకూడ తమ నామములను నివాసస్థలమును, తమ నిలయము యొక్క నామమును, వివరముగా నాకు తెలియచేయ ప్రార్థించుచున్నాను.

కా. నా గే క్వ ర రా పు

ఆంధ్రరాష్ట్ర ఖద్దరుశాఖాధికారి, పోస్టువాక్సు నెం 212, మదరాసు.

మార్కుధర పడిపోవుట

బెల్లెను ప్రభుత్వముగారివరకు

మార్కుధర వాతావృత్తి పడిపోవుటకు మార్కును పోషించుటకు బెల్లెను ప్రభుత్వమువారు రీఎన్ బ్యాంకువారితో అంగీకరించిరి. దిగుడుతులను తగ్గించవలెనని ఉత్తమ ప్రయత్నము జరుగవలెను. విశేషములు తమవద్దనున్న కరెన్సీ మొత్తమును బెల్లెను ప్రభుత్వమువారికి తెలియజేయవలెనని.

మార్కుధర 145000 నుండి 148000 వరకుండెను.

అవారపదార్థముల వమ్ములలో లాభములను తీయవలెను టైల్ బెల్లెను ప్రభుత్వమువారు తంతయు కృషి చేయుచున్నారు. తండులకు ఎక్కువధర నడిగిన ఒకమనిషికి 50000 మార్కులు పరిమాణా వేయవలెను. ఆయాప్రదేశపు కటికవాండు ప్రభుత్వమువారికి పోడ్చుడి.

వర్తమా బెల్లెను మార్కుటును బహిష్కరించెదమని భయపెట్టుచున్నారు.

ప్రతిరోజును చందముగ నుండుటచే 10 శాతము (పెన్సిక) ప్రతిరోజునూ వారు కావ్యాలయములను మూసివేసిరి.

బవేరియాకమ్యూనిస్టులు

అరబ్బు ఉత్తమము కొనసాగించలేదు

ట్రెస్సు బెల్లెను విశేషి టెల్లు తెలుపుచున్నాడు:—వర్తమా మంత్రిలను నిందించినది ఎక్కర్నూ, తీవ్రముగాను నున్నదేయటకు వారిచేయబడిన వారంటలు అమలుజరుగలేదు. ఈ వారంటలు 17 తేదీని వారంటయినది. కాని ఇంతవరకు అమలులో లేవులేదు.

ఎక్కర్నూగాను రిప్రెసింటేటివ్ షాసమున కేసుకు కిష్టము లేదనియు బవేరియా కోర్టుకు వచ్చెనని యందుచున్నారు. హిట్లరుగారిని బట్టుకొన్నచో అయిన సేనమున కేళి కేళి నూడుకొన్న ప్రజలు అయిన పక్షము పనిచేసెదరని తెలియజేసిరి.

ఇటలీ మే దివసోత్సవము సెలవు ఇంకోరోజుకు మార్చబడెను.

ఇటలీమంత్రివర్గము రాజీనామాకారణము

ప్యాసిస్టులకును, క్యాటలిక్ మతస్తులకును అంజా ప్రాతినిధ్యమును, ఇంపీయలిజం మున్నగు విషయములలో భిన్నాభిప్రాయము వచ్చుటచే మంత్రిము రాజీనామా ఇవ్వవలసి వచ్చెనని తెలియుచున్నది.

మరోలినిగారు ప్యాసిస్టుల కార్యక్రమమునే సాగించలేననుచున్నారు.

లండనులో రసాయన కార్యాలయమున పనిచేయువారి వేతనములను తగ్గించెద మనుటచే కొంతమంది సమ్మతించిరి.

బర్మాకు జాతినమిలినభ్యత్వము

బర్మాకును గూడ జాతినమిలినభ్యత్వము కల్పనగ జేర్చుకొనుటకు ప్రభుత్వమువారు దరఖాస్తుబైల్దరని దిల్లీనులో సెనేటు సభకుండు తెలియజేసిరి. పార్లమెంటు యువకులములవారు ను అంగీకరించినది. ఈ భ్యత్వమును గూర్చి ఎట్టిచర్యకు తీసికొనరాదని.

ట్రె మునిక వాయువ్యోకడు చంకబడెను. సముద్రములో బడి గొట్టుకుపోయెను.

లాసేను సభ

ట్రెంచి బ్రిటిషు హైమిమనరగ లాసేనుకు పోవుటకు పూర్వము కలిపాను సంధించిరి.

ఇస్మీకు శాసనాగారు లాసేనుసభకు బయటపడెదటకు పూర్వము చెప్పిన ఒడంబడిక క్లిక చూరములకు అడ్డుకాదని. 1914 వ తుర్కీ (ట్రెంచి ఒడంబడికను 'సివిల్ లా' సమస్యగ నెందుకొనవలెగాని అర్థికవిధాన సమస్యగ నెంచరాదని.

స్వీడెన్ మంత్రివర్గము కొత్తగ నేర్పడినది. ప్రధానమంత్రిగారు పూర్వము ప్రధానమంత్రిగారి పనిచేసిన ట్రైగిన్సు గారు.

పెల్లుల ఎగుమతి-ట్రెంచివారి నిషేధపు

టు త్రువు

తమరేవులనుండి పెల్లులను ఎగుమతి జేయగూడదనుటతో గారి బ్రిటిషు ఉక్కు కర్మాగారములకు పోకలసియున్న పెల్లులనుగూడ కదలగూడదని. (ట్రెంచిరేవులనుండి ఈ పెల్లులను కలకొలిపి టన్నులకు నున్నవాని తీసివేయవలెనని. అనియు కామన్న సభలో ప్రాకారేజిపాల్లు తెరచిగాడు (ప్రభుత్వమువారికి తెలియజేసిరి.

ఈ నిషేధపుటు త్రువును గూర్చి జరుగుదగ (ట్రెంచివారి కో కామములను జనపుచున్నారని మక్కియగారు బదులిడిరి. ఈ ఒత్తిడిని తగ్గించుటకు జేయుటకు ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించుచున్నారని నడిచెను.

ఇ.దో బర్మాచములగనులయిన ఇంజినీరుగ పూర్వమున్న కాక్ గారు అన్యాయముగ తనను పనిలోనుండి భర్తరపుజేసెనని కమ్యునల్ దావాజేయ ప్రతివాదులు 2756 పానులు పరిహారము నిచ్చి వానిపై మోపినందల నుపసంహరించుకొనిరి.

పనివాండ్రకును యజమానులకును భిన్నాభిప్రాయము కలుగుటచే ట్రెన్ నా వారిన్యాయ కార్యాలయమున చాల గోలగ నున్నది.

మార్కుధర పడిపోవుటకు అవారపదార్థములనుబ్రయోజుచువారు లాభములను తీయవలెనని కనెట్టుటకు జర్మనుప్రభుత్వమువారు సంచారక న్యాయాధిక్షముల నేర్పించిరి.

కోహాటు దురంతము

ఇంజిళ్ళు ప్రభుని యభిప్రాయము

కోహాటు దురంతముచే ఇండియా ప్రభుత్వమువారి ప్రతివత్త కళంకము రాదనియు ఈ దురంతమునకు ఇండియా ప్రభుత్వము వారిని నిందించుట న్యాయముగాదనియు ఇంజిళ్ళు ప్రభువు తెలియజేసెను.

గృహనిర్మాణచట్టమును

జాతీయ లిజరం పక్షమునా రాజేపించ నిశ్చయించుకొనిరి. ఈ చట్టము సంగీకరించిన తర్వాత రకపు ఇండ్లు బయట జేతును భయము. ఈ విషయమై చాల చర్చ జరుగెను. ఇండి పెండెంటు లిజరం పక్షమువారు ఎదిరించుచునది.

ఒకవేళ రాజీ తుదకువచ్చును అని లండన్ యూని యనిట్టు అనుకొనుచున్నారు.

కాక్కిల్ యాజమాగారు బ్రిటీషు ప్రభుత్వ ప్రతినిధిగ వ్యవహరించుటకు అధికారము లేదనిరని ప్రెమిస్ ఫలిక తెలుపుచున్నది.

The Madras Ayurvedic Pharmacy, Limited

Manufacturers of High Class Ayurvedic Sastraic Medicines.

We beg to announce to the public that we have successfully treated about 12,500 patients during the year 1922 under the personal supervision and able management with 25 years' reputation of our Senior Physician, Ayurveda Ratna Pandit, Dr. N. V. Sri Ramachariu, Ph. D. Sc. and that we hereby convey our best thanks for their kind patronage.

"SIDDHA KALPA MAKARADHWAJA"

(REGISTERED)

A REAL BOON TO SUFFERING HUMANITY

Awarded First Class Certificates and GOLD MEDALS by Several

AYURVEDIC CONFERENCES & EXHIBITIONS 1919, 1920, 1921 & 1922

The Wonderful Discovery in the Medical World for all "ACUTE" & "CHRONIC" diseases.

This Unparalleled and Ancient Ayurvedic Medicine is one of the Brightest Gems in Ayurvedic Literature. It is very carefully prepared with the help of Siddhas highly extolled by the Rishis of old in Ayurveda, and in accordance with the principles of Modern Western Medical Science. It has been carefully tested and standardised by expert Analysts and found to be an univalued Elixir for Prolongation of life. It is one of the costliest medicines as it contains such valuable ingredients as Siddha Makaradhwaja, Mukta, Louha, Gold, Praval and rare indigenous drugs and herbs. Hence, "Siddha Kalpa Makaradhwaja" is a sure and infallible specific for Nervous Debility, Anæmia, Sexual weakness, Impotency, Loss

of Memory, Rheumatism, Paralysis, Dyspepsia, Diarrhoea, Dropsy, Asthma, Consumption, Diabetes, Epilepsy, Hysteria, Gonorrhoea, Skin diseases, Syphilis, Venereal diseases, Menstrual irregularities, Spermatorrhoea, Urethral discharges and other ailments peculiar to men and women. This is the only safe and reliable remedy for all diseases resulting from youthful Indiscretions and Loss of Vitality. It imparts New Life and Energy by increasing and purifying the blood. This can be taken also as a General Tonic by every one of either sex without any restrictions of Age, Diet, Season and Climate with thorough satisfaction. Complete directions are sent with the Phial.

One Phial of 60 Pills, for a complete cure, Price Rs. 10 (Rs. Ten) V. P. charges extra.

COMPLIMENTARY LETTERS.

Unsolicited Testimonials are pouring in from different parts from Gentlemen of Various Professions about the efficacy of our Patent Medicine, "Siddha Kalpa Makaradhwaja" (Registered). Only a few of the latest are inserted here. Besides, almost all the leading Periodicals such as Hindu, Swarajya, Express, Justice, Chronicle, Empire, Bengalee, Servant, Independent, Advocate, Medical Record, Leader and others have congratulated us about the usefulness of our unsurpassed production and have recommended the same to suffering humanity.

Original records and visitors' book are open to the public for inspection at any time during office hours.

B. D. Sabnis, Sub-Judge, Bagalkot.
—3rd January 1923.

The Phial of S. K. M. you supplied me last did me Much Good. This medicine is slightly carminative and is an excellent Tonic.

Diwakar Rao Kadan, Judicial officer,
Dewas Senior.—10th January 1923.

My sister was suffering from Chronic Rheumatism for the last four years. Your S. K. M. has done her much Good.

Dr. L. P. Purohit, H. M. D., Chakraghatt,
Saugor. C. P.—29th January 1923.

I can honestly say that your S. K. M. is a valuable medicine to cure all kinds of ailments and it richly deserves the name assigned to it. I stand as a guarantee to get all the diseases of mankind cured with this medicine. I need not mention here about its glorious effects but I leave it to the patient who takes his chance to use it. I can safely recommend this to the public.

P. M. Seshachariar, Sub-Registrar,
Teller. Wandiwash, 1st February 1923.

Within the last 14 months several of my friends and myself have used your "Siddha Kalpa Makaradhwaja" to the extent of 30 phials in cases of Nervous Debility, Diabetes, Loss of memory, Rheumatism, Menstrual Disorders, and for several other ailments with complete success. It has got an additional virtue of having Magical and Magnetic effect in inducing Sexual appetite. This solid opinion is based upon my personal experience and that of my friends and I have strongly recommended this to the public.

Ganga Prasad, Pleader, Gaya'
19th January 1923

I tried one Phial of your S. K. M. on a client of mine who was suffering from Diabetes and Seminal troubles and I am now very glad to state that the patient came to me with a happy look and Complete relief of his both complaints. I also tried it in my own case of flatulence and seminal Weakness and I am quite free from all those troubles. I offer my heart-felt thanks for it.

Dr. Rajaram, Medical Officer, Hasangunj,
Oudh. 8th January 1923.

Your "S. K. M." has done much Good to my patients. Please send two more Phials.

Dr. R. J. Khot, B. A. M. B., Baroda.
2nd January 1923.

I am glad to testify to the efficacy of your "S. K. M." I have tried them with two of my patients suffering from long standing Anaemia and Neurasthenia and found them much improved.

Dr. R. C. Sark, Medical Practitioner, Arvi
Wardha. C. P. 4th March 1923

I ordered for one phial of "Siddha Kalpa Makaradhwaja" for my brother who had been suffering from, Anaemia. The medicine has produced a marvellous change in his health.

T. K. Nayar, Shoranur.—7th Feb, 1923.

I have the pleasure to certify that I did not feel the tiresome feeling in the evening after day's work ever since I began to use your "S. K. M." and in the case of my wife has given her complete relief from the excessive pain in abdomen during her menses period. I sincerely recommend this to sufferers of such complaints.

In cases of Chronic and Complicated ailments of serious type, the patient is advised to send us a concise description of the diseases with the symptoms as far in detail to enable us to supply the medicine with suitable vehicle to eradicate the disease. All communication are strictly confidential and are promptly attended to personally by the Senior Physician.

The consulting hours with our Senior Physician will be at the office and Dispensary, between 10 A. M. and 7 P. M.

and at his residence, Sri Ram, Lloyd's Road, Royapettah from 7 to 9 A. M.

Wanted Agents all over India, Burma and Ceylon to sell our Patent Medicine "Siddha Kalpa Makaradhwaja" (Registered) and other Preparations Manufactured in our Pharmacy. Terms Liberal.

Please Write or Phone for your requirements, Descriptive Catalogue in English, Tamil, Telugu or Gujarati.

Apply to:—AYURVEDA RATNA PANDIT, Dr. N. V. Sri Ramachariu, Ph. D. Sc.,

MANAGING DIRECTOR AND SENIOR PHYSICIAN.

THE MADRAS AYURVEDIC PHARMACY, LIMITED.

(OFFICE AND DISPENSARY)

44, GOVINDAPPA NAICK STREET, G. T. MADRAS.

Telegraphic Address: "KALPAM" Madras.

Post Box, No. 151, MADRAS.

Telephone: 1034.

రథిరోద్ధారి సంరం వైశాఖమాస శు. ౫, శనివారము

స్వప్నము

గార్లంక వీరవేంకట సత్యనారాయణ గారు బి. ఏ. గీ. కార్తికమున శుక్లపక్షము నందు... గల చతుర్థివారీ సాయంత్రమున భోజనములు జాబ్బి పాలుపుర గాంచి... యలరు మను బవ్వలింపితి నరుగుమీద... చ. చలువల తేనిఁ జాచి మది సారెవ సారెవఁ బోగి యెవ్వయో... కలఁపులు తోప నాత్మనుభవముగ నేకయటంచు మున్న నా... కలనడినట్టి పద్మముల యందొక కొన్ని పశించుచుండి నే... నలరుమ నుంటి కొంతవఱ కంతములేని సుఖాభి ముగ్ధుడన

కగునది చేయువాడ సమపార్శ్వ, కోరినన కోర్కెఁబట్టినో... కలమిటా నీదఱ రవంత యిటువ ప్రసఃపః కేయమా... ఆ. ఇట్టిసోగనుగాని యిట్టికాంతినిగాని... కవనవిజను; జటలుఁ గనరు విజను... ఏమి యేమి యోర యేదియో యొకధ్వని... చెవులఁ బడెడు; దీని చిత్రశేమి... మ. అకటాయేది మాయ? యుంతకు నే నాలించుచున్నట్టి యా... ప్రకటించిన్నయెలా మృతోపమవనోరంజ నివృత్తి స్వసం... జకటా విస్మయమంద నేయెటలామాయబయ్యె; నేనెట్లొయిం... తకు నాకేన భువినిల్చియుంటినిటువైన యాశయన్ బోయెడిన్... కా. లోపం తెయ్యదియేనియున్నదియె నాజ్ఞ ప్రికిన్ రాదునా... పాపంబొక్క పురాకృతమృదియొక జెప్పంబాల సత్యమృతే... లాపల్కున్ నినుగూర్చి దోసమునజేయన్ భావనంజేయ నీ... కోపం జేలపనీక్షకో నిజమె నాకుం దోపతోకామిని... క. అలుకన్మది నిటు పూసగఁ... గలకారణమేమె తెలియఁగాఁ జాలఁ గడున్... దలపోసియుఁ దలపోసినఁ... తెలియదు మఱచినాకఁ తెలిసెన్ నుదతి... మ. శురలోకేత్యరముఖ్యు లర్థి మొయి. వేల్ బోహరు లర్థించినన్... శురకున్ జేయకయుండునీకు యదృశ్యంబైన నీరూపమున్... మరలన్ జూడఁగఁగోరి నిష్కలుడనై మల్లాడు నేనంటిని... కొఱకున్ గోతనకొర్కి తిర్చుటనాకున్ బోద్వమెతోచెడున్... ఊ. నేతికాదును మృతవ నేరక మాంద్యము గన్న బుద్ధిని... కొఱనకొర్కితీర్చి వని గొప్పకుఁగావతఁ బల్కి నాడ నా... నేకమునై పురానుడను నీకె మొక్కచు నుంటి దార్జిమె... నారయుమొక్కసాక కనలార నినున్ గనఁజేయమాకుపన్... మ. నయానానందముఁ గూర్చి చిత్తమున నన్యాయ త్రముంజేయ నీ... కంఠయాకర్షణ. చేయఁ గర్తి శురలోక శ్రేష్ఠు డాబ్రహ్మ నెం... తయున నోపను సంక్రమింపగను దధ్యమృతముఁ జల్కించుఁద... న్నయమంగల్గిన నీతినుద్యుతిని గాంతా మాపి రక్షింపుమా... గీ. ఎందు విసరాకయె ప్రతిధ్వనించుచున్న... సకల భువనసమ్మానన సుతసమధర... మృదులభర్తని విసనను ముదమొసంగ... కాంతకోదాన నే తృప్తిఁగాతు నేను... కా. ఏలాసంపద వార్తినవృత ధర్మిత్రైత్యమేలా నుధాం... ధోలోకేతక యెల యైహికముతెందున్ నత్వరముల్కదా... యాలోపింపగ కాశ్యత బయిన నీయందున్ మనంబెట్టులా... తాలినంబయి యున్నదా నుభయప్రాప్తముం బొసర్పంగజే... క. నినుమొక్కితి విలపించితి... విసరించితి విసివి చాల నేసారియుఁ బై... నిను వేడితిఁ గడసారియుఁ... గనుపించు ఫలమొకంత కాంతాకాంతా... మ. జలజాతీ యిటుల రక్తపండురీత నాకాభంగమేకాని యే... నలనన్ బాధము కట్టుతికలదో భావింప నాగాక ని... శృలచి త్రిమృత సన్న పానముల యానన్ వీడి ప్రాణానిల... మృదుల బంధించి విరజమాడ నిజమీ భూతాభితో నియ్యడన్... క. పోయెడునప్పడు మాత్రము... మాయన్ బోడఁజూచి వేగ మాయంబై, నన్... మాజన్ జొన్నిన కాంతకు... నీయనువులటంచుఁ బ్రాణమే విముదువాడన్... మ. అనునంతన్ మును నేనుగాంచిన మహాద్యభోక్తియేతోపగా... గనులన్ జేకటిక్రమృతొక్క శృటిశేఁ గన్మానియాసింపితిన్... విసనింపై మును విన్న నుస్వరమున వినించి వినింపన... ట్టునునోకారంపం బోడన్నులు లోలోఁదోపగాఁజేయగా... క. కనుఁదెలిపితి శిశుకలఁ... కలఁపించు కన్న బోలి కనలకు, వ్యనియున్... వినింపెను శిశుకలఁ... కనుకొంచు మింతుడనను. కాంతుతోడన్

గ్రంథ పరిచయము

శ్రీమద్వాల్మీకిరామాయణము. (అంధ్ర టీకాతాత్పర్య సమన్వితము.) వ్యాఖ్యాత బ్రహ్మశ్రీ గండికోట సుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రిగారు. ప్రకాశకులు గోపేటి కృష్ణమూర్తిశర్మగారు. మారుమూల కృష్ణాజిల్లా. వెల చందాదారులకు రూ 1-2-0 ఇతరులకు రూ 1-8-0. ఇయ్యది సంస్కృతమున వాల్మీకి మహర్షి రచించిన శ్రీమద్రామాయణమునకు ప్రతిపదార్థవిశేషములను తెలుపుచు మూలముతో సహా తెలుగున ప్రకటింపఁబడుచున్న వ్యాఖ్యాన గ్రంథము. ఈవ్యాఖ్యానమునకు సుబోధిని యను పేరు పెట్టఁబడినది. ఈనుబోధిని వ్యాఖ్యానము సంచికల క్రమమున 48 సంచికలలో ప్రచురించునట్లు ప్రకాశకు లేర్పఱచుకొని ప్రథమ సంచికను వెలువరించినారు. ప్రస్తుత మీ ప్రథమసంచికయందు బాలకాండము ప్రథమపర్వము మొదలుకొని 7 వ పర్వము ఆఖర పఠకును ప్రకటింపఁబడినది. ఈ ఏడుపర్వలకును దాదాపు 208 పేజీలు పట్టినవి. గ్రంథారంభమునందు వ్యాఖ్యాతయొక్క పంకానాక్రమణికయును ప్రకాశకుని ప్రశంసయును సంస్కృత శ్లోకములందు కూర్చబడినది. తరువాత రామాయణక్రమము ననుసరించిన నూర్వపంశపు రాజుల వివరణ మియ్యఁబడినది. ఆపైని శ్రీరామచంద్రాష్టోత్తరశతనామస్తోత్రమును రామాయణ పారాయణ క్రమాదులును వివరించుటతో బాటుగా బాలకాండ వ్యాఖ్యాన మారంభింపబడియున్నది. ఈనుబోధిని వ్యాఖ్యానము మూలార్థమును సులభతైరిని తేటపఱచునదియై చదువరులు తమంతరానా వాల్మీకి కవోమృతమును పానముజేయఁ బ్లన ట్లు ముటయే గాక సంస్కృతభాషాభ్యాసమును జేయ దొరకొను వారికిగూడ చాల నుపయోగకరముగ నుండగలదు. వ్యాఖ్యానము యొక్క శైలి తెలియుటకు ఒకశ్లోకమును ఇచ్చట ఉదాహరించుచున్నాము. — “రామస్య దయితా భార్యా నిత్యం ప్రాణ సమాహితా జనకస్య పుత్రే జాతా దేవ మాయేన నిర్మితా సర్వ లక్షణ సంపన్నా నారీణా ముత్తమా వధూః సీతా పృథగతా రామం కేశనం రోహిణీ యథా టీ. రామస్య = రామునకు, దయితా = ఇష్టురాలును, భార్యా = పత్నియును, ప్రాణ సమా, ప్రాణ = ప్రాణములతో, సమా = సమానతాలను, నిత్యం = ఎల్లపుడను, హితా = ఇష్టమును జేయునదియును, జనకస్య = జనకమహా రాజయొక్క, పుత్రే = పుత్రమునందు, జాతా = పుట్టినదియును, నిర్మితా = అమృతమధనా సంతకము, రక్షణుల మోహపెట్టుటకు నిర్మింపఁబడిన, దేవ మాయేన = మాయా మోహినీ రూపము వలె, (సీతా) = ఉన్నదియు, (తేక) నిర్మితా = నుండోపనుండ మోహ నాగ్రహణ దేవ తలచే నిర్మింపఁబడిన, దేవమాయేన = తిలోత్తమవలె (సీతా) = ఉన్నదియు, సర్వ లక్షణ సంపన్నా, సర్వ = సమస్తము లయిన, లక్షణ = సాముద్రక శాస్త్రమందుఁ జెప్పఁబడిన మంచి స్త్రీ, లక్షణములతో, సంపన్నా = కూడినదియు, నారీణాం = స్త్రీలలో ఉత్తమా = శ్రేష్ఠురాలై నదియు, వధూః = దళితధ్వని కొడలగు, సీతా 2 పి = సీతా దేవియును, (సీత యన, నాకటి చాలు, యందుఁబుట్టినది గాన, ఈమెకు సీత యని పేరు), శోభన = కలువల తేని, రోహిణీ యథా = రోహిణీదేవి వలె, అయ గతా = వెంటపించెను. తా. శ్రీరామునకు ప్రీతి భార్యయు, ప్రాణ సమాన తాలును, ఎల్లపుడు హితమును జేయునదియును, జనకు నింట వెలసినదియు, జనకొహినివలె మిగుల సౌందర్యము గలదియు, సర్వ లక్షణము = గలదియు నుత్తమవలె యై వెలింగు సీతా దేవియు, చంద్రుని రోహిణీదేవి వలె రాముని కింపెను.

వసంతలేఖలు

౪౪

మిత్రత్వమా!

“చిత్రము! చిత్రము!! మహాచిత్రము!” అని కేకలు వైచుచు గిరిదళిసారి వ్రాసిన లేఖలోని కీలకములు నా కడకు వచ్చిన. నే నెంతకాల మగుటచే మధ్యాహ్నము పడక టప్పువై నొలిగియుంటిని. ఇది యేమని నే నులికిపడి లేచితిని. లేచుకొని కాలేడు స్వప్నములో మాకు దొరికిన యుంగరమును బైకి దీసి నా ప్రేరిక దగిలించెను. ఒకవిధమైన వికారము నాకు ప్రారంభ మైనది. మనము కలుగుటకు బూర్వమున్న ట్టుండెను. నే నాయుంగరమును వ్రేలినుండి తీసితిని. వికారము తగ్గినది. కాని కల యంకను నాదుగా నుండెను. అది నిద్రయో, స్వప్నమో, స్వప్నములో గలదేదైన యుంగరము బ్రాహ్మణ్యంబుగ నున్నట్లు యెట్లు—దానియం చివరకొకటియు లేమో—యోజించుకొనలేక పోవుచుంటిని. ఆ యుంగరము మరల వ్రేలి కందితిని. వికారము హెచ్చి కొంతపడికే దల బొగుగ దిగి క్రింద బడితిని. నా కీలకములు పొరపొయెను. రెండుహంస లు గట్టిక యొక పుష్పవిమాన మాప్రక్క నుండెను. దానివై కెక్కితిని. రివ్వన నా విమానము కదలి చెన్నపురి సముద్రతీర మునకు కేరినది. సముద్రకెటములు దాటి విమానము, ఒడ్డు నకు కేరవలకు నాకు బ్రాణములు లేవు. ఆయుంగర మిమ్ము

పాత్ర రసగతిలో దూరం పిత్రా దశరథేన చ

టీ: సః=రాముడు, దూరం = దూరముగ, పాత్రః= ఆయోధ్యాపుర జనలచేత, పిత్రా=తండ్రి యగు, దశరథేన చ= దశరథ మహారాజుచేతన, అనుగతః=వెంటబడింపబడియె.

తా. “పున ర్విశేష భీరు త్వం పరమా భక్తి రుచ్యతే” “మరల వియోగమునందు భయము గల్గుట, పరమ భక్తి యని చెప్పుకొను చున్నది, అనునట్లు, పరమ భక్తిచే తాలుమి, వృద్ధులు, మొదలగు నిఖిల పౌరులును, దశరథుడును, చాల దూరము వలకు రాముని వెంటబడించిరి.

వి. “పాత్రః” అనుటచే, రాముడు తున్న కేకమందు వనించిన మాత్రమున, రామభక్తి గల్గినది తెల్పుబడినది, “దశ రథేన చ” అను స్థలమునందు, చ కార మన్వాచర్యార్థకము. ఆన్వాచయ మన “అధ్యతరస్యాననంగిక త్వేనన్వాచయః” అనగా, రెండు వస్తువులలో నొక దానికి ప్రాధాన్యమును బోధించు, చ కల్పము, ఆన్వాచయార్థకము, ఇచ్చట పౌరులు రాముని వెంటబడించిరి. దశరథుండు గూడ రాముని వెంటబడి చెను. అన్నప్పుడు, దశరథుండు ప్రియ తనయుండగు రాముని వనంబున కంపి, సిగ్గుచేడ దాన, ప్రజల మెగంబుల బాడ, జాలక, ద్వార పర్యంతము మాత్రము, (అప్రాధాన్యముగా) రాముని వెంటబడించె నని తెలిసికొన దగినది, “పిత్రా” అనుటచే పుత్రనాత్మ్యముచే రాముని విడువ జాలక కొద్ది దూర మనుసరించె నని తెలియబడినది.

కాని వాల్మీకిరామాయణమును ప్రతిపదార్థ టీకాతాత్పర్యములతోను ఇదివరకే సంపూర్ణముగా ఆంధ్రమునందు ప్రకటింప బడియున్నది. రామాయణమును ఆంధ్రవ్యాఖ్యానముతో బ్రక టించినవారు బ్రహ్మ శ్రీయంతలగు చెదలవాడ నుండరతామ శాస్త్రియవారు. చాకలిపేట మద్రాసు. శ్రీ సుందరతామశాస్త్రి లుగారి వ్యాఖ్యానమును మేము మార్చియున్నాము. ఆంధ్రము నందు ప్రస్తుతము ఆవ్యాఖ్యానము పర్యాప్తమని తలంచెదము. అయినను శ్రీరామచంద్రుని చరితము ఎంద తెన్ని విధముల వ్యాఖ్యానముచేసెను కృతార్థతకు పాత్రమగుచేకాని వేఱుకాదు. ప్రస్తుతవ్యాఖ్యానము రుచిభేదమునచూపుచు శదురుల నాకర్షించజాలియున్నదని మాభావము. ఆంధ్రమహాజనులు వీరి నుమెచ్చుమునకు తోడ్పడగోరెదము. వికరముల గోరువారు ప్రకాశకులను—జి. కృష్ణమూర్తిశర్మ, మామూడూరు, కృష్ణా

అనుచుంటికి వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును.

ఇమ్ము! అని యిరువురు పద్యాత్ములు ప్రార్థించుచు నావెంట బడిరి. వారు క్రీడేమి, భూదేవి యని నే నడిగి తెలిసికొంటిని. మీ కి యుంగరములో నేమిపని యని వారి నడిగితిని. వారిలో భూదేవి వచ్చి నా కన్నులు తుడిచెను.

“అహాహా! ఏమి దివ్యదర్శనము! ఏమి దివ్యకాంతులు. ఎంత వింతకథ. మణిమయశీకలు—మరకతవజ్రవైదూర్య స్తంభములు—చోపువారులు—బిళ్లబ్రాతులు—కండికజ్వలవారు—పౌరుషపరాక్రమకాలు దగు రాజకుమారులు. ఆ వృద్ధుడెవ్వడు? “మహారాజ భృతరాష్ట్రచక్రవర్తి జయ!” అని కేకలు. గ్రుడ్డిరాజు సింహాసనముండై యుండెను. దగ్గట విదురుడు నిలువబడి బోధించుచుండెను. పాండవు లాశలప్రకృతి భిన్నులై నిలువబడి యున్నారు. (బ్రాహ్మణసాహిత్యము జరుగుచున్నది. దుశ్యోధనుడు చీరలు లాగుచుని తాచ్చరించుచున్నాడు. దుశ్యసనుడు చీరలు విప్పలేక విసుగుచున్నాడు. “భరతహరకు జయ!” అని యంతరిక్షమున మహాత్ముడు రాటుము త్రిప్పుచున్నాడు. క్రీకృష్ణభగవానుడు నవ్వుముగముతో నభయహస్తమును జల్లగా నాడించుచున్నాడు. ఆచేతనుండి యుంగరము జారి క్రిందబడినది. భీష్ములవారదితీసి డబ్బీలలోనుంచి తల్లి గంగమ్మ కిచ్చుచున్నాడు. ఆమెభర్త యగు సముద్రన కర్పించుచున్నది. భూదేవి తిరుగ నా కన్నుల దుడిచెను. నేను సముద్రపుత్రుల నున్న యిసుకపై నుంటిని. “ఇది క్రీ మహావిష్ణువు ధరించునట్టి యంగుళీయమా?” అని నాటా నేను ప్రశ్నించుకొంటిని. “అవు న”ని క్రీడేవి యా యుంగర మిచ్చునెను. మూడు దినము లుంచుకొని తిరుగ నీసముద్రమునందే విడిచివైచెద నంటిని. “సరయో! కాని” మృగి వారు కదలిపోయిరి.

నేను చెన్నపురి వైపునకు దిగితిని. అచ్చట నొక బ్రాహ్మణుడు కూరుచుండి యుండెను. ఎప్పటివలె జనసమృద్ధముగ నున్న యా గంభమునందు మానవుల తలంచు తలంపులు తెలిసి కొనవలె నని నాకు బుద్ధి పుట్టెను. నీవు నమ్ముచు—మిత్రమా—ఏమి వ్రాయను—ఆ యంగుళీయ మాహాత్మ్య మేమో కాని నా కాత్రాహ్మణుని కిరమువై నావివత లేచుచున్న తలంపుల దృశ్యమై తెలియజొచ్చెను. ఆ తలంపులభావ మిది.

“అవును. బ్రాహ్మణసంఘమునకు శుద్ధిసములే వచ్చినవి. బ్రాహ్మణుల డివీషన్లు స్వాగ్రధరీతుడై—కర్మప్రతిఫలము: గోరక—వేదరక్షణమే దీక్షగా—యాచనయే వృత్తిగా—పెట్టుకొనుట మాని యిరువదిదినములైన వలసిన సలహారసంపాదనకు దిగి, ఎప్పుడు కాళితవృత్తి కవలించెనో—అప్పుడే కొంప మునిగినది. దేశాధ్యక్షము దిగనాడుట కారంభ మైనది. ఆచరణతేని యుపదేశమును బ్రాహ్మణుల డవలించుట యేమి—దేశ మనార్యాధ్యతమై పోవుట యేమి? ఇంతవలకు కాజనవలె! గొండ్ల అున్నారు. వారిని జూచి యింకకొండ అ—వారిని జూచి వైశ్యులు, శూద్రయులు, కాపులు, కమ్మవారు, జంగాలు, దాసయులు, సాలీలు, కేలీలు, వారు వీరన సేల—అందఱును తాలుకా గుమాస్తాతే—అందఱును కరణములే—అందఱును ద్రోహులే! అగుచున్నారు. అంతటితో బోయినకా? ఏద్యాహాము మెదల—అధ్యక్షవాసమునకు—బ్రాహ్మణుడు కాకపోవుటయే యొకగుణమై పోయినకా! అభిమతి నొందిన జగద్గురు డగు బ్రాహ్మణుల డెప్పటికైన బుద్ధితెచ్చుకొనుచున్నాడా? ఎంతదూరమైన పోవు సయ్యకువలె నే—ఎంతక్రిందికైన నాత్రాహ్మణుడు దిగిపోవుచున్నాడు. ఇసీ! అహం బ్రహ్మస్మి యనదగిన బ్రాహ్మణుడు

“I am your most obedient servant” అయిపోయి సంధులకు విచారపడుచున్నాను. ఆత్మహత్య చేసికొని యా విప్రబ్రువుడు తన కీరమునందలి ఋషుల రక్తము నాపివేచులేదా? త్యాగసముద్రుడైన బ్రాహ్మణుడు, తేగలహాసమునకు కేయితకుపుకొనుట భావ్యమా? ఈ ఋషిరక్తము నుల్లిపాచు పకోడీలతో—నీలగిరికాళిలతో—మత్స్యమౌనసభాక్షుముతో—తమ్మసాతాయముల పానముతో—మాడ్చి మనీషియుటకంటె గంగకో—అగ్నికో—దేశసేవకో యర్హింపరాకా? తనకే స్వాక్షిసము కాని యా పాడుకలిమునందే—తనకంటె బలహీనులు—పాపాత్ములు—నీచులు—నగు పుత్రులను గుఱివించుటకంటె బ్రహ్మచారియై, పశ్చాత్తాపపూర్వకముడై, త్రైలోగియై, కందమాలుముల దిగి, కాలుకునీరు వ్రాచి, పవ్వతగుల వనింపరాదా? వల్ల కాదయ్యా! పురాణముల దీసి, కావ్యముల దులిపి, చదువుకొనరాకా? కర్మకుడై జీవింపరాదా? భర్తారపు పండు దుకాణము పెట్టుకొనరాకా? నాభిలో ఋషులవలె లంచముల దినవచ్చుననియా? యీ యుద్యోగాభిలాష! శత్రువు దృశ్యము తేని యుద్యోగములకు, పుర్యతలకు బోయి పరాభవమును బొందివచ్చుచున్న మా కాన్సిలు సభ్యుల బ్రతుకుకృత

గవల మెకన్నబ్రతుకు “గోరవీయము”గ నున్నదే! నాపుత్రుల నిరక బాతకాలకుంబువుదునా? అని యావిప్రు డొట్టు పెట్టుకొని బాధపడుచు వెనుక దిగి నన్ను జూచి, యీ సంగతులన్నియు నాకు తెలియవని “ఏయూరయ్యా!” అని నన్నడిగెను. “భగవత్సరము” అని నేను తప్పించుకొని కొంచెము దూరము పోయితిని.

అచ్చట నొక నాయుడు కూరుచుండెను. నల్లని యాలవాకొటు—నోట్లుగోట్లువాచీలును—కంటికి జలువ జోడు—నెత్తికి రాజపుత్రాసపు పగిడివంటిపుచ్చులుగల వంకర సిల్కు తలపాగా—చేత పూసలబెల్లము—గ్లాసుకో మల్లు పంచె—వెంట సీమక క్కలతో—గూరుచుండెను. ఆతని తలంపు లిట్లున్నవి.

“దాటిపోయింది—పోయిన నేమి?—ఈడి తస్సల్ జూడు—కమ్మాడు లాగే నేడు వెసిడెంటుపని—కానీ—కానీ—ఈ డిస్ట్రీటుబోర్డు వెసిడెంటుపనితో నాపని తీరిందా? నాయుల క్క—కమ్మాక్క—పడ్డందిపారు—ఇది తెమలీదా? బాపనా క్కకి లాకువపుతుందని మిసెట్టు గోల్లెట్టుతున్నారనిగాని—లేక పోతే యీ బ్రటిషుగవనరు మెంటు—అబ్బో—మా మందరే—సప్పుగల్లుకే—ఈశ్వరాస్సల్ దీయ—మామాట తెల్లకుండా—ఉప్పుగల్లుకే పన్ను కట్టెతున్నారు—కూకుంటే పన్ను—లేగితే పన్ను—ఈ పన్నులన్ని తీసియిత్తెం ఉండవలెనా మా మిసిట్టు! మా వెదోడు—అజేలో—యింటరుమిటుంటు—మూడేళ్లనుంచి సదువుతాడు—పాస్సులేదు. “ఏమయ్యా! మిసిట్టరా అంటే—ఒటులాగేటప్పు డన్న ధోరణివడు లేదు. బాపనాళ్ల కుక్కోగాన్నీ పీకేసిపోళ్లు—మా అబ్బాయికి నాలుగు మార్కు లేయించలేదు. ఈశ్వరాస్సాదియ్యా? వెలిన్సూల్లోను యీ బాపనమేట్టలే! ఇదో సిక్కోచ్చింది నల్లనీ! అంతా మా నాయుక్లే మాట్టరు ర వలంటే—ఈశ్వరేరాంది—అట్లు చెప్పే తేమిటి? ఇదిగో! మా రెండోవట్టా తున్నాడే గోపాళ—ఆడు సెప్పినమాట నచ్చింది. నాయుడుసిల్లెలకు 10% కి పదిమార్కుల కంటే, ఎక్కువ రావలసిన అవకారం లేదని కాన్సిలులో ప్రశ్నె య్యచున్నాడు. అడే మిసెట్టరుయేనా—తలతగరే సెయ్యకు—ఈబాపనోళ్లు నోళ్లు—మల్లీ లేత్రాయా! కానీ! కానీ! నువ్వెల్లాంటి నాయుడు వన్నాడు మా చాదరి. ఈడికి తెలుసు నంట నా పూకోల్లెం. మా యింటిపేరు బందరుబోగంపాళ్ల యింటిపేరు—ఒకటేనంటు—నాయుడనగా—ఏమిటో అర్థంలేని ప్రేయంతపేలాపన పేల్తాడా—రాత్రి మా రెండో వాడికేత కాన్సిలు బ్రెళ్లు రాయించెట్టిస్తా. పిల్లలికి పరీక్ష లక్కజలేకుండా మిసిట్టరుద్యోగాలన్నీ యేకంగా నాయులకే యియ్యాలంటే—ఒకబోళ్లు—అంతానాయుక్లే అవుతారా? అదీనీ సీగా దరగా—ఎల్లాగురా—ఈబాపనాళ్లు లేకుండా జరగదుబాబు—ఎందుకొచ్చిన గమ్ములుకాని—అయినా నూదాం ఒపాలి” అని లేచి యిసుక దులుపుకొనుచుండెను. కుక్కలు నన్ను చూచి మెరిగెను. ఇంతలో నాప్రక్కనున్న యొక తూర్పు రాజుగారి కుక్కలు తారసిల్లి ద్వయార్ధ మయ్యెను. నేను చరచిత మతియొక వైపునకు దిగితిని. వెనుక నెత్రివీయన్న చిన్న పల్లములోనికి గాలుబారిపడె ట్టుయ్యెను. నాపడకొత్తిలో నులికిపడి లేచితిని.

మిత్రమా! ఆ యుంగర మింకను నాదగ్గలనే యుండవలెను. బహుచిత్రముగా లేదా? ఇంకను విశేషములు ముందు వ్రాసెదను. జవాబు తేజేమి?

నీ యనుంగునే స్తకాడు,

—వసంతండు.

నత్యవత్సవ పాఖ్యానము

భోగేశ్వరమాహాత్మ్యము

ఇది యొక శ్రేష్ఠముయొక్క మహాత్మ్యము. ఇందు శ్రీశైలమహిమకూడ జక్కగ పర్చింపబడియున్నది. కవిత్వము కడురసవంతమై ముద్దులుమూట గట్టుచున్నది. కల్పనలు ముండు. ఈ గ్రంథము శేవట్టిన జాతకుల కొక వద్యమేని వదల మది జనింపదు. ప్రతి 1-కి ధర రు 1-0-0. పోస్టుఖర్చు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రపత్రిక కార్యాలయము,

మె, 7 తలంబెట్టిపిల్లి, మదరాసు.

రాజరాజుకాలమందున్న
తెనుగుభాష

శ్రీయుత రావుసాహెబు
గిడుగు రామమూర్తి పంతులుగారు

(గత సారస్వతానుబంధము లేరువాయి)

19. "పూర్వలిపిని బాగుగ జదువలేక పోవుటచేతగాని కాననముల గ్రమము సమన్వయించుకొనలేక పోవుటచేతగాని కొందఱు అపారములు చేసికొని వానిని సిద్ధాంతములనుగాఁ జ్రుతించుకొనకుండు యొకదృష్టాంతముగాఁ గ్రహింపవచ్చును" అని మనపంతులవారు తమకు పుల్లరిబోతుమీదనున్న కాననమును కనబర్చిన దిలకా వేంకటకృష్ణయ్యగారు రన్నమాటనుపట్టి హితోపదేశము చేసినారు. వేంకటకృష్ణయ్యగారు ప్రాచీనలిపి తెలియక, "దల్లి నూరంబుచే" అని కాననములో ఉండు "డల్లి నూరంబాచా" అని చదువుకొని కాననములో డల్లి నూరంబాచాకున్న కొండపిటి రెడ్లకున్న జరిగినయధము పర్వించబడినదని చెప్పినారట! (ఆం. సా. పత్రిక, 264) ఇట్లే "మల్లియారేచ" అనేకపము బ్రాహ్మదేవగారిపండితులు గంధకాయ మెఱుంగక "మల్లియారేచ" యని దిద్దినారని పంతులవారే ఆక్షేపించినారు. (చూ. ఆం. సా. పత్రిక. V 4) ఇట్లు ఇతరుల అవివేకమును ఉద్ఘోషించి గ్రంథపరిష్కరణ తుదితధర్మ ముపదేశించిన పంతులవారు స్వయంగా పరిష్కరించిన కాననములలోని మూలగ్రంథముందు చెసినమాటలు చూస్తే, "కాననాత్ కరణంక్రేయః," అన్న నీతి జ్ఞప్తికి వచ్చినది.

20. పంతులవారు ప్రకటించిన ప్రాచీనకాననములలోని గ్రంథము మూలమునకు వివిధముగా పరిష్కరించుట మిక్కిలి కొంచెయియుగా ఉన్నది. యధ్యుల్లని కాననము, జీవీలిసిద్ధికావా కొడితెనకాననము, శ్రీనాథుని కృతులయిన కొండపిటి రెడ్లవాటి కాననములు ప్రాచీనాంధ్రభాషా స్వరూప నిరూపణమునకు ఆధారమయిన సామగ్రిగా ఎన్నగరించి, పీటినిపట్టి వాస్తవమైన భాషానియమములు తెలుసుకొని, అచ్చుపడ్డ భారతాది ప్రాచీన గ్రంథములందున్న కోకెములందున్న వ్యాకరణములందున్న గల కొకములు తొలగించవలసికొండగా అదొకములు సాక్షాత్తులుగా గ్రహించి, వాటికి అనుకూలముగా కాననములలోనిభాషా దిద్దడము పంతులవాటికి ఆవిశ్యకమని, ఉచితమని తోచడము ఆంధ్రభాషా పాండిత్యముయొక్క దౌర్భాగ్యమని నాపరాధము తెలియజేస్తున్నాను. తటాకలమీద వ్రాసియున్న ఆంధ్రభాషాచరిత్రము* మూలమునకు పురుషముగా కొన్ని శబ్దముల రూపము దుష్కలముగాను ప్రకారము మార్చి పరిష్కరించి ఆంధ్రసాహిత్య పరివర్తన వారు అచ్చువేయించినట్లే రామయ్యపంతులవారు పరిష్కరించిన పాఠములగల గ్రంథమే కాననముల గ్రంథముగా అచ్చువేయించి ప్రకటించి ఉండు పరిష్కరణలు చేసిన మార్పు తేవో తెలియక కృత్రిక రూప వ్రాసినవే అని లోకము మోసపోవుటకు కారణమవును. అయితే మూలమునుబట్టి వీరుచేసినతప్పులు తిద్దికొనుట పురుషులకు కష్టమయినా అసాధ్యముకాదు. ప్రాచీనాంధ్రభాషా విశేషములలో ఆశేషములు, అగమములు, అరసున్నలు మొదలయినవికొన్ని స్పష్టముగా నిరూపించలేక లాక్షణికులు తప్పులు చేసినారు. అటువంటివి సవరించుటకు ఈకాననములలో సాక్షకమయిన ప్రయోగములున్నవి. అవి పంతులవారి పరిష్కరణలలో వైదిపోయినవి. రెండు మూడు అంశములు మాత్రమే ఉవాచాధిసాను, "అరసు" శబ్దములో అంత్యవిధము బిందుపూర్వముగా శబ్దరత్నాకరమందున్నది. అందుకు ప్రమాణముగా ఇచ్చిన మాట్యుండేయ పురాణములోని ప్రయోగము అచ్చుపడ్డ గ్రంథములో కానరాదు. చిక్కగా వ్రాసిన తటాక పుస్తకములలో కూడా భారతాది ప్రాచీన గ్రంథములందు) పంతులవారు అరసున్ను కనబడదు. వ్రాసిన కాననములలో అరసున్ను గురుకుగానిండు మన్నె ఉంటుంది. కొన్నిటిలో అనునాసకవర్ణమే ఉంటుంది. (మల్లుణ్డాలిని) మొదలెప్పని కాననములో "పరకు" శబ్దమందు బిందువు తేకున్నా, అవివర్య పూర్వనియమమును అనుసరించి అంధకరంపరాగ్రతమైన అరసున్ను మార్చి పరిష్కరించి తమపాఠము ప్రకటించినారు.

"సాకనాంటి" "కమృనాంటి" అని కొడితెనకాననము లోని సబిందుశబ్దములు పరిష్కరణములో నిర్బిందువు లయినవి. అచ్చుభారతములో "ఎందుబోయితిని" అని "ఎందు"కు పరమందు అరసున్ను వానికి పరమందు గలడద బానేకములు

* నేను స్వయముగా తైఫారువేసి చూచినాను. ప్రాచీనతెలుగు శబ్దములు అచ్చులో కనబడవు.

కనబడుతున్నవి. కాని వ్రాతప్రతులలో అందు ఇందు ఎందు కళలుగాను వాటికి పరమందున్న క చట త ఎలకు గ సడ దవాదేశములు రావలసివట్టుగాను పాఠములు కనబడుతున్నవి. ఈకాననములలో మఁదా, తటాక పుస్తకములలో ఉన్నట్లే మూలమందు పాఠము లున్నా పరిష్కృతపాఠములు అచ్చుపుస్తకములలోని తప్పుపాఠములను అనుసరిస్తున్నవి. యధ్యుల్లని కాననమందు "ఇందుప్రత్యక్షమై" అని మూలమందుంటే "ఇందుం బ్రత్యక్షమై" అని పంతులవారు దిద్దినారు. కొడితెన కాననమందు "తమ్ముండు ప్రతాపమున" అని మూలమందున్న "తమ్ముండు ప్రతాపమున" అని పరిష్కృతపాఠమందున్న ఉన్నది. అచ్చు భారతములో మఁదా అక్కడక్కడ ప్రాచీన సంప్రదాయము కనబడుతున్నది. (చూ. విరాట. III 28. ఆనంద ముద్రణము—ఉర్వీశము" వ్రాడి) కొడితెనకాననమందు మూలములో ఆశేకములు యథావిధిగా ఉన్నవి. "ముల్లోకవిభుండు సక్రి" అని కృత్రిక వ్రాసినది తప్పుగా నిరాకరించి "మల్లోకవిభుండ చక్రి" అని పంతులవారు దిద్ది అట్లు దిద్దుటకు కాకణము ఏమని చెప్పినారో చూడండి. "విభుండు చక్రి యననవి రెండును సంస్కృతశబ్దము లేయగుటచే జవర్ణమునకు సవర్ణమురావచ్చునని వైతాకిరణుల మతమయినను నిచ్చుట సవర్ణము శ్రుతికలుపుగా నున్నది. మతీయూ జవర్ణము తాలవ్యము. సవర్ణము దంత్యోచ్చారణము గలది" ఇట్లు తమ యధ్యుల్లమలే సాధుత్వాసాధ్యమయలకు ప్రమాణముగా విధించి ప్రాచీనల కృతులలోని భాష దిద్దుటకు సాహసించేవారు ప్రాచీనాంధ్రభాషామనుకాననముగా నుండుట ఆంధ్రభాషాపాండిత్యము నోచినోముల ఫలముకాక మరేమిటి? తిక్కనవితాటపర్వమందు "ఎలుంగునలింప" (చూ. II. 189) అని వ్రాసినాడయ్యా అంటే పంతులవారు "మాచెలికి ఇంపుగా లేదు. గనుక తప్పే. తుడిచి పారవేయవలెను." అని కాసిస్తారు. లోకము నోయమానుకొన వలసినదేనా? శ్రీనాథమహాకవి క్రి. శ. 1418 వ సం. జనవరి తే 14 దీని స్వయముగ రచించి వ్రాసిన సంతకముచేసి రాలిమీద చెక్కించిన కాననములోని భాష "లాక్షణము" గా నేటికిన్ని ఉన్నది. వానిలో "అరెయ బనువశంకరుండు" అని రాజయొక్క పురుషు పేర్కొన్నాడు. అందులోఉన్న "బనువ" శబ్దములేప్పని "బనవ అనిచదువుండు" అని పరిష్కరణలు అనుకొనించినారు. అని తల్లికలంకచేరు కాననములోమఁద (చూ. 98 వ పంక్తి) "బనువశంకరః" అని ఉన్నది. అది తప్పని ఈపరిష్కరణలు చెప్పక ఉరకున్నారు. అప్పుడు అది ఒప్పుగా కనబడజే గాబోలు. వానిచిత్తం. ఆంధ్రభాషాభాగ్యం! శ్రీనాథుడు వైవభువనందు (చూ VI. 145) "అరవీర బనువశంకర" అని వ్రాసినట్లు అనేక వ్రాతప్రతులలో కనబడుతున్నది. గాని, వేదము వేంకటరాయశాస్త్రులవారు పరిష్కరించి అచ్చువేయించిన పుస్తకములో "బనవ" అని ఉన్నది. శబ్దకర్తాకరమందు "బనవఁడు" "బనవన" ఉన్నవి గాని "బనవ" లేదు. పంతులవారలు కాస్త్రులవారలు ఏప్రమాణమును పట్టి "బనువ" తప్పన్నారో చెప్పరు.

20. వైదివిధిని చెప్పినవానినిపట్టి ప్రాచీనాంధ్రభాషా స్వరూపము నిష్కర్షముగా నిర్ణయించి నిరూపించుటకు తగిన సాధనసామగ్రి సంపన్నము కాలేదని చదువరులు తెలుసుకోవచ్చును. అందుకు ఆధారముగా ఉన్న ముఖ్యగ్రంథములు అన్ని అవివేకపరిష్కరణములల్ల అప్రమాణమైనవి. అపశబ్దములు ఆర్థ్యాచీనశబ్దములు ప్రాచీనల భాషలో చేరినవి. వాటినిపట్టి వాస్తవమైన భాషా నియమములు ఏర్పరుట అసాధ్యము. భాషా విమర్శకులకు విహితమైన ధర్మములు తెలుసుకోదగినవారు మాడ వాటికి విరుద్ధముగా ప్రవర్తించుదురు. నితీహాసికమండలివారికి వాస్తవమయిన ఆంధ్రభాషాచరిత్రము నిర్మించవలెనని అఖిలానుగాధముగా ఉన్నదని అనుకొంటాను. వారిఅభిలాష నెరవేరవలెనంటే ప్రాచీనాంధ్రగ్రంథముల వ్రాతప్రతులు ఆధారముగా చేసుకొని పత్రపాఠము తేకుండా తత్త్వజ్ఞానతో, సమీక్షముగా గంధర్వచి పాఠములు పరిష్కరించవలెను. ఇది మొట్టమొదట చేయవలసినవి. ఆగ్రంథములకన్నా భారతము గొప్పది. అందులో నన్నయ రచించినభాగము అదిమాంధ్రకవిత గనుక పరమాధాతవయినది. దానిలోని పాఠములు సాక్ష్యమయినంత మట్టుకు వాస్తవమని విశ్వసించదగినట్లుండవలెను. విశ్వసనీయము కాని గ్రంథము ఆధారముగా నిరూపించే లక్షణము అవిశ్యకనీయముకాక తప్పుడు. దానికై పడ్డసాటు పర్వము. అందుకేతనే మఱి "చిలుకూరి నాగయణరావు పంతులుగారు మొత్తలయిన వారు ఈవిషయమై కృషిచేసినవారై నా నిరత్యాచులయి ఉరకున్నారు. ఇప్పుడున్న లక్షణగ్రంథములు కోకములు గానీ, వ్యాకరణములుగానీ, ప్రమాణముగా అంగీకరించదగినవి కావు. అపపాఠములగల గ్రంథములనుండి ఎత్తికొన్న శబ్దములు సాధువు

నేతిగిన్నె
[చక్కనిచక్క]

గాడేపల్లి అనంత రామమూర్తి
నాలుగుగడియల బొమ్మకొని భర్త బయలుదేరి బహుదన బోయిన తెంట నే నీమ్మ కిక్కిరింపు గడియవైది లోక బోయి వంటకు వలయు ప్రియత్నము లొనరించుకొనుచుండెను. అంతలో వీధిరెండు వద్ద పెరిగి పిలుచుచున్నట్లు వినబడుట శ్రవణ నామె యెంతవారిని యడకుచు వచ్చి తిలుపు తెలిచెను. అత్తదొక నేనడకు "అమ్మా! పంతులుగారు కూరలు పంపించినారు. కడలేక వెంటదలచే బోలెయ్యనట. వంటచేగూరక జేయకున్నా"ని చెప్పెను. వీరమ్మ పంతులుగారు తమ చేయిచూపుచు రని యడుగగ నేయి వేంకటాచున్నారమ్మా! తప్పేలా యడిగి తెచ్చున్నాడు. నెయ్యి కర్పూరములెప్పుడు చాగినే గిట్టునట యనిచెప్పుచు మూడుపుంజల వంకాయ లక్కడబోనను. కీర్తన యాతంకాయ తెల్లి ఒడమటించుకొని యొకగిన్నె తెచ్చి యిచ్చి నెయ్యి చాగి నున్నదిదల దీనినిండ వెచ్చునట. వంటయొక యరగంటలో వైపోవునని చెప్పుట. అనివానిని బంపి వీధి తిలుపునట గడియవైచి తొందరగ వంటచేసి శారంభించెను. అంతలో వీధిరెండు తిట్లు నాన్లు కనబడగ నామెచ్చి తిలుపు తెలిచెను. అత్తడునుబ్బారావుపంతులు లోనికి వచ్చి పంజెకోళి గురూబిప్పి కూరలు వెలిచెను.

వీర-మరిగ వంకాయలే తెచ్చినారేమి! నెయ్యోదీ!!
నుబ్బా-నేను కేమి తొందర! యెల్లండి యాదివారము సరికిలో కొనెదను. ఇప్పుడు చేతిలో దెబ్బు లేదు.
వీర:-మిత్రా! దెబ్బున్నదెప్పుడు? కర్పూరమువంటి నెయ్యి చాగవచ్చినపుడు కొనుటమానుకొని యెప్పుడో కొందు నందుకేమి? మిత్రా చలచిత్త మెక్కువ. గిన్నె తెచ్చుట కట్టి తన్నుబుద్ధి తెచ్చుకొని మాంబోయినది. ఏమైన నన్న దెబ్బులేని పెద్దకారణ మొంటి గల్పించును. ఇందుకే మన సంసారమిట్లు దిగితిరల నన్నది.

నుబ్బా:- నీ సాదింపుటాట నా కర్మగుటలేక గిన్నె తెచ్చునట మేమి? కర్పూరమువంటి నెయ్యి చాగక తయ్యుట యేమి?
వీర:- సరే! గడియ కిక్కిము మీరు వంకాయలు పంపిన మఃపిచేత నేతిగిన్నె యిచ్చుని కలుకంపలేదా! నెయ్యివారు పుచ్చని చాగినా నుచ్చని వాడు నాకు చెప్పలే దనుకొంటి!
నుబ్బా:- అ! గిన్నె యిచ్చివా యేమి?
వీర:- అట్లు తెల్ల బోయినరే! మొన్న మీరు కొన్ని మూడర్థవర్ణ గిన్నె యిచ్చితి. వాడు మీ కనుబడలేదా?
నుబ్బా:-కొండగిన్నెవా! వాడెదోదోం. నేనెవ్వోదోను కలుగు పంపలేదు.

శి:-హాస్యమాచూన్నా! వాడు దొంగయైనచో వంకాయలూగడ తెచ్చియిచ్చునా!
నుబ్బా:-ఏమిచినాత్రే! హాస్య మేమిటి. వాడెదోదోం. నిర్బిట్లు మోపుచుటకే వాడు మాడుకాదుల

లుగా అంగీకరించినవారు నిర్బించినవి గానీ, నిర్బించబోయేవిగానీ లక్షణములు ఎందుకు ప్రమాణ మవుతవి? శబ్దరత్నాకరమందున్న శబ్దములు ముద్రితగ్రంథములలోని పాఠములకు విరుద్ధముగా ఉంటవి. ముద్రితగ్రంథములందున్న పాఠములలో వైవిధ్యమున్నది.

21. రాజరాజశేఖరేంద్రుని కీర్తి పరమాధారముగా నన్నయ రచించి భారతమున్నది. ఇది రాజమహేంద్రవరమందు వెలసిన దపుటచేత దీనియందు అక్కడివారికి అత్యంత గౌరవము ఉంటు ఉచితమే. వానితోపాటు తెలుగువారందరన్న వాని ఆదరిస్తున్నారు. అయితే తెలుగుపాండిత్యముయొక్క ముద్రపమునలే, న్నయభాతము పుట్టి తొమ్మిది శతాబ్దములయినా, నిర్బుష్టమై విశ్వసనీయమైన పాఠములగల గ్రంథము తొలకను గవా. ఇంతవఱకున్న లేగిన ఉద్ధయముచేసి ఈపరిత్రగ్రంథము అంధాభిలాషికి ఉద్ధరించు ఉపేక్షించి భాషాభిమానులు వోషులయినారు. ఇకవైనా ఆపనికి పూనుకోకపోతే తెలుగువారి భాషాభిమానము మిగ్గులని తెలుగువానికి అపకీర్తి కలుగుతుంది. మహానుభావులు కార్యదక్షులు శబ్దాదలతో పనిచేస్తే ప్రభుముగానే ఉండేము సెనవేరకుంది. ఇప్పుడు విజృంభించిన దేశాభిమానమున్న భాషాభిమానమున్న వాస్తవములే ఈకార్యము చేతు బూనుకొన్న వారికి కావలసిన సాయము చోకకపోదన నమ్ముతున్నాను.
(రాజరాజశేఖరేంద్ర పట్టాభిషేక సంచికనుండి)

న: కావ్యమునకు తెచ్చియిచ్చి యెరుగూపాదుల క్రొత్తగిన్నె పట్టుకొని పాతపోయినాడు వాడుపోయి యెంతసేనై? వాడెట్లుండెను? యేమైతే బోయినాడు?

వీర:—మీరొకటి నేనెన్నఁ మీరు కేరళి పెండలకడ బోవలయును. మీరు నుండుచోటకుగ నే: నియు నియు మీరు చెప్పుచున్నానికొకడవాడుచెప్పినాడు. కావుననే నాతోందరలో నా: నరక కర్తృత్వమైన లేదు. కాని—నెత్తిమీదనుండి వంచ యెట్టి కష్టకొనియున్నాడు. పాతకేంద్రండు నేమో మోగము నదిగ గలబడలేదు. శంకర్మము కీమగనుండును. మీకేరళి కం బ్రాంతకడో గాబోలు ననుకొంటిని నేను తెలుగులేతలుపు వైచి శానుటలన వాడేవైతే బోయినదియగుడ జాడలేదు.

సుబ్బా:—నర! నీమిటికడ భద్రము నుండును. నేను ట్టుప్రక్కల జాచివచ్చెదను.

అని కావడలోని చిలుకకొయ్యను లాంగ్ కోటులోని పోస్ట్ లెట్ కలమును, కాగితమును దీసి చేబులో నుండుకొని నుబ్బారావు పంతులు పరుగుపరుగున వీధిలోనికి బోయెను. ముగ్గురికి క్రొత్తగిన్నె చేతులార బోగొట్టుకొంటిని వి చారించుచు వీరమృగవీధిలపు భద్రముగ గడియవైది భర్త తెచ్చిన కంకాయలు పడచుటించబోనీ వంట ముగించు చుండెను. అంత వీధిలపు లిట్లుచున్నట్లు వివరముచే నామె వచ్చి తలపుతీసెను. ఆపుడియకేంద్ర యాదుల నల్లని కు ట్టవాడోడు గుమ్మమునై నిలువబడి “అయ్యో! నుబ్బారావు పంతులుగా లిట్టికావా!” యని యాడెగెను.

వీర:—అవును. నీ వందరి పట్టు: డెల్ల! ఎందుకు వచ్చితివి? కుట్ట:—శిను కేరళలో నా:రీకి తిరుగుచున్నాను. నుబ్బారావుపంతులు గారు బజారులో కనబడి—యిపు డెడో యిక్కడకు వంకాయలు తెచ్చియిచ్చి గిన్నెపట్టుకొని పోయి నాడట, ఆవంకాయలలోని దొంగిలము పంతులుగారు తెచ్చిన కంకాయలలోని దొంగిలము, మిమ్ముడిగి తెచ్చున్నారు. దొంగి కొట్టినాడు. పోలీసుస్టేషనుకు తీసికొనిపోవుచున్నాడు. ఈ కంకాయలు పోలీసువానికి చూపకలయునట.

వీర:—గిన్నె వానికడ నున్నదా? కుట్ట:—ఉన్నది. బరంపురము గిన్నెవలె నున్నది. బరపు గా నున్నది. మాడర్నెట్ల పట్టవచ్చును. వీర:—అ! ఆగిన్నె!—నీపేరేమి? కుట్ట:—అగ్గులస్వామి వీర:—ఓరీ! నీవు మాయలైలుగని క్రొత్తవాడవురా! పంతులుగారు విన్నవించిరి?

కుట్ట:—అయ్యో! రెండుకంకాయలకొరకు దొంగనై వచ్చితి ననుకొనుమిటిరాయేమి! మీరు కష్టమున్న నీయుడు లేకున్న బోయెదను. ఈయెడలో పంతులుగారే వెనుకవచ్చి కంకాయలు తీసికొని మరల స్టేషనుకు బోయెదరు. వారు నెల విచ్చుటచేత చేతులు కట్టుకొనివచ్చితిని గాని లేకున్న నా కి బాధయే!

అనియారెడు వెడలిపోబోవక నుండుముందు మనుచు వీరమృగ లోనికిబోయి పడకటియింటిలోని కంకాయయొకటియు వంటయింటిలోని కంకాయయొకటియు దీసి అప్పలస్వామి కిచ్చుగిమ్మిత్తను వీధిగుమ్మమువద్దకు వచ్చుచి కేరళులేదు. వాని పై నిమ్మలముగ ననుమానించినందుకు గోడమువచ్చి వెడలిపో యెని విచారించి తలుపు భద్రముగ గడియవైచుకొని గొప్పవాక్య రిక్తిములు నిర్వర్తించుకొనుచుండెను. మఱిరెండుగడియలకు ను బ్బారావుపంతులు తలుపుతట్టిగా వీరమృగవచ్చి తలపుదీసెను. ముచ్చెనటలతో నతడు లోనికి వచ్చి చావడిలోని చావమీద గూరుచుండి చొక్కా విప్పకొనుచుండెను.

వీర:—గిన్నె తుని?

సుబ్బా:—నీచేతులార భారాధిక్తిమ చేసిగిన్నెమంట దొంగవా! వాడెడో యెట్లుండెనో యేవైతే బోయినో యమియు తెలియదు. ఎన్నివీధులు తిరిగినను నా గిన్నెతో నెవ్వరు గానరాలేదు. తుదకు ప్రాణము విసిగి పోలీసువారికి వివరిచ్చివచ్చితిని. ఈచొక్కా చిలుకకొయ్యను దగుల్పము.

వీర:—(పుచ్చుకొని) ఏమి చిత్రమైమా? మీకు వంకాయలు కట్టుకొని పోలీసువారికి యొప్పుచెప్పుచున్నట్లు మీకేచే తా నాకేకీ తరుచున్న అప్పలస్వామి చెప్పలే దనుకొను చున్నావా! గిన్నెయల తేకీతో చెప్పును.

సుబ్బా:—అదేమిటి! మా:కేరళలో అప్పలస్వామి నువ దూ లేడే!

వీర:—మీరిందాకా కంకాయలు కిమ్మిత్తేమి పంపలేదా?

అవి పోలీసుల రీకి చూపకలయునని కలుగులేదా?

సుబ్బా:—అ! యెట్లుచెప్పుచు వంటల నెడైన దొంగలచే నా యేమి? యీ మాచేమైన నిచ్చితివా?

వీర:—లేదు. వీడును దొంగయేనా? నేనుచూసింది తలచి యెట్లుగ కొరవించి వాడు వెడలిపోయినాడు.

సుబ్బా:—చిత్రమైన దొంగలకథలు బజారుదేరినవే? యెంతియిండి నావీటి లేకుండ నీవెవ్వరికిని నేమియు నీయకలదు తెలిసినదా!

వీర:—నర!

సుబ్బా:—వీడెడో లోనికి రాతేడు:—అచొక్కా కేబులో ఫోన్ లెట్ కలమున్నది. బ్యాక్టర్ దీసి కోటుకేబులో పెట్టుము. చిలుక కొయ్యకుండు లాంగ్ కోటు కట్టుపాగా యేడి! ఇట్లో బట్టినావా!

వీర:—అయ్యో! డేను. యేవీ! నేన తీయలేదు.

సుబ్బా:—అ! కొంపముంచివావు. ఆకోటుకేబులో కేరళి ట్రాఫిక్ లాకములు కూడా వున్నవి. నిన్న దొరకడకు వెళ్ళు నపుడు నాస్ట్రీఫీట్లకట్టుకూడా క్రిందికేబులో పెట్టుకొన్నాను. అన్నట్లు వాచీ!—పాతికరాపాయల వాచీచూడ దానిలో నున్నది. ఆవాచీయును ఆకట్టుపాగాయును నిన్నకేరళలో దొంగతో నందలము పోటోటియించుకొనుటకు వెళ్ళుచును వెంటకరావునాయుడు వద్దనుండి యెవ్వరూడ దెచ్చుకొంటిని ఇప్పుడేమి దారి?

వీర:—అక్కడికిని నే ననుకలము దలపు గడియవైచియే యుంచుచుండునగాని తీసి యేమరుపాటుగా నుండను.

సుబ్బా:—అయితే యెట్లుపోయి:వి? ఇప్పుడు నేను వీధి లోనికి బోయినవీదకు నేమేమి జరిగినదో నీగా జ్ఞాపకము చేసి కొని చెప్పుము.

జరిగిన వృత్తాంతమంతయు వీరమృగ వివరముగ కెట్టుగా విని నుబ్బారావు పంతు లిట్లుబలికెను. సరే నీవు కంకాయలు తెచ్చుటకు లోనికిబోయినపుడు వీధిలోపు తెఱచియే యున్న దిగుక వాడా నుండునున వీటిని సంగ్రహించి పారిపోయి నాడు. వానియెత్తును జరిగియే యుండును. ఏమైగేమి! నాకొంపమునిగినది. ఆలాకముచెవులు పోయినయెడల నాయు దొంగమునకు భంగము వచ్చును. వెంటకరావు నాయుడుకు దండుగనుడ నిచ్చుకొనవలెను. సామెట్లుచెప్తు నేమి నేను నని నుబ్బారావు పంతులు విచారముతో కట్టుకున్నవిడచెను. అప్పుడు వీరమృగ విలపించుచు “వెంటకును నాలోపమే కారణము నామెడలోని యావడమాడు పిల్ల కానులు తె:నమ్మి యెరిరి సామ్మి వారికిచ్చినేమియు. మీరెట్లు పె గ పెట్టుకొని” వలదని కతనూరాచెప్పె. “నీవేమి చేతువు. మనమరదన్న మిట్లున్న దనుచు నేచి నుబ్బారావు పంతులు పోలీసుస్టేషనుకు బోయి యావత్వృత్తాంతము వివరించుకొని యిచ్చెను. ఆజాగ్రత్తగ నున్నందుకు వారు నుబ్బారావుపంతులును కొంతకడపు మంద తించి మొదటి రిపోర్టును రెండవ రిపోర్టును నొకే నేరమునకు చెందిట్లా? కేసుకేసు నేరములకు చెంది నట్లా యని వారిలో వారు కొంతకడపు చర్చించుకొనితుదకు లేచి వచ్చి నేరముజరిగి నప్పుడు కరిక్షించి చొరీ యాస్తివరములన్నియు వ్రాసికొని మీకెకవీరమీద ననుమానమున్నదని యాడిగిరి. మా కెకవీరమీద నను మానములేదుగాని మొదటిదొంగయు రెండవదొంగయు నొక్క డో లేక యొకేజట్టులోని వారల యొకముందరని తోచుచున్న దని నుబ్బారావు పంతులు పలికెను. పోలీసువా రీయిట్టిపాము మతో:కీభంపలేదు. వీదకు వారు నేతిగిన్నెదొంగతెచ్చిన కంకాయలు వట్టియెకొని స్టేషనుకు వెడలిపోయిరి. మఱిగిన్ని దినములకు నుబ్బారావు పంతులు వీరమృగకానులు విక్రయించి వాచీయును కట్టుపాగాయును కొని వెంటకరావు కిచ్చినేనెను. ట్రాజిక్ లాకము పోగొట్టికెందు కతకు సన్నెందు కాబడి రెండు మానములై పడక దిగుక యాదొంగములోనికి మాక్చేయ బడెను. చొరీకరిగిన యాదమానుమై లెనవీద. చొరీయాస్తిగాని నేరముదగుని కానకాలేదని వ్రాయబడిన పత్రిక మాత్ర మొకటి జోలీనువారు నుబ్బారావుపంతులుకు దయచేసిరి.

[సాహిత్యము]

విచిత్ర స్వప్నము

“నరమాంబుగ శిలుం దిగలు:డు సాచ్చె ఆపర శ కర్త నీకర్తావ్రజంపు క్క:కారణకాంతి వెదలులుండె. ఎవనె:క త్తు బాదనాపుయండె. శిశ్వి:బంతి:యె: చెలు:యొ:గ్గరిత మాసిన చేబంటు వలు గట్టుకొని ముత్యాలవో:నలో ముడికడియండ నీంధూని తలకమ్మ చిడి జారయండ కుండలపుల వజ్ర కోటులదీప్తి బొమ్మలు కలి కప్రభలతోనాడ నంధ్రప్రదేశ్విచిత్రయజ్ఞ:ముల రక్తి:తన్న వారాజల్లకొని కట్టు:నూలప్పుండు గరికినూంటి మోముగడల జూడ పూర్వవాసనలు పుటెగాని వ్యక్తి బొప్పితేనెలి. ప్రేమపాశము నాకు పూదయ సంపుటము కడునామెరంక కాన్చీ:చివైచె మోము వైస్యము దు:ఖము గూర్చినాకు కాంత చూడ్కులు వది:గరించి వైచె. “ఉన్నట్లులు ది యాయత్తనవనిర దు:ఖాల్లి:ల్లో దోదాయమాన యొ:రెబుర తిమ త్యా:ము నేను గమకించి యుడకాలయలు వేగలేరె. “అంతలోనరకు దిశ్వవ్యక్తి యొ:టి ప్రక్రియై యావరంగ క్రి:బట్టి దశకేర్పి యోదార్ప కుడాతరింగి తాత్పర్య:క్రొ:కొ:ప నం:నంబలిక “వా:కో: మి:యేటి నానానమమ్? కానారముంబొర: గారణ:చేవి? లలితయోమాప లాకణ్యనిధుల దొంగ:కేటి:కి ఇంతదు:ఖ మదల చింతమాని వదింపు వంటిచ్చెదను, “అనవినియు యంతి అశ్రులుకాల్చి గద్దకంతయొ:రెబులుగనె. “అయ్యోయో మచ్చుర్రో కర్ణనంబు భవదంత రంగ:ముం బగిరించివైచె మగతోడినామది పొగులుటలాల నేను నుడిగూడ నెఱియింపవలెనా? “నావుడు నావ్యక్తి ననబోడి జూచి పుత్రి భావమున: బో:బుజ్జించి వృత్తాంతముం చెప్పవేడె నెంతయును ‘అక్కటానావంటి యనదలు గలరే? రాజకులంబులో: బ్రతివించి, రాజ రాశ్వర్య:క గ్ర:కాజ్ఞయొ వెలసి కులతపము నాల్గు కోమరుల: ఒడసి మేదిసి శ్రీ:లలో మిమ్మయొ యొప్పి యిట్టి:ప్రె:లుల కలయెతి గంటె! ‘ఉరమున తీపిం:ు తరళింపుమనీరి ముత్యాలవారంపు ముదులని నీని పూర్వమీ:కథ సు:ప్రేక్ష్యమామనీరి దిపాంతరాగరి దితిసుతుం దొ:డు దుష్కలముండెనీ వోచి:పోయె, నుతులు మద్భర్తయు సాది వొక్క:రు నామీదగిరిగి ప్రేమముం కేసి యవస్థాకవడి కేర యద్ద:వోవ నమకట్టి యతిగి యానంమునం బడిరి. నానో:మపంటలు నావారు చనిరి. నాదిశ్వరీరము నానటి పోయె ఇక నేల యిట నుండ నేగదె నటకు. ఆమాని:ము దీని యనుగు భాగమున న్నలం: ఒడివైచి కట్టు లదిందు ఆరిగదనె: గూడ నావకావము.”

‘అనవై:పుం:లొక్క లాల్పించి యనియె ‘వీరిక నీకంత తెగువేటి:మ్య? ముదుకూతుర నీవు పొగులంక నే? గుణలాగి, నీకెడి గుత్తివలె? ఇవెనీదు పుత్రకు లిదె నీదుభర్త ఇదె నీదు మానకం బిటుమాడవచ్చు.”

“కానా: మడుగున: గప్పించు నుతుల తరుణకాంతం: ఒలు తనకేపు వడిని కని తలాలన నందు మునుగంగ నుతికె. హా:! యిదేటికి నాగు మాయంబు వ్యక్తి”

అరనిముంబున నంతి:మా:బోయె, తలయంపి ప్ర:ప్రయో: దలపులు దప్ప దక్కినకన్న యంతిశ్శాన మయ్యె. కన్నది యంతి:యం: గల యాయదేమి?

విజయ ప్రేమ:డు.

ప్రకటన

నర్సాపురము నిడదవోలు మోటార్ మెయిల్ బస్సు సెర్వీస్

ది 25-4-1923 నం॥ తేది మొదలు నర్సాపురమునుండి క్రతివినము ఉదయము 8 గంటలకు ఒకటిన్నీ సాయంత్రము చూడుగంటలకు ఒకటిన్నీ మోటార్ బస్సులు బయలుదేరి వరసగా 11 గంటలకు 6 గంటలకు నిడదవోలు చేరును.

నిడదవోలులో స్టాప్ చేసిన మెయిల్ ట్రెయిన్లు చూచుకొని వుదయము 9 గంటలకు ఒకటిన్నీ సాయంత్రము 8 గంటలకు ఒకటిన్నీ నర్సాపురమునకు బయలుదేరును నర్సాపురమునుండి నిడదవోలుకు ఒక్కొక్క బాటసారికి రేటు రు 2-4-0 తేలిక సామానులునుకొనుటకు పోటీవలదును. కంట్రాక్టు వగైరా యితర వివరములకు యాక్రింద వంశము చేసినవారికి ముందుగా తెలియజేయవలెను. స్త్రీలకు ప్రత్యేక సౌకర్యము లానుసూచబడును.

నర్సాపురం

16-4-23

ఆర్. గోపాలరావునాయుడు

ప్రా.పయిట్ల కేరళన్.

సంస్కృత గ్రంథములు — తెనుగులిపి

అనువాదము మూలము.	స్వల్పార్థము.	అంగ్లము.	అంగ్లము.
భాషాంతరపదములుగలది చిన్న నైజా ఆటలైదు	0 0 0	అంగ్లము శేషము, సాంబసిఖంటుపు కాళికో	0 0 0
మన్వరకాండము మూలము 16 పట. కిత్రావలైదు	0 0 0	" ఆటలైదు	0 0 0
స్తోత్రార్థము 1 వ-భాగము కిత్రావలైదు	0 0 0	రామదాసుచరిత్రము	0 0 0
డిటో 2 వ-భాగము "	0 0 0	డిటో కాళికోలైదు	0 0 0
డిటో 3 వ-భాగము "	0 0 0	స్వసినాశతకము — మూలముమాత్రము	0 0 0
శ్రీభగవద్గీత. — మూలముమాత్రము, చిన్న నైజా	0 0 0	బాలరామాయణము డిటో	0 0 0
శ్రీవిష్ణు సహస్రనామస్తోత్రము, చిన్న నైజా	0 0 0	ఇ. దిర	0 0 0
డిటో కామావలికము	0 0 0	కావ్యముల	0 0 0
	0 0 0	శ్రీవేంకటాద్రిస్వామికిర్తనలు	0 0 0

ఆర్. వెంకటేశ్వర్ అండు కో., ఆనందముద్రాలయము, మదరాసు.

ERASMIC

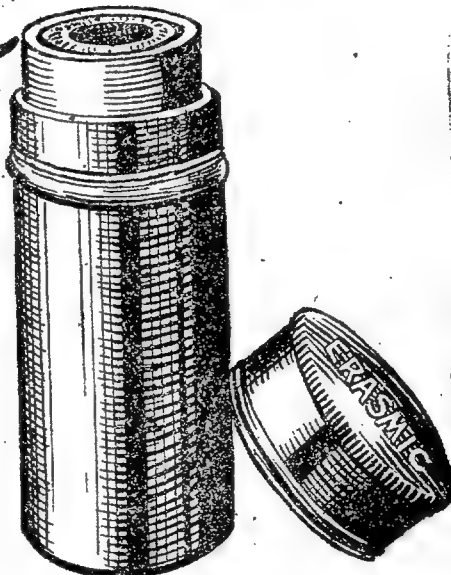
Shaving Stick.

Does not dry on the face.
Its rich creamy lather
helps the razor to give
that close clean shave
which is so desired.

BRITISH & BEST.

ERASMIC. Perfumers. LONDON. PARIS.

TO BE OBTAINED FROM ALL STORES & DEALERS.

ధరలలో గొప్ప తగ్గుదల

అన్నిరకముల పరిశ్రమ సాంబంధమైన యంత్రములు, కిరఫెన్, క్రూడుఆయిల్ యంత్రములు, ఆవిరియంత్రములు, బాయిలరులు, పంపులు, కర్మాగారమునకు కావలసిన యంత్రములు, పరికరములు, బియ్యపుహల్లరులు, విడిభాగములు, చేతిముగ్గుములు, యంత్రముచే నడవబడు మగ్గుములు, నాణెలు మొదలగునవి స్టాకునుండి సరఫరా చేయబడును.

Head office: —
43 Ripon St.,
CALCUTTA.

B. D. BERY & Co.,
8 Sembu Doss St., Madras.

ఆరోగ్య మే ఐశ్వర్యము

నీవు ఆరోగ్యము గానున్నచో నీవు ధన్యుడవు. ప్రతిమానవుని జన్మమునందుండు రహస్యమిదియే.

మాజగ్నసిద్ధిచెందిన సుకరాంజని అను ఔషధమును వాడిన నీవు మిగుల ఆరోగ్యముగలది యందువు.

అజీర్ణము, వలబద్ధకము, మెదడుచెడుట, నరముల బలహీనముచే గలుగు తేనోపి, ఆకాలమునలిగము, జ్ఞాపక శక్తిగల్గుట. ఈ రసాయనమును వాడిన మంచిరక్తమునిమ్మును. జీవానాశకలము నిమ్మును. మంచి ధాతుప్రసృతికూడ కలుగజేయును. ఒకబుడ్డిని వాడిచూచిన గుణము మిశ్రతెలియును.

32 మాత్రముగలబుడ్డి 1 కి ధర రు 1—0—0 మాత్రమే.

ది సిద్ధగురు ఆయుర్వేదిక్ ఫర్మసి, పోస్టుబాక్సు నెం 1280 మద్రాసు.

చెన్నపురి బజారుధరలు

ఏప్రిలు 21-వ తేది శనివారము

(1) ధాన్యములు

దనియాలు బా 1-కి	రు 80-0-0	మొదలు 64-0-0 వఱకు
బియ్యము బస్తాలు	మొదలు.	వరకు.
కుసుమ తెనాలివి	,, ప 45 గలవి	రు 11-0-0 18-0-0
తెల్లూరివి	,, డిటో	,, 14-8-0 15-8-0
డిల్లీవి	,, డిటో	,, 14-0-0 16-8-0
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి	,,	8-8-0
సువ్వులు	,,	22-0-0 24-0-0

(2) పప్పు ధాన్యములు

క మలు బస్తా 1-కి 195	రు 10-8-0	రు 11-0-0
సెనగము	,, డిటో	,, 10-0-0 11-8-0
పెసలు	,, డిటో	,, 11-8-0 12-0-0
మినుములు	,, డిటో	,, 13-8-0 15-8-0
ఉలకలు	,, డిటో 164	,, 7-0-0 7-4-0

(3) నూనె వస్తువులు

సువ్వులునూనె బా 1-కి	రు 145-0-0	150-0-0
సెయ్యి మ 1-కి	,,	14-0-0 22-0-0
కొండాపురం వేరుసెనగపప్పు బా 1-కి	,,	60-0-0 62-0-0
యితర ప్రజేశము	,,	56-0-0 58-0-0
వేరుసెనగనూనె గానుగ బా 1-కి	రు 145	మి.ప.నూనె 180
అముదము నూనె బా 1-కి	రు 122-0-0	128-0-0

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి	రు 160-0-0	165-0-0
కూరపసుపు	,,	రు 110-0-0 112-0-0
మిరపకాయలు (గుంటూరివి) బా 1-కి	రు 90-0-0	110-0-0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-కి	రు 40,	45
కాళమాస్తి పాయకట్టు	,,	రు 60, 65
బెల్లము బా 1-కి	రు 40-0-0	50-0-0
చింతపండు పాతడి బా 1-కి	రు 48-0-0	90-0-0
,, కొత్తది బా 1-కి	రు 35-0-0	42-0-0

(5) ఇసుము

కట్టాలు కఖం బా 1-కి	రు 37-0-0	38-0-0
చదరం	,,	38-0-0 40-0-0
రవుండు	,,	37-0-0 38-0-0

(6) లోహములు

పెడి 100 తులంకు	రు 80-0-0	84-12-0
బంగారము, తులము 1-కి	రు 24-8-0	25-8-0
సవరస 1-కి	రు 15	18-0
ఇత్తడి బా 1-కి	రు 300-0-0	305-0-0
రాగి డిటో	రు 255-0-0	260-0-0
ఆస్కా చెక్కర బ 1-కి	రు 54-0-0	55-0-0

(7) రంగులు అలిజరైను

ఆవు కృష్ణము 20 డిక్రీలు	రు 115-0-0
తొట్టికృష్ణము 20 డిక్రీలు	డిటో
సింహంమార్కు 20 డిక్రీలు	డిటో
ఆవుకృష్ణము 16	రు 98-0-0

మహాకాళిభస్మము

డబ్బీ 8 అణాలు, 6 డబ్బీలు రూ 2-8-0

గాలికలి చెడిపోవడం, గాజుడబ్బీలో వుంచబడి యున్నది. కొంచెము భస్మము నీళ్లతో చిక్కగాకలిపి పెంట్లకే వుదల్లవరాచి యెండవచ్చిన యెడల రెండు నడుములలో అవి పుంపుట రాలిపోవును. చర్మమునకు నలుపుగాని మరియే చెడుగాని కల్గును.

రాయల్ పండ్లపొడి

డబ్బీ 3 ల 12 డబ్బీలు రూ 2-0-0

పండ్లకు మత్స్యమునకే తెల్లగాచేసి చిగుళ్లను గట్టిపడేను. తీపు, రక్తము, దుర్వాసన-పోగొట్టును.

మందులము

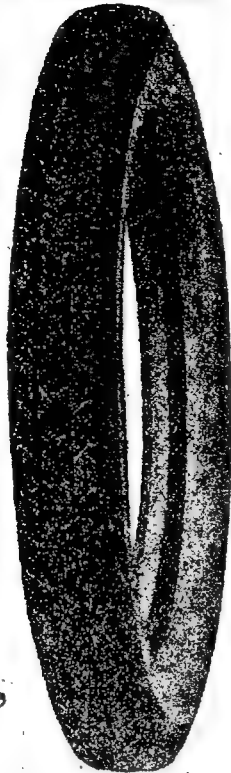
నీసా 8 అణాలు, పోస్టుఖర్చు 5 అణాలు

మహామహా నూనెలకు తలలో ముందు పోగొట్టాకే ఇది చాలా ప్రశస్తమైనది. దీనిని అయిదారు దినములు తివయోగి చివరొకట మందు నిర్మూలముగా వేయవలెను.

వికోరినూడిపో మెలూపూరు, మెం.

FEDERAL

ఫెడరల్ టైరులు

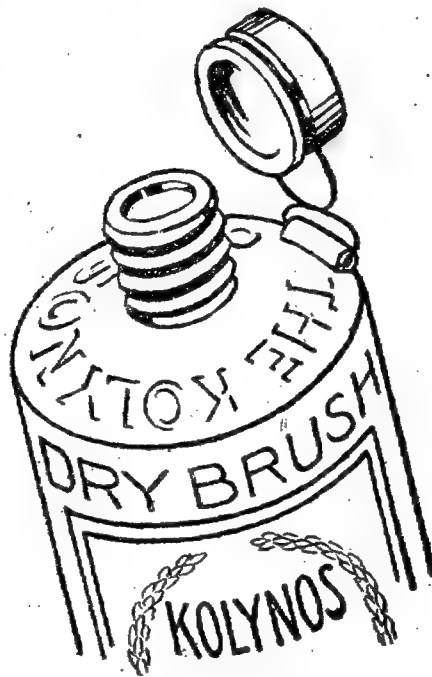
వర్ణము:—

రోమర్ డాన్ అందుకో,

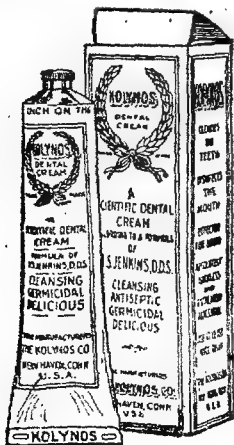
మాంటురోడ్డు, మద్రాసు.

శ్రీ వ్యమెన ఒక వస్తువు

కొలిసిన్
డెంటాల్ క్రిము
ఒక డబ్బోలోవేసి
మూతవేయబడి
యున్నది

కొలిసిన్ ఒక శ్రేష్టమైన డెంటాల్ క్రిము గనుక నే మీము దానిని ఇంకను బాగుగ ప్యాక చేసి పంపుటకు నిర్ధారణ చేసికొంటిమి.
ఇప్పుడు యిచ్చటనే ఒక డబ్బో ఒక మూతతో సహా యున్నది. మూత కొలిసిన్ గొట్టమునకు కట్టబడి యున్నది. అది పోగొట్టిపోదు; క్రిందపడదు, కాలము కూడివచ్చును. క్రిమయొందదు, క్రిము చాలకాలమువరకు బాగుగ నేయుండును.
గొట్టమునకు మూత కట్టబడియుండుట కొలిసిన్ ను నే మీ రెప్పుడును మీ మామూలు వర్తనని గద్దనుండేకొనుడు.

KOLYNOS

డెంటాల్ క్రిము

THE KOLYNOS COMPANY
New Haven, Conn., U.S.A.
Representatives for India:
MULLER & PHIPPS (INDIA) Limited
Madras Bombay Calcutta Karachi Rangoon

దేశభక్త కొండ వెంకటప్పయ్య
పంతులుగారికి స్వాగతము

చిత్తూరుజిల్లా పీఠేరుగ్రామము

ఈనెల 15 తేదీ ఆదివారంసాయంత్రం 5-30 గంటలకు మదనపల్లెపండ్ల శ్రీయత కొండా వెంకటప్పయ్య పంతులు గారు యీనెల 18 తేదీన భీమవరంలో జరుగబోవు కవియ గోదావరిజిల్లా మండలమహాసభకు పీఠేరుగ్రామములో వెళ్లుచున్నారనే సంగతినవదనపల్లెకాంగ్రెసు క్లబ్బికి రాజేశ్వరీ శేషగిరిరావుగారివల్ల కంపందిన కృష్ణుండ సేతవనిద్యారా మాకు తెలిసి వారినిగౌరవించుటకై పీఠేరు జాతీయోపసంఘ అధ్యక్షుడు వాగ్గో శివరావు, క్లబ్బికి, వాగరత్నంమొదలియార్ కల్లంపాటి లక్ష్మయ్య, సంజీ వెంకటప్పరగైరా మరెందరు సభ్యులున్ను, మహమ్మదీయులలో మహమ్మదీయ పాఠశాల ప్రధాన్యాయుడు నైక్యూర్ మీర్ బాబ్బాసాహెబు కగైరా మరెందరు మహమ్మదీయబ్రాహ్మణులు పీఠేరు రైలుస్టేషన్ ప్లాటు ఫారములో కాచివుండి రైలు పీఠేరుస్టేషన్ ప్లాటుఫారంలోకి రచ్చుకరికి (మహాత్మాగాంధీకు జై.) (దేశభక్త కొండా వెంకటప్పయ్య పంతులుకు జై) అని జైజై శబ్దములు మిన్నముట్టబండి ఆగినంతనే పంతులుగారు బండినుండిదిగి జైటవచ్చుసరికి సభ్యులెల్లరు ప్రవృత్త మును గురిపించి రోజాప్రవృత్తులతోగూడిన మల్లెత్తు మూలంకృతుల గావించి నమస్కరించి జాతీయోపసంఘముద్వారా సమర్పించిన వెంచిన స్వాగత పత్రమును మహమ్మదీయ జాతీయోపసంఘముద్వారా సమర్పించిన వెంచిన స్వాగతపత్రమున్ను సదరు ప్లాటుఫారంలో క్రిక్కిరిసియుండు ప్రజలకు అడేబండిలో శ్రయాగతు చేయుచుండు మహామహులకు కల్లామృతముగ బహిరంగముగా దిగించి సమర్పించిన వెంటనే యూస్టేషన్ లోబండి ఆగినంత 15 నిమిషములు గడవుగడచినది. ఆకాలములో స్టేషన్ మువ్వరు వారిదయకు పాతృత్వ మును గాను బండిని మరెంత వరకు ఆగనిచ్చినందులకు తేజనాయకుడు మహాకాంత్ భాగముతో హిందువులు మహమ్మదీయులు మీరు ప్రభుయులకలసి యూరోజా యిచ్చట నన్ను సమ్మానించినందులకు మీకందరికి నందనములు, అయిన బండియింప కావచ్చినది. నేను మీకు చెప్పటమీదయేవుండదు, అన్ని సంగతులు మీకు తెలిసియుండునట్లు. నాతోటివాటి చేసిన యీ గౌరవముల కల్లనే మనకు స్వరాజ్యము రాదు. మన మందరములకి సోదర భావముతో విశ్రమముగానుండవలసినది. మనకు యెవరితోను విరోధం వుండకూడదు, మనము ఒకరికోరకు కొట్టాడకూడదు. అనియు మహాత్మాజీగారు రాటమును తెలకొల్పి నూలువడకుండు ఉద్దేశమును ఉద్దరు కట్టుడు అని దేశమునై చల్లిన చిత్తములు కృపాపానీయక మనమందరు కష్టపడి మొలక యెత్తుటల చేయుటకై ప్రయత్నిండు రాట్టుమనై నూలువడకవలెను. అందరు ఉద్దరుకట్టకలెను. ఈకథా నేను వచ్చినప్పుడు అందరును కృషిసలిపి ఉద్దరును కట్టియున్నట్లుయితే నన్ను గౌరవించి నట్లు నేకుసంతోషపడెదను. ఈవని శేషంతోనే సర్కారువారు మనలను యేమిచేయుటలరు. జాతీయమతవిరోధంమీదుండుకూడదు. మనము చేయవలసినకృషిచేసి సర్కారువారి మనసును కరగించి మనము స్వరాజ్యమును సుపాదించుకలెను. అనిచెప్పి అచ్చట నుండిన రాజేశ్వరీ వారిదాగ కొండాకెడ్డిగారు బొమ్మగడ్డ రామశంకరయ్య శ్రేష్ఠిగారు వీరల్లా కొండాకెడ్డిగారిని పంతులువారు పిలిచి యెందరో మహానీయులు మీరంటివారు పాటుపడుచున్నారు. మీరుకూడా యీవిషయమై శ్రద్ధతో పాటుపడవలసినది. అని వాటికిసహా తెలియచెప్పి బండియొక్క సరికి జయ జయధ్యానములు చెలరేగ బండి పీఠేరుస్టేషన్ విడిచినది.

స్వాగతపత్రం—(15-4-1928)

తే. గీ ఆంధ్రదేశజిల్లాకల్ల ఆంధ్రులందు, నిండునంకటి వాడవు పా. (దక్షిణ) - చంద్రుడైనట్టి కీర్తిమధురసంబు, ఆంధ్రదేశం భూమి తనగాంధిమూర్తి.

ఆంధ్రనాయకమణి!—భారతదేశ నాయకుడైన గాంధీ మహాత్మాజీగారి ఆదేశానుసారముగా స్వరాజ్య సంపాదనకై ఆంధ్రదేశనాయకులలో నాయకుడనై సహాయనిరాకరణమును యూని మోకతనము స్వరాజ్యమందిరంబున తమచరించి గడచిన మార్చి నెలలో విడుదలయిన శ్రీయత కొండా వెంకటప్పయ్యపంతులు గారైన రాము పునఃదేశసేవకై తడవడితుతో స్వరాజ్యరంగమునందు ప్రవేశించినందులకు యీ గ్రామ జాతీయోపసంఘము ద్వారా తమ కి నే కరుణనము

లభించుచున్నారము. తమరు తిరిగి స్వరాజ్యసేవను చేసెడి భాగ్యము కలుగుటకు శుభకరము. తమతో మాకు పరిచయము లేకున్నను తమదేశసేవను సూర్య శ్రీమత కాశీనాథుని వాగ్దేవత రావు ప్రభుత్వముగారు వెలువడించు ఆంధ్ర దివ్యతిథి ద్వారా ప్రతిదినము వినుచుంటిమనుట అటుండ.

సాధుసంతాన! తమజల్లుడుగారును, కొమార్తెయు ఆస్పత్రునకు గురించి తాము మదపల్లెలకు విచ్చేసియుండు సందర్భమున మా ఆచార్యశ్రీశంతి సంగీతరసించి యీ నెల 18 తేదీ శనివారమున జరుగబోవు శక్తిమ గోదావరి జిల్లా మండల మహాభక్త తప్పక కన్తుకాని మదపల్లెలకుండితంతి యిచ్చి నుండు సందర్భమునుబట్టి యీ గ్రామమునకు వయదేయవలె కానగుటకు తాము వడిన వ్యాకులమును తిరుపతికాంగ్రెసు సెక్రటరీగారైన క. రాజగోపాలాచార్య వారివల్ల యీనెల 10తేదీ సాయంత్రం పీఠేరులై వేస్తామి ఘోషించి సమాచారమివ్వబడి మాకు దేశసేవకుని దర్శన మిచ్చుకపోవుట మారుదర్శన మనుకొని ఆయన యశైలమార్గముతో వెళ్తున్నది తెలిసిండున ప్రతిదినం రైలుస్టేషన్ ప్లాటుఫారంలో తమరాకై యెదురుచూస్తూ తమజల్లుడు కొమార్తెగార్లకు త్వరతో స్వస్థత అగునటుల భగవంతుడనుగ్రహించుగాక అని వేడుచు మహాత్మాజీగారి నిర్మాణకార్యక్రమమును నిర్వహించి బంధవిముక్తి గావించ తమకు పీఠేరు శ్రీ కాశీవిశ్వేశ్వరస్వామిని తోచుచుగాక.

ఆర్యా! ఈ యెర్రలో మాసాంతమున పశ్చిమాంధ్ర జిల్లాలపర్యటనము సలుపునామకులు చిత్తూరు మండలమునకు

దయచేసినప్పుడు యీ కృతానుమనకు దయచేసి మామనోభిప్రాయము తెలుపవలయుగాక.

నాగో శివరావు

ఆధ్యక్షుడు వాణియోజనసంఘము.

మంగలి కత్తులు

కవుతాళములు.

ఆంధ్రసాహిత్యమునకు చేయబడినది. ప్రాశస్త్యము.

కంటానే ధర్మ క్యాటలాగును ప్రాయము.

బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో లిమిటెడ్

కొత్తూరు అండ్ లాల్ కేరణ్ లెట్. &c.

కొత్తూరు. (గోదావరిజిల్లా)

కెల్లాగార్ల అండ్ కో. "ఇంజనీరింగ్" కెల్లాగార్లు.

మలయచందనము

గనేరియా

కర్ణాటక లేదు. కిరీటాలో చని లేదు

ఎలమి, కెలమి, కచ్చు, అను మాత్రము

కర్ణాటక కెలమి కెలమి కెలమి

కర్ణాటక మాత్రము. క్రింద అనుమానము

కర్ణాటక మాత్రము. క్రింద అనుమానము

(1251) కర్ణాటక 18 కెలమి

గంధర్వ ఫార్మసీ, రాయవరం(గోదావరిజిల్లా).

మృచ్చి తిరుణము! త్వరపడుదు !!

అమూల్య గ్రంథములు

30-4-1923 వరకు.

మాత్రమే సగము వెలులు

అండ్లెను వైద్యశాలకు రూ. 4-0-0 కర్ణాటక రూ. 2-0-0

అండ్లెయావధ గుణదీపి రూ. 8-0-0 ,, రూ. 1-8-0

క్రీడాభివృద్ధియావధ యోగములు రూ. 1-0-0 ,, రూ. 0-8-0

శ్రీ గాంధీయచరిత్రను ఆర్యోగ్యకర్మ రూ. 9-12-0 ,, 0-6-0

సంపూర్ణ రామాయణము 6 అంశములలో రూ. 1-0-0 ,, 0-8-0

అమృతపులిస } రూ. 0-12-0 ,, 0-6-0

(బంగారినలకు రెలుగు) }

నేతుబ్రదర్లు, మైలాపూరు, మద్రాసు.

భృంగమలకతైలము

డాక్టరు ఆ. లక్ష్మీవతి బి. ఏ. ఎం. బి. అండ్ సి. ఎం. గారి పోషణక్రింద,

మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైన ఔషధములకు ప్రసిద్ధికెక్కిన ఆంధ్రా ఆయుర్వేదిక్ ఫార్మసీ లిమిటెడ్ వారివలన తయారుచేయబడినది.

అత్యుష్ణము

తలనొప్పి, నేత్రవ్యాధులు, మెదడు పరిశ్రమ, అమితముగా పనిచేయుచుట్టిపారు, మున్నగువారికి చాలమంచిది.

అధ్యంగమునకు, సాధారణముగా ప్రతిరోజు తలకు తప్పక ఉపయోగించుట మంచిది.

ఈదిగువ స్థలములందు క్రయమునకు దొరకును.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేదిక్ ఫార్మసీ లిమిటెడ్

185, మాంటు రోడ్ మద్రాసు.

మరియు అన్ని ఏజన్సీలవద్దను, బ్రాంచీలలోను దొరకును.

కావలసినవారికి కేటలాగు ప్రచురితముగా పంపబడును.

4 అవున్సుల బుడ్డి వెల రూ 1-0-0. ఒక పౌండు రూ 3-0-0.

ఏజెంట్లు నమ్మకముగా పనిచేయువారలు కావలయును.

వివరములు వైచిత్రనామాకు వ్రాసి పొందవచ్చును.

వివిధమైన వ్యాధికై నను సలహాకొరకు వ్రాసినచో తగిన శ్రద్ధతో ఆలోచించి జవాబు పంపబడును.

వాణిముద్రాక్షరశాల, బెజవాడ.

రబ్బరు స్టాంపులు అచ్చు బైండుపనులు, రబ్బరుస్టాంపులు, సిల్లు, రాగి, బంగారము, వెండిసామానులపై చెక్కుట, బ్లాకులుచేయుట, స్టేషనరీ సామానులు. (809) ఎంగ్రేవింగు

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ గ్రంథ నిలయము

పురాణ గ్రంథ మాల - కాకినాడ.

ఈ గ్రంథ నిలయము 1911 సంవత్సరములో స్థాపించబడినది. ఇప్పుడు రాజధాని నగరము కాకినాడకు మార్చబడినది. ఇంతటికి యిందు చేత భాగ్యవంతులైన కరణులకు పురాణములు సులభమైనవిగా నుండు మానముల కొక సంపుటగా వెలువడుచుండును. ప్రస్తుతము శివ పురాణము 1, 2 సంపుటలు క్యాటలాగ్ లో వెలువడినవి.

- (1) ఇందు చందాదారులుగా జేరువారు 0-8-0 లు ప్రవేశ రుసుము చెల్లించవలెను.
- (2) చందాదారులకు క్యాటలాగ్ లో పేర్కొనబడిన గ్రంథముల పోస్టేజీగాక రు 1-0-0 మాత్రమే.
- (3) వి. పి. సౌకర్యములు లేని వైద్యులు ఇలాకా వాస్తవ్యులు పోస్టేజీ సహా వత్సరపు చందా రు 8-8-0 లు యిందుగ చెల్లించవలెను. వారికి ఆరు సంపుటములవలన రిజిస్ట్రేషన్ గాక బంతురుము.
- (4) ఇందు సహాయులుగా జేరువారు సంవత్సరముకు రు 12-0-0 లు ఇచ్చినచో ఆవత్సరములో వెలువడు ఆరు సంపుటములు వారికి రిజిస్ట్రేషన్ గాక పంపుటయొక్క వారినామము లోక సంపుటములో బ్రకటింతుము.
- (5) ఇందు పోస్టలుగా జేరువారు పంపుటయొక్క వారినామము రు 116/ విరాళి క్లియర్ చేసి వారినామములు గ్రంథముల బ్రకటింపుచు నిలుపుచున వెలువడు గ్రంథములను వారి కుచితముగ బంతురుము.
- (6) రాజపోస్టులుగా జేరు జమీందారులును, మహారాజులును శ్రీమంతులును చెండు మాటవచ్చినను గాని అంతకుముందు వారి యాదార్థమునకు దగిన విరాళమునుగాని యొసంగినచో వారినామముల గ్రంథముల బ్రకటింపుచు ఇందు వెలువడిన గ్రంథముల నన్నిటిని వారికి బంతురుము.

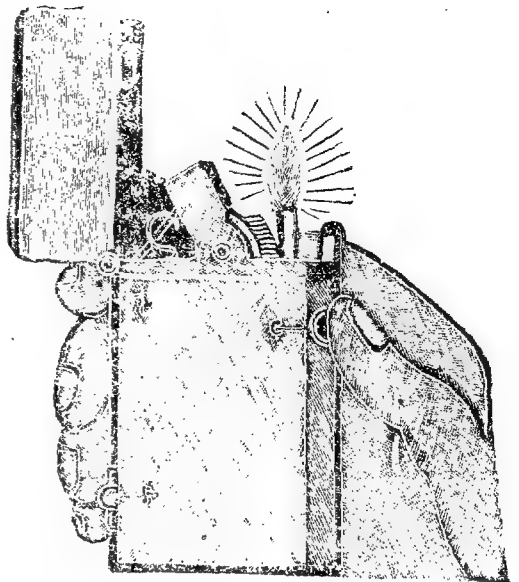
ఇందివరకు వెలువడిన నవలలు

1 దక్షిణ గంధ	1-5-0	23 శివ పురాణము సం. 1.	1-8-0
2 చందాదారుల కథ	1-8-0	24 శివ పురాణము సం. 2.	1-8-0
3 సీతా గాథ	1-8-0	25 రాధా గాథ	0-6-0
4 నారద పురాణము	1-8-0	26 యక్ష పురాణము	0-4-0
5 రాజనీతి	1-8-0	27 రాజభక్తి	0-8-0
6 మనోరమ	1-8-0	28 శీల	0-8-0
7 క్రమదానము	1-8-0	29 కమలాకాంతుడు	0 2 0
8 లంకా విజృంభణ	1-5-0	30 సీతానవాసము	1-0-0
9 నవాబునందీ	1-8-0	31 కృష్ణ కాంతునిమరణకావ్యము	1-0-0
10 దృఢ వ్రతము	1-8-0	32 ఆశోకుడు	1-0-0
11 మరణ కథనము	1-5-0	33 భారతీయము	1-0-0
12 శ్రీ	1-8-0	34 మాయావిని	0-12-0
13 పుమరవాక్యము	1-8-0	35 సీతామత్యుని	0- 6-0
14 శ్రీకృష్ణ చరిత్రము	1-8-0	36 సీతాధామయ్య	0- 8-0
15 పురిజ్ఞాపాలనము	1-8-0	37 మాధవ నేతడు	0- 8-0
16 క్యాటలాగ్	1-8-0	38 కులసీమావర్ణము	0- 6-0
17 మాతృమందిరము	1-8-0	39 శ్రీరామ పరిచయము	0-12-0
18 సీతానంద	1-8-0	40 లక్ష్మీనారాయణము	0-12-0
19 వీరభద్ర	1-8-0	41 శివంజల	0-12-0
20 అవరాహ	1 8-0	42 చోరావళి	0- 4-0
21 మాయావిని	1-8-0	43 ఇందిర	0- 4-0
22 పూర్ణాంకము	1-8-0		

రు 46-9-0 లు నిలువల యీ గ్రంథము లొక్కసారి తీసికొనువారికి రు 40-0-0 కే కంపురుము. చందాదారులుగా జేరువారికి పోస్టేజీ మేమే ధరించి పై పుస్తకములు రు 80/ లకే పంపుదుము. ఆర్డరులో నాలుగవకంతు పొమ్ము మనిఆర్డరుగా పంపవలెను.

మేనేజరు, ఆంధ్రప్రదేశ్ గ్రంథ నిలయము, కాకినాడ, గోదావరిజిల్లా.

ఎలక్ట్రిక్ స్పింగు సిగరెట్ లైటరు

సిగ్నల్ లైట్ లో పనిలేక యీ సిగరెట్ లైటులో కావలసిన వస్తువు ఉత్పాదించబడుచున్నది. స్పింగు కలిగినది. ఈవంటిలో చూపిన మోస్తరు పుడునది. మేలుకరకం, ధర. 2-8-0 రెండవరకం 0-12-0

నాలుగవకంట్ల డ్రెస్, సీనలుగైరా సైన్ల చేయువారు.

కె. నాదముని అందుకొను

164 నై నాబాదు రోడ్డు, మదరాసు.

క్రొత్త సామానులు

వాటర్ మోటోర్ ఫోన్ 5 నెలలము 1-కి ధర రు	9-8-0
నెట్టోన్ నెం 210 ది	4-8-0
నెట్టోన్	5-0-0
నెట్టోన్ స్పీడ్ నెం 252	6-8-0

(నెట్టోన్ కలము లన్నిటికిని గారంటీ యివ్వబడును)

(జెన్ట్రోన్ కారెజి రబ్బరు 1 8/4

నెక్ల నది అడుగు 1కి ధర రు 2-0-0

English Cycle & Motor Importing Co. Broadway Madras.

మదన కామేశ్వర లేహ్యము

దుర్బలలపాలిటి సంతతి:— మేనాము, నిక్కా, నిక్క, పద్మము, నిన్నెత్తు, అతిమూలము, మొదలగు వాటిని వాడించి మంచి బలమును, యవ్వనమును, కాంతిని, వీర్యవృద్ధిని, పాత పూప్రీని, కలిగించు వరప్రసాదము. 2 డబ్బీలు చాలును 20 రు డబ్బీ రు 1-4-0. వి. పి. చార్జి 0-8-0 (985)

కోనాపుష్ప లేహ్యము:— ఇది మలబద్ధమును పోనాటి కాల విరచనమును చక్కగా కలిగించుటలో అమృతప్రాణము. 15 రు. డబ్బీ రు 0-10-0, వి. పి. చార్జి 0-7-0. వి. పి. చార్జి, అయ్యు క్షేత్ర సమాజం, పెరిశేపి, పెల్లూరి.

మోహిని తైలము

5 రులములు కల సీసా 1-కి అదాము 0-12-0 మాత్రమే. అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు.

ధరతగ్గిన దివ్య ధనము

శిలాజాతు రసాయనము

నర్మ రోగములను వారింతును

ఇంతవరకు
8405 డబ్బీలు
భిక్షుకయినది.
26-1-28

ఇంతవరకు
5500 డబ్బీలు భిక్షు
వరువరకు మాత్రము రు
8 వెలగల డబ్బీ రు 6 కే
ఇవ్వబడినది.

ప్రతివారికిని ప్రాణసమానమైన సంతతిని యావధముని యద్యుతగుణములచే హిందూదేశమంతటను క్రఖ్యాతిగాంచినది. నేలకొడియొగ్గతాపరిములు పొందినది. ఈ రసాయనము వెలగ్గించుకొని కావాప్రాంతముల నుండి రూపాయి 500 డబ్బీలములు మాకు చేరుటచేతను సర్వసోపయోగమునకు సులభముగ చిట్కనటుల యొచించి ఎట్టిమోసము, కత్తిడం లేవమైన శిలాజు (మొమ్మయి) సరసమైన ధరకు ఒకేసారి అధికముగ విశేషధన మిచ్చుకొనడమైనది. కావున యంతటి నుండి 5500 డబ్బీలు భిక్షువరువరకు మాత్రము మా రి విలంబగల ఒక డబ్బీ రు 6-0-0 లకే యివ్వబడును. గనుక త్వరపడితరులకు, ఏజంట్లు, కాలదారులు, రోగులు, నిరోగులు సహితము ఈ తిట్కనభర సమయము ఒకే కొద్ది సంగ్రహించుకొనవలయును. ఈ ధనముయదాటిన యాధరకు చిక్కదు. మొత్తముగా కొనువారికి కొంతవెలతగ్గును. కుద్ధిచేసిన శ్రేష్ఠమైన శిలాజాతు మేము ప్రత్యేకముగా పూర్వజేయుచుండు. కులం రూ 2 మాత్రమే పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.

నూ విలాసము:— ఆయుర్వేదరత్న, పండిత, బి. శ్యామసుందరరావు, బ్రదర్స్

ఆయుర్వేద వైద్యశాలయము బరంపురం, గంజాం, ఇండియా.

హామోరులో బహిరంగసభలు

దాసుగారు మున్నగువాడుపన్యసించిరి

20 వ తేదీ సాయంత్రము లాహోరులో (హామోరు) లో శోకసభయను మోచగట్టున శోకసభయను జరిగెను. ముగిసినపుడు సరోజినీదేవి, దాసు, షెర్వానీగారుపన్యసించి, ప్రభుత్వశోకములు మున్నగు వాని శాశించి హిందువుల ! ను మహమ్మదీయులకును విరోధమును పెంచుటమిగుల ప్రయము. అట్లుచేయువాడు డేక్రొగూలు. హిందూమహమ్మదీయులకును స్వరాజ్యముకోరికను సైన్యములే వేలకొని సంఘముల సేవకునును. మిరతుల గొవార్యమును చుకలేరా? సైన్యశాసనపరిపాలనము సనభించియు మిరతులే మరలపోరా? మరలవాలోమారు రాగలవు? శత్రుమిరు బాధియుగారమును ప్రహింపకలరు. ఈవిశోకములను వదిలి వదలి గాని మిక్తు స్వరాజ్యము గాదు. మీకు స్వరాజ్య మక్కరలేదా? కావలెనని పొరుగుముగలవారు పలుకుదు. పిరిపంద లేదదొలగిపోదు. 100 కి 40 వఱకు కావలెను. 50 వఱకు కావలెను ప్రభుత్వ శోకములు కావలెను ముచ్చట కొరికను కోరువారందరు కనుకుంటుంటు. పొరుగు కాలాకు మందకు రండు పంజాబువారు వేక్షించినను వేక్షించుటగాక! భారతీయులు మాత్రము స్వరాజ్యము నువేక్షించకలరు. స్వరాజ్యము. ఏమివేషము! భారతీయులు పంజాబు వారిని పంచములను మానినటుల చూచెదరని దాసుగారు కఠినముగామందలించిరి.

రంజనభలో పండిత మోతీలాలు షెర్వానీగారు మున్నగు వారుగూడ నిటులే కఠినముగా మందలించుచు ముచ్చటించిరి.

హాకింజీ అన్సారీగారు

ప్రస్తుతపన్యసించు గూర్చి అభిప్రాయము
అమృతసరులల్లరులు

19 వ తేదీరాత్రిలో అన్సారీగారిభవనమున వార్తా సంక్రమణిని యానాయకులను ప్రస్తావించెను.

అమృతసరులో వీర ప్రేరణలు చిరకాలమునుండి కలవు. గొంతకాలము నుండి ఆవిప్రబలమయినవి. విశ్వమహమ్మదీయసాధారణములను హిందువులు సరిగా గ్రహించక లేనపోయి అనుమానములకు పాత్రు. 9 ఏండ్ల హిందూబాలిను మహమ్మదీయులు కొట్టిరి. వారిని హిందువులు చాచిగొట్టిరి వార్త అల్లరులకు ప్రధానకారణమైనది. గురగాములు మూరివేసిరి. మేమెట్లులేన మైత్రిని కలిగింపవలెననియే ప్రయత్నించుచున్నాము గాన అవసరమగు విచారణ సేరాలోపల మున్నగు వానినలక లాభములేదు.

మద్దికార్యము

మదనోధ చేయుటకును మతమున వ్యాపింప జేయుటకును అందరికి అధికారము కలదు గాని మద్దికార్య మతిరీతముగా నిపుడు ప్రారంభింపబడుట అనుచితము. ఎక్కడో ఎక్కడో లెలుపుకొనిన తొందర కలుగదు. అటులగాక పెద్దఅదాబిద్తో లెదలకొనిన నొక్కసారిగా కలుపుకొనుట వలన మరలమనక ముగును ప్రేమముగ వెరుగుటకు కారణమైనది. కాజీములుతో జరిపవలసిన మరలమనక ముచ్చటవో కొందరి లేమియును కలుగవు. కాజీములులం కాధికారము బడియుటకే యితరమతములవారిని కలుపుకొనబోయినవో కలహకారణ మగును.

ఉత్సవము

మిరవాదు కిపురు శాశియవారుల సహాయమున కోరుచు పరిశ్రమలలో ప్రకటించుచున్నార. మేము మిరవాదులకు సహాయము చేయదగినపుడైతే చేయుచునే యున్నాము. ఇప్పుడు వారందరను కానన సంఘసభ్యులకును రాజీనామా నిచ్చివో మేము సహాయము చేసెదము అటుల రాజీనామా నిచ్చినందువలన/వచ్చమేమియును లేదు. ఇక ఇరుగల కాననసభలు చాల కరువు పడినవార ఎన్ని కలు జరుగును. ఉత్సవము చేయుటకు గొప్ప అవకాశము ఇప్పుడు వారటుల రాజీనామా నిచ్చివో మరల వారిని ఎన్నుకొనుటకుగూడ ప్రజలకు ప్రోత్సాహము కలుగను అని వారు నుడివిరి.

కృష్ణా మండలము

తిలకుస్వరాజ్యనిధికి 50,000 రూపాయలను 600 మంది వలంటీరులను ఈ ఏప్రిలు మాసాంతములోగా చేర్చవలెను.

ఎంత పని జరిగినది?
ఇక తొమ్మిది దినములే వ్యవధి. తొందర పడుదు.

ఆంధ్ర నాయకుల రాక

సత్తెనకల్లిలో నాయకులకు స్వాగత మొనగిరి.

20 వ తేదీన చేకభట్లను శ్రీయత శాశ్వరరావు గారును సత్తెనకల్లి చేరిరి. అచట వారికి మనమగు స్వాగతము నొనంగి సన్మానభక్తియను సమర్పించిరి. వారసభలో నువ్వనసిందిరి.

నేడు (21 వ తేదీ) ఉదయమున నాయకులద్వయము మద్దిరాధాకృష్ణయ్యగారును శాశ్వరరావు చేరిరి. నేడిచట బహిరంగసభజరిగినది. వారు కల్పాడుకు వెళ్ల వీలులేకపోయినది. 22 వ తేదీనుండి యామందలమున సంచారము, నిరమింపబడును. మరల నేన్నడు జరుగునదీయుండ ప్రకటించబడును. (తంతివార్త)

పంజాబులో మతద్వేషములు

అన్నిసగతములలోను సభలు జరుగవలెను

ప్రతిసగతమునను హిందువులను మహమ్మదీయులను కలిసి సభలుచేసి పంజాబులో హిందువులను మహమ్మదీయులను మైత్రిలిగియుండి స్వరాజ్యముకోరకు ప్రయత్నించవలెనను తీర్మానముచేసి ఆ తీర్మానమును వారికి తెలుపవలసిన అట్టలు ఖామీదుఖాను (చెన్నపురి) గారు వ్రాసిరి.

అమృతసరులో

శాంతి ప్రయత్నములు

నాయకులు అమృతసరు వెళ్లిరి

దాసు, షెర్వానీ, షెహా, సోజనదేవిగారు నేడు (21 వతేదీ) అమృతసరు వెళ్లిరి. అచట శాంతిని తెలకొల్పుటకు ప్రయత్నించు వారిలో కలిసి వారునేటిరాత్రి ఉత్సాహించెదరు.

అమలాపురం యూనియనుబోర్డు

మంత్రికి స్వాగతము

చెన్నపురి, ప్రభుత్వమంత్రి అమలాపురమునకు వచ్చినపుడు స్వాగతమొనగుటకు బోర్డువారు 100 రూపాయలు కాంక్షను చేసిరి. ఇది 88కి ఎల్ ఎం. జి. ఓ. కువిరుద్ధమని ఆర్యుల సభ్యు లాక్షేపణలేఖలవ్రాసిరి. శ్రీయతులు రామసోమయాజీ కవులట్టయ్యలక్ష్యు శాశ్వరాయణ (శాశ్వరాయణ వారులు), సత్య శాశ్వరాయణ (కర్తవ్యుడు), మల్లయ్య, కట్టాశివామయ్య (రాజ్యాధికారస్వాములు) గార్లు రాజీనామాలేఖలనుపంపిరి. వందలకొని పాద లాఠీరాజ్యము, నాక్షేపించుచు సంతకములు చేసి ప్రకటించిరి. చాలమంది శారటాలుశేవదమనిగని హారటాలు శేయవలసిన కాంగ్రెసు వారు బోధించిరి. ప్రార్థనలు జరిగిరి. (తంతివార్త)

యూనాని ప్రద్యకాలలో డాక్టరుగారు చక్కగా ప్రతినిధిని పరిక్ష చేయుట బోధనము యిచ్చుటను జరుగుచున్నది. చాలావ్యాధులు నివృత్తియవుచున్నవి. చాలామంది, సంతోషించుచున్నారు. గుంటూరు మునిసిపలువారు యూనానాని ప్రద్యకాల ఆయుర్వేద ప్రద్యకాలశాసించి ప్రజల కష్టములు తొలగించుచున్నందుకు సదన మంగీకరణ వారికి సహా ప్రవందములు చేయుచున్నాను. శామట్టుకు బిరలు అన్నిటలలో మందు 20 రోజులు పుచ్చుకొన్నప్పటికి బుదరనివ్యాధి యూనానాని ప్రద్యకాలలో 10 రోజులు మందు పుచ్చుటంటే నివృత్తియించిరి. అని నాన్నదమ్మి, వె కటస్వామిగారు గుంటూరునుండి వ్రాయుచున్నారు.

రాయదుర్గంవార్తలు

(ఒక విలేఖరినుండి)

ఉత్సవము

ఏప్రిల్ 16 వ తేదీ సాయంత్ర మొకరసభజరిగినది. డి. శివశంకరం యం. యల్. సిగారీ శాద హాజరుగుట తటస్థించెను. వారు ఉత్సవము హెచ్చుదలను ఎనెట్లీ సభ్యులు రెండుసార్లు నిరాకరించినను సత్తికెట్టునిచ్చి వైస్రాయి తన అధికారము నెట్లు తెలాయించినది. ఈ హెచ్చుకల పేదలను బాధించదని వైస్రాయి చెప్పినమాటలు ఈయంశము. పార్లమెంటు ఎదుటనున్నదని మున్నగు మాటలు చెప్పిరి. ఈ హెచ్చుచేయుట పేదలపై భారమువెల్పుటనియు వైస్రాయి చూరకొన్నదముగా నింపెననియు ఏకగ్రీవముగ తీర్మానము గానింపబడెను.

సమైక్య శాసనము

నికెలు 1 అ చా, 2 అ చా లు 20 గ శాసనము లిదట నిలిచిగా వాడుకయందున్నవని గోలయొకటి కలదు. ఇవి కల్లుకు కాణములకు చాల కచ్చుచున్నకట. దుశాణదారులు అఖరుకు లెక్కచూచుకొనునక్కడిని జయింపబడుచున్నది. ఈ కంగతిని డి. శివశంకరం యం. యల్. సిగారీతో చెప్పకొనగా వారు అధికారుల కెంగిలించునలెలిపి కొన్ని నాణములను సమకూర్చిరి.

శివశంకరం

14 తేదీ రాత్రి 4 వోట్ల కన్న పుకేరములు జరిగెను. శవ్త శేమియు లేడు. శవ్తవడినవారు పోలిసులకు వెలిసియుండ లేదు. అయినను పోలిసువాకి కాగ్రత్త కిది కళంకముగా నున్నది.

తొల్లను పదునుచేయు ఫ్యాక్టరీ

ఇచటనుండు ఫ్యాక్టరీ టోకయటరు చాలప్పగారు, శివశంకరం యం. యల్. సిగారీని దర్శించి ఇన్వెస్టిగేటరు తమ వ్యాపారాధిక్యతెట్లు తొద్దమనది తెలుపుచునికొరిరి. శివశంకరంగారు ఫ్యాక్టరీని చూచి గవర్నమెంటునుండి సహాయము తెట్లు పొందవలెనో పోతయటరుగారికి తెలిపియున్నారు.

చూచి నిలువలేయుట

19-4-23 తేదీగల ఆంధ్రప్రదేశ్లో చూచి నిలువలేయుటనుగురించి ఉపసంపాదక వ్యాసమును చూచిరి. ప్రజాసామాన్యముచూచిని నిలవయించుటకు పూనుకొన నులభోప్రాయము గలదు. ఎట్లనగా ప్రతికటయందు తనకు కావలసినదూది కొని యంచుట. అతిములభముగాన ప్రతికాంగ్రెసు సంఘము తమ గ్రామమునకో తమభిర్లాకో తమ జిల్లాకో కావలసిన దూది పూర్తిగా కొనియుంచుకొనకదగవలసినదూగా లేదు గాన ప్రతి కాంగ్రెసుసంఘము తనకుకల యావత్తు ద్రవ్యము చూచి కొని ప్రతియంటికి కావలసినదూదిని తెంటనే అమ్మి పురల చూచి తెప్పించుచూ పని జరిపిన చాల అనుకూలముగా నుండగలదు.

ప్రస్తుతము చూచిని ఎక్కువ ధరలకు వికేతరరతుల కొనుగోలు చేయున్నారు. గాన ఈ సమయమున ప్రజాసామాన్యము చూచిధర ఎక్కువఅని అనుకొనక కాంగ్రెసువారు అమ్మి తెంటు ప్రతియంటివారు కొన్ని వీకలంతుకొని తగిన దేశభక్తిని ప్రకటించురుగాక.

ప్రస్తుతము మనకేమని అవసరము పోయిందూది పూర్తిగా వారు కొనుగోలుచేసిన మరల వాచ్చుప్రకారము ధరలు పెంచి అమ్మవచ్చుచుగాన ప్రతివత్త్రుధారియు తన అవసరమును ప్రహింపకలెను. ఈతరుణమున దేశభక్తిని ప్రకటించవలెను. లోకత ఇ ట్లిక్రతినిత్తముల కాంగ్రెసువారుగొనుచివెట్టిరి. అట్టి నుండి కృషిచేసియుండిన మనమిప్పుడు చూచిధర వాస్తవగునని దిగుటకది పరికరింపవలసిన అవసరమే యుండదు.

కారం నెట్టి వెంకటరంగయ్య.

చిత్రకళ

చతురశ్రము, ఈ సమాధానములను కృత్రిమముగా నవ్వ ముంపవలసిందిగా ప్రార్థించుచున్నాను.

మౌనము 'చిత్రకళ' వ్యాసమున వాగ్దేవతలవలన మనమునుకొన్నట్లు, ఏదో యొకపక్షముగాని, ఆ భివేష ముగాని మొదలైనవి వారికి చెప్పుచుగాని, మమ్మెప్పుటికిని వికలమున జొరవ. అందు 'చతురశ్రము'.....

చతురశ్రముగాని నిమిత్తములేకనే యానందమును నా స్వాధీనము. కలసిపోయినట్లు నివసించుటకు చిత్రకళలుగాని నిమిత్తమునందము గొట్టునది లేకని యొక్కరును నననామసింపరు" అనువాక్యముల నెరువదలబెట్టికొని యా భ్రాంతి విడుచు. (చతురశ్ర భాగములలోని యేకమునుగని ఆంధ్రవాణికి కాకలను లాగుచు ఆకాండతాండము. కళాకాలలోని ప్రాచ్యకళలోగాని సామ్యకళ కళలోగాని మనకు గదయజల్లుచులేదు. కాని కళాకాలాశ్రమప్రవాహిక యథాకర్తరి తనచల్లని చేతిపివేల నిందరతిపులైన "మదివైవాళ్ళులనాస్తిభాయాకేస నివార్య" అని స్వాగతమొసరుట కట్టి సందిచునతడు.

నమస్తే సారస్వతశాలందుకు కవిత్వ యేకయాద్యమో విద్యోపాయకః చిత్రకళకును అనుసరించును. ప్రాచ్యకళా శ్రవణకళకును ప్రస్తుతచిత్రకళకును, ఇట్టితేజములు. చాల రుచు మృగ్యమగుటయే శోచనీయును. ప్రకృతియక ప్రాచీన భగవద్వినిభిరసప్రపంచమని పూర్వము నిరూపించబడినది. భానుని వాగ్దేవతలుగాని నుదాహరించబడిన "ఏమ.....మర దివ్యత" అనువర్ణములని భావము యెన్నటికిని ప్రకృతివివర్ధము కాదు. ప్రకృతిలక్షణముల నిరూపించబడిన యానందములు. ఏది యాయాపాత్రలగాని స్థితులగాని, నవాజవతిజాతు మును బట్టిసాంకేతిక విశ్వమును సృష్టించిగొని ప్రస్తుతాదాత్మ్య మునది, వాటిప్రాయములలోనికి యొగ్గి ముగిసెనునను, కన్నిజటింబమును గ్రహించును, గాని నేలకు విడిచి సామెన్న మును చేయకు. ఇట్లుగాక, పద్మమును శోయించున్నది. అనుట మే కవిత్వకళాశ్రవణని మావాగ్దేవతను నెట నన్నదియో తెలియ నున్నది.

కవిత్వ యందు సక్యమన పూర్వోక్తమున ఆరోపముల దుగు సక్యమనయే యర్థము. ప్రకృతివర్ధము కలిసిక, కవి తల ఆకలనయో అనుసరణయో తెలియరాదు. మన విలే భివేష యభిప్రాయమందుట్లు ప్రకృతిని భగవంతుడు కల్పిం పతేను. అట్టియో మనజుడుకళనయొక మెట్లు కల్పింపగలడు. ప్ర వంచము నూత్న యాపమునందేనూలయాపము లోనికి తేలిపింది. కానికాపాదనకారణ విరహముక కల్పింపబడిందికాదు. భగవం తు దేవునినిరమును పూజారికి కట్టిపెట్టతావును యేటికుట్టు కయ్యుప్రకృతినికల్ప మనది మోహాకమునకేగినను కళ కాలము. మానవుడేకేయని చేతికాదు యనుటయని, కర్మతోముఖును గు నిర్వరకేయని కలసింపజూమెమి భాగికి మానకృతి సమ్యాపయమను నపుడే సరసమనుకాని లేనయో కావలెను.

కల్పనకు బోధిత్వమే కీరము ఈ భావవివర్ధనమును గనుచు, మనస్థిప్రకృతి చిత్రములు గమనించును.

అ|| ఎండగ నుడు కొండవత, సొచ్చెడు, ముంచెడు, కంచెదేనియన్||

ఇది ఆంధ్రకవి కల్యాణరణములలోని యపూర్వ కల్పన యని వాగ్దేవతలు తనగ్రహించెను. కవి పూర్వముగా భవనియు కవిని మించిన వ్యాఖ్యాన కీరగ గాని కల్పము లేల దని మ-త్రము తిరుగుకల్పితమందే చెప్పిపోయెను. భగవంతుని దురవ్యయముగాని యానంద ముచిన నకలలక్షణముగాను ఆత్మర కోట్లు గుడింపజుండునా?

మనమిద్రులు వాల్మీకి భువోబద్ధముగ వ్రాయుటచేతనే కవి ఆహ్వానమునను ముండే గుర్తించియో కళానీతినికవి భారము శోభారము ముంపందేడినికా? కవిత్వమనే కళకునూడ సమవిశేషకై స్థలాదిత్యము దీప్తి తేజస్విమిరసమీ రణము చూపు గు మంగళించియుంటుంటు. కళయందు అనుక రణప్రధానమును భాగమును కల్పన(ఆరోప)ప్రధానకాఖ్యమును భిన్నముగ గలవు. క్లితకళ(కళానిక, కవిత్వయందు స్యకానో క్లిక ప్రతిరూపము ఇదిమన కళాత్మకు నిరసింపినంత తేరగ ఇది యుండతేను. కల్పనమూలన సుర్యనకమున, అనుకృతియు, నూ త్నవాగుంతికా విలాసమును ప్రకృతించును. ఉదాహరణ కాకుం

తలలోని "గీవాభంగాభిరామ" అనుష్టోకము, చిత్రకళలో గలనూలిగాం 'నూర్వోదయ' చిత్రములు.

సర్వాంశనిరవద్య మగు అనుకరణము, కల్పితకళకాక, యంత్రమునకును, సృష్టికర్తనునూడ దుర్గము. భాయాపటన మాటయే? మనయందునున్న దివ్యమును-తు భాయాగ్రహ క్లికీరదా?

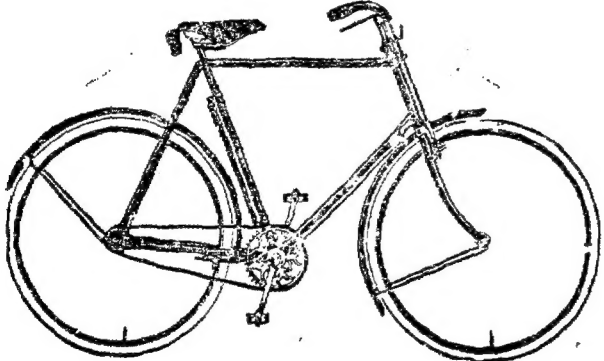
ఆంధ్రలో నది నిర్వృప్తమా? పూర్వోక్తకళ ము "నే. చేయాలనా? ఇట్లే భాయాపటమున, వర్ణనిర్వృప్తమున, వి సముదాయమున. సమాజదుర్గమును మానవ్యప్రేరికూర్చి వి. తింపననరములేదు. విశ్వక్లికని, సర్వాంశములందును ప్ర తూపరుగువ్యక్తి సర్వోత్కృతము. ద్వి నొరుడు చింతింప ను కల్పము.

విద్యుదాదులతో ప్రకృతిసక్యమునను, స్వరంకల్పగాహిత్య మునను, బల ముంతకము నుండును. అవి మానవ సాంధ్య మున ప్రకృతికి సంకల్ప సిద్ధియు, సంకల్పమును ప్రకృతి సానా చర్యమును నేరించి, ప్రతిభృష్టికోసంకలైన సిద్ధిపడును. ఇట్టి తిరిని చిత్రకారుడు యంత్రము కన్న నేమి మెతుగు? అని ప్రకృం నుచేమిపిచ్చి? కల్పకల్ప విమయమున మానవకేయి నేయి కెట్లు తలదన్నిన యంత్రములను వినియందలేవా? ఆంధ్రమాతము న మనజునికి పొరువభుగము? అదియటుండ, మన మనశ్చా మనుకొను, మచ్చయంత్రములకన్న మాన. తింబగజాణమున వకరు నిర్మియుంటు కల్పచాత్యల నెండరకామటలేదు. మనస్థి యి ట్లుండ, మానవ చింతకాణము వగదనివాసోవుటయేటివికెము?

ఇతరము, కల్పిభాగవాత్యల ప్రతివిమయము అందు భిన్న ముఖము చూపుచునామముల కేంద్రీకరించి, చిత్రకారుడు, భావబోధకీ నేపాలకనలలును. భాయాను. (తము, సృష్టిక ప తేనీ, ప్రతిభృష్టిలక్షణమును నవాళాలంకారములదిద్ది ప్రాణప్రత్య సూక్ష్మం యంత్రము ము:యాయించిన కనిచేయును. కల్పి తన దివ్యరంకల్పమును, ప్రకృతి తనవాణి? మూడుమన్నంకేయిక ను, నామె ప్యరమున, తీంమొచ్చి, మనల మయమరపించి, తన్న యంత్రమున తన మయవ రమును.

ఇట్టి నూత్నమూల సందేశమున 'ఆరోపముల'రచన కాలు నేటులు జాతిపోయినగాని పోగుతేనీ, అట్లా సర్వాంగ గుర శిక్షియుగు శోధిత్వమీ మాత్రిక మననేరీ పర్యయల ముందు నిల్చుటయే చిత్రకారుని సామ్యు.

మేలైన బై సికిల్ బండ్లు - ప్రస్తుతము సరసముగానున్నది

ట్రయంపు పాపులర్

ఇది యెప్పుడును జయప్రదముగానే వారి కర్మాగారములందు తయారగుచున్నది. సాగైన మరతనములో సహ విక్రీలి శ్రేష్ఠమైన సామానులను వాడెదరు. "ట్రయంపు" అను పేరు దీనికి తగినదిగానున్నది.

వివరములు

చట్టము:—22, 24 అండు 26 అంగుళములు.

చక్రములు:—28 X 1 1/2 అంగుళములు, తగడు అయగలది. మధ్యలో పింగాణిపూతగలది.

ట్రైగలు:—డెన్లెవ్ లేక మిచిలిన్, 28 X 1 1/2 అంగుళములది, కమ్మిలో బిగించబడినది.

ప్రేకులు:—ముందర, వెనుక భాగమునందు అయగల ప్రేకులు, రోలర్ లీవరుగలది.

హండిల్ బార్:—కైకి తిరియించును, కట్టుకొనుతోట కెల్ల లూయడ్ పిడిగలది.

మడ్ గార్డులు:—ముందర భాగమున విడదీసి, పెద్దదిగా చేయటమ వలెగలదు.

కాడిల్:—బ్రూకులు.

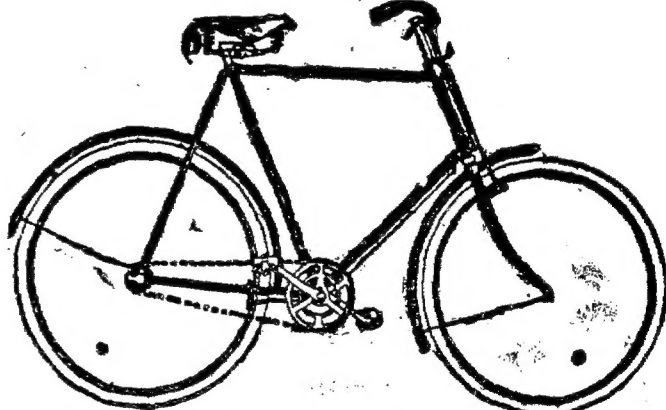
క్రాస్ములు:—7 అంగుళములది, మంచి ఉష్ణతో చేయబడినది.

పెడల్లు:—కోక్కులు నోక్కులుగాగల ట్రయంపురబ్బురుతో చేయబడినది.

తయారైనది:—గల్ల ఎనామల్ ది, కంచులై నింపకలదు, కాంతిగల భాగము లన్నియు బాగుగా తగడుతో బిగించబడియున్నది.

ఉపకరణములు:—ఉపకరణముల నుయకొనుగించి, ఉపకరణములు, నూనెయు ద్ద బ్బా, గాలిగొట్టు క్లిష్టతోకనూ, ఇత్తడిపొడితో చట్టము బాగుగా అరచబడినది. రు 19.50

లేక తక్కువ య 40 లున, తరువాత సెల 1-కి య 14.4.0 నొప్పున 12 మాసములలో చెల్లించవలెను.

రరె పాపులర్ ఆతి గిరాకిగల శ్రేణికలు, శ్రేష్ఠమైన సామానులతో ఇతర రరె మోస్తరుగానే తయారచేబడినది. అందుచేతనే దానికంత వ్యాపారించి. ప్రతి రరె బై సికిలును తయారచేయుటకై రిద్దు:ట్టి పూచీపత్రముతో ఎప్పుడు వంపబడును.

వివరములు

చట్టము:—22, 24 26, అంగుళముల కొలతగలది.

చక్రములు:—27 అంగుళములు గలది.

ట్రైగలు:—డెన్లెవ్ లేక మిచిలిన్, కమ్మిలో బిగించబడినది

పెడల్లు:—రబ్బరుగది.

స్టీరింగులాక్:—పే పెంట్లక్రిక్ నోకాండు.

యంత్రభాగము:—71 అంగుళములు శ్రేష్ఠమైన చక్రముగలది.

కాడిల్:—మూడుచుట్టు విల్లుబూతులు గలది.

తయారైనది:—కా. తిగల నల్లఎనామల్, పచ్చని గీతలుగలది.

ఉపకరణములు:—కాడిల్ సంచి; స్పాన్సరు, నూనెదబ్బా, గాలిగొట్టు, క్లిష్టల గలది ధర య 200.

లేక తక్కువ య 45 లున చెల్లించి సెల 1-కి య 14.4.0 లు గలదున 12 సెలలలో చెల్లించవచ్చును.

సంపూర్ణమైన బై సిక్ల కాటలూగునకు వ్రాయును.

ముఖ్య గమనింపు:—అడిసన్ కంపెనీవారు వైన తెలుపబడిన రెండరకముల మను దక్షిణ హిందూజేశమునకు సోల్ ఏజెట్లు.

Note:—Addisons are the Sole Agents in Southern India for the above.

ADDISON & Co., Ltd.

MADRAS, BANGALORE, TRICHINOPOLY and OOTACAMUND.

{ Telegrams
 Masse
 Madras

కమిన్సు ఆఫీసును, 828, తంబుకొట్టివీధి, మద్రాసు.

Printed and published by K. Nageswara Rao, Editor at the Andrapatrika Power Press, 6 & 7 Thambu Chetty street MADRAS.